

Приложение № 2 към Условията за кандидатстване

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР НА СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ЛЕВСКИ - СУХИНДОЛ“ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15																
1. Географски район и население, обхванати от стратегията за ВОМР (не повече от 2 страници)																
1.1. Информация за територията и населението на МИГ:																
- Списък на общините, обхванати от МИГ;	СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ЛЕВСКИ - СУХИНДОЛ“ включва територията на две общини: • община Левски, област Плевен; • община Сухиндол, област Велико Търново															
- Списък на населените места, обхванати от МИГ;	Населените места обхванати от МИГ са следните: Община, населено място и № по ЕКАТТЕ: • община Левски: 00761 с. Асеновци, 00802 с. Аспарухово, 05044 с. Божурлук, 07274 с. Българене, 10080 с. Варана, 17556 с. Градище, 32531 с. Изгрев, 37647 с. Козар Белене, 43236 гр. Левски, 46841 с. Малчика, 53089 с. Обнова, 69153 с. Стежерово, 73345 с. Трънчовица • община Сухиндол: 07661 с. Бяла река, 17192 с. Горско Калугерово, 17208 с. Горско Косово, 37561 с. Коевци, 39582 с. Красно градище, 70295 гр. Сухиндол. Общият брой населени места, обхванати от МИГ е 19, от които 2 града и 17 села.															
- Брой жители на населените места, обхванати от МИГ;	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center" rowspan="2">Община</th><th align="center" colspan="2">Брой жители</th></tr> <tr> <th align="center">2020</th><th align="center">2023</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td align="center">Левски</td><td align="center">16891</td><td align="center">14807</td></tr> <tr> <td align="center">Сухиндол</td><td align="center">2169</td><td align="center">1969</td></tr> <tr> <td align="center">Общо</td><td align="center">19 060</td><td align="center">16 776</td></tr> </tbody> </table> По данни на НСИ към 31.12.2020 г., броят на обхванатото население от Сдружение МИГ Левски - Сухиндол е 19 060 жители. Разпределението на населението, по населени места е следното:		Община	Брой жители		2020	2023	Левски	16891	14807	Сухиндол	2169	1969	Общо	19 060	16 776
Община	Брой жители															
	2020	2023														
Левски	16891	14807														
Сухиндол	2169	1969														
Общо	19 060	16 776														

Населени места / № по ЕКАТТЕ и наименование	Брой жители	Населени места / № по ЕКАТТЕ и наименование	Брой жители
PVN16 Община Левски	16891	VTR32 Община Сухиндол	2169
00761 с. Асеновци	1260	07661 с. Бяла река	207
00802 с. Аспарухово	580	17192 с. Горско Калугерово	62
05044 с. Божурлук	86	17208 с. Горско Косово	124
07274 с. Българене	694	37561 с. Коевци	109
10080 с. Варана	28	39582 с. Красно градище	75
17556 с. Градище	920	70295 гр. Сухиндол	1592
32531 с. Изгрев	396		
37647 с. Козар Белене	660		
43236 гр. Левски	8567		
46841 с. Малчика	1123		
53089 с. Обнова	1723		
69153 с. Стежерово	364		
73345 с. Трънчовица	490		
Брой населени места:13	16891	Брой населени места: 6	2169

1.2. Описание на географския район и карта на територията, обхваната от МИГ:

Сдружение МИГ Левски - Сухиндол е юридическо лице с нестопанска цел, включващо представители на стопанския, нестопанския и публичния сектор. Териториален обхват – всички населени места на територията на общините Левски и Сухиндол. Община Левски е част от Северозападния район на планиране и област Плевен, а община Сухиндол е част от Северен централен район за планиране и област Велико Търново. Сдружение МИГ Левски - Сухиндол е и учредено и регистрирано през 2022 г. Територията на Сдружение МИГ Левски - Сухиндол е с непрекъснати граници и обхваща обща площ от 571,76 кв. км, от които 414,61 кв. км е площта на община Левски и 157,14 кв. км – площта на община Сухиндол.

Карта на Република България и територията на МИГ Левски – Сухиндол

Общата територия на община Левски представлява 8,91% от територията на област Плевен, което я поставя на 4-то място по територия спрямо общините в областта, а общата територия на община Сухиндол е 3,37% от територията на област Велико Търново, което поставя общината на 10-то място спрямо общините в областта. Територията на МИГ представлява 0,52% от територията на страната.

Територията на МИГ Левски – Сухиндол съвпада с териториите на двете общини, и включва всички населени места в тях – 2 града и 17 села. Гр. Левски е от 4-то йерархично ниво, а именно: малки градове с микрорегионално значение за територията на групи общини. Гр. Сухиндол е от 5-то йерархично ниво – много малки градове и села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини. Нивото е определено съгласно Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР). Територията на МИГ е разположена на 165 км от столицата – гр. София, на 51 км от областния център – гр. Велико Търново и на 52 км до областния център – гр. Плевен. Територията е в близост до Румъния – на около 110 км (разстоянието е през Дунав мост при Русе – Гюргево, който е най-близкият граничен мост между България и Румъния в този регион.

Карта на територията на МИГ Левски - Сухиндол

Мостът свързва град Русе с румънския град Гюргево и е важен транспортен коридор между двете страни, което се определя като предимство и потенциал за засилено трансгранично сътрудничество, развитие на мрежи и оживление.

Релеф: Община Левски е разположена в Централна Северна България, в Дунавската равнинно-хълмиста област. Заема средната част на Дунавската равнина между реките Вит и Янтра. Релефът е преобладаващо равнинен. Средната надморска височина е 87 м. Характеристиката на релефа в общината позволява безпроблемното развитие на техническата инфраструктура. Релефът на община Сухиндол е предимно хълмист, като цялата ѝ територия условно попада в

обсега на Средния Предбалкан. В пределите на общината попадат части от четири броя възвишения, височини и плата. Релефът на територията на МИГ Левски – Сухиндол е: равнинно-хълмист, лесно достъпен и благоприятен за земеделие, част от Дунавската равнина, подходящ за развитие на туризъм, лозарство и транспортна инфраструктура.

Климат: По своите климатични особености територията на МИГ Левски – Сухиндол принадлежи към умереноконтиненталната климатична област. Климатът се характеризира с горещо и сравнително сухо лято, хладна есен и студена зима. Валежите са сравнително равномерно разпределени през годината, с леко увеличение през пролетта и есента, което е особено важно за развитието на земеделските култури. Климатичните особености на района като цяло благоприятстват развитието на различни форми на стопанска дейност. Те оказват положително въздействие върху селското стопанство, като създават добри условия за отглеждането на зърнено-житни и технически култури – царевица, пшеница, ечемик, слънчоглед, рапица, както и за зеленчукопроизводство. Подходящи са и за развитието на етерично-маслени култури, като лавандула и маточина. Особено значимо място заемат лозарството и винопроизводството – в района на Сухиндол климатът е подходяща за отглеждане на висококачествени винени сортове грозде.

Водни ресурси: Територията попада в Дунавския водосборен басейн, като част от него е обособена от речните системи на река Росица и река Осъм. Районът има достъп до повърхностни и подземни води, които са ключов природен ресурс за земеделие, водоснабдяване, екосистеми и икономическа дейност. Река Осъм преминава през територията на община Левски и е основна водна артерия за региона. Река Осъм играе важна роля за територията, като осигурява водни ресурси за напояване и създава условия за развитие на риболов и туризъм. Влажните зони около реката, като местността „Герена“ край селата Обнова и Българене, са ценни природни местообитания и привличат любители на природата. През територията на община Сухиндол минава река Росица. Река играе важна роля за икономиката и природната среда на община Сухиндол. Тя осигурява водни ресурси за земеделие и напояване, а също така допринася за биоразнообразието и екологичния баланс в района. Водосборният басейн на Янтра, включително Росица, е от съществено значение за устойчивото развитие на региона. Река Осъм – преминава през територията на община Левски, основен воден обект в района. Река Росица – минава през община Сухиндол; десен приток на Янтра. Има ключово значение за напояване, биологично разнообразие и стопанска дейност.

Почви: Територията на МИГ обединява равнинни черноземни зони (Левски) с хълмисти и полупланински горски и рендзинови почви (Сухиндол). Това разнообразие позволява широка специализация в земеделието – от масови зърнени култури до висококачествени нишови култури (лозя, овощни градини). Наличието на от типични черноземи до планински и рендзинови почви е предпоставка за висока земеделска диверсификация и широк потенциал за разнообразие от култури. Почвеното богатство може да се използва стратегически за регионална специализация и устойчиво земеделие. МИГ обединява земи с висока агропотенциална стойност, включващи както плодородни равнинни черноземи в Левски, така и качествени лозарски и овощарски терени в Сухиндол. Почвите на територията на Община Левски са по-подходяща за зърнени и зеленчукови култури, докато по отношение на община Сухиндол има предпоставки за висококачествено лозарство и овощарство. Наличието на

реките Осъм и Росица допринася за развитието на алувиално-ливадни почви, подходящи за интензивно земеделие – зеленчукопроизводство, овошки и лозя. Подходящи за отглеждане са следните култури: зърно, слънчоглед, фураж, лавандула, зеленчуци, плодове, лозя, билки, овошки и др. Територията на МИГ „Левски – Сухиндол“ се отличава с изключително богато почвено разнообразие и високо земеделско плодородие, което я прави стратегически ценна зона за развитие на многообразно и устойчиво земеделие.

Полезни изкопаеми: Територията на МИГ „Левски – Сухиндол“ е с ограничени подземни ресурси и липса на активни концесии за добив на полезни изкопаеми. Това определя фокуса на икономическото развитие към надземни ресурси, като земеделие, лозарство и агротуризм. Като цяло територията е бедна на полезни изкопаеми. Съществуват ограничени ресурси от глина и пясък, които могат да обслужват малки местни производства, като: Керамика (Асеновци), Строителни смеси (пясъци от Осъм). Тези находища имат локален, но не и стратегически икономически характер.

Горски фонд: Горският фонд заема 11% от общата площ на територията на МИГ Левски - Сухиндол. Горският фонд на територията не е неравномерно разпределен – ограничен и фрагментиран в равнинната част на територията - община Левски, но по-плътен и природно ценен в хълмистата част на територията - община Сухиндол. В община Левски, горският е съставен от разпръснати насаждения, предимно по поречия и изкуствено залесени зони. Горите в Сухиндол имат по-висока природна стойност – включват широколистни и смесени гори, естествени хабитати за дивеч и биоразнообразие. Част от насажденията са изкуствени, но стабилни, с потенциал за устойчиво ползване – дърводобив, билки, диворастващи плодове и др. буферни и рекреационни зони. Въпреки липсата на мащабни горски масиви, горите в района играят важна екологична, рекреационна и защитна роля и имат потенциал да бъдат част от устойчивото териториално развитие чрез агролесовъдство и екотуризм.

Горите нямат икономическа доминанта, но изпълняват екологични и защитни функции – предпазване от ерозия, поддържане на биоразнообразие,

Флора, фауна, биологично разнообразие: Територията се характеризира с богато биологично разнообразие, разнообразен релеф и значителни екологични ресурси, макар и неравномерно разпределени. Територията се отличава с високо растително разнообразие, включващо както естествени горски насаждения (бук, дъб, габър, клен, липа), така и тревни и храстови съобщества (смордлика, люляк, ливадна власатка и др.). Налице на значително присъствие на лечебни растения – както масови (жълт кантарион, риган, мента), така и редки и застрашени (лечебна ружа, момина сълза, пролетен горицвет, пурпурен салеп, блатно кокиче).

Включването в СВОМР 2023–2027 г. на мярка по приоритет „Биологично разнообразие“ от ПОС 2021–2027 г., представлява благоприятна възможност за активно ангажиране на местната общност с дейности за повишаване на екологичната култура за опазване на биоразнообразието. Допълнително, включването на мярка за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческото и природно наследство, с финансиране от ЕЗФРСР и СПРЗСР, ще: надгради добри практики от предходния програмен период; подкрепи местни проекти с интегриран подход и инициативи, съчетаващи културно и природно наследство, вкл.

чрез опазване на околната среда; съчетае опазването на природното и културното наследство, с устойчиво развитие на територията.

Местоположението на територията на МИГ, обуславя нейните демографски характеристики, техническа инфраструктура, икономическа активност, заетост и достъп до услуги, респективно качеството на живот на територията.

Подробно описание на географския район е представено Проучване и социално-икономически анализ за територията на общините Левски и Сухиндол.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията: (не повече от 3 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения, обществени обсъждания с местната общност и описание на съответствието на стратегията с Интегрираната/ите териториална/и стратегия/и за развитие на региона/ите от ниво 2:

Прилагането на подхода „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) на територията на МИГ Левски – Сухиндол е основан на активното участие на местната общност в процесите на планиране, вземане на решения и изпълнение на политики. На територията на Местната инициативна група (МИГ) Левски – Сухиндол, прилагането на този подход се осъществява в съответствие с основния му принцип – „отдолу – нагоре“. Този принцип гарантира, че развитието на територията се формира и ръководи от нуждите, потенциала и визията за развитие на местни общности. В центъра на този процес стои участието на гражданите, местния бизнес, неправителствения сектор и местната власт, които формират едно балансирано публично-частно партньорство. Тази структура не само осигурява представителност на различните интереси, но и създава условия за по-висока ефективност, прозрачност и ангажираност при реализирането на местната стратегия за развитие. Прилагането на ВОМР в рамките на МИГ Левски – Сухиндол се базира на следните ключови принципи и цели: Активно включване на местната общност в идентифицирането на проблеми и възможности; Изграждане на капацитет и насърчаване на лидерството на местно ниво; Мобилизиране на вътрешни ресурси и използване на местния потенциал; Стимулиране на иновации и предприемачество в съответствие с местните условия; Подкрепа за социално включване и устойчиво икономическо развитие, включително създаване на работни места и подобряване качеството на живот. Чрез прилагането на ВОМР, МИГ Левски – Сухиндол постига по-ефективна териториална интеграция и реализира стратегия, които отразяват реалните потребности на населението и потенциална на територията. По този начин подходът допринася не само за икономическото, но и за социалното и културното развитие на района, респективно подобряване на качеството на живот.

Активното участие на всички заинтересовани страни в процеса на разработване и прилагане на СВОМР, създава условия и гарантира:

1) Повишаване на информираността относно целите и възможностите, които предоставя СВОМР за периода 2023-2027 г.;

- 2) Изграждане на консенсусен модел с всички заинтересовани страни, повишаване на ангажираността и заинтересоваността на участниците в подготовката и прилагането на СВОМР;
- 3) Повишаване активността на местната общност в идентифицирането на проблеми и възможности, респективно решаването на проблемите и използването на възможностите на територията;
- 4) Подобряване на комуникацията и гарантиране на надеждна обратна информация от заинтересованите страни;
- 5) Активно сътрудничество между специалистите от екипа на МИГ и представителите на местните заинтересовани страни, с оглед на обединяване на опит, знания и гледни точки.

Основната цел на прилагането на информираност и публичност във връзка с СВОМР е повишаване обществената осведоменост и осигуряване прозрачност при разработеното и прилагането ѝ. Едновременно с това публичните консултации повишават обществената ангажираност и съпричастност на местните общности и на всички заинтересовани страни и подпомагат процеса на събиране на актуална и адекватна информация за вземане на правилни решения.

За да бъде постигната широка информираност, насърчаване активното участие на местната общност и заинтересованите страни, комуникация по време на разработването и постигане на консенсус по отношение на финалния вариант на СВОМР, бяха реализирани редица подготвителни дейности и събития с широкото участие на заинтересованите страни. При взаимодействие между заинтересованите страни бяха прилагани различни форми за тяхното включване в процеса: информиране, консултиране, съгласуваност, ангажираност, активно участие и др. В процеса на разработване на СВОМР бяха проведени редица събития - информационни събития за популяризиране процеса на разработка на стратегията, работни срещи за консултиране подготовката на СВОМР, обучение на местни лидери и заинтересовани страни и обществени обсъждания на СВОМР. За целта още при стартиране на подготовката бяха идентифицирани групите заинтересовани страни, които взеха активно участие в информационни срещи, като споделиха своите виждания за проблемите и нуждите на територията и представиха идеите и предложенията си за основните приоритети, потенциала за прилагане на съответните мерки на територията, към които да бъде насочена Стратегията, както източниците на финансиране им.

Заинтересованите страни от територията на МИГ бяха ангажирани в процеса на подготовка на Стратегията чрез участието си в посочените по-долу събития и дейности. Покани и график за предстоящите събития бяха публикувани на интернет страницата на сдружението, както и поставени на информационните табла на МИГ, намиращи се в сградите на двете общински администрации на територията.

Процесът на участие на общността при разработване на СВОМР 2023-2027 включва следните проведени дейности:

1.1. Информационни събития за популяризиране на подхода ВОМР и процеса на разработване на Стратегията: Подготовката за разработването на Стратегията стартира през 2022 и продължи през 2023 г. Бяха проведени общо 6 информационни срещи за

популяризиране процеса на разработка на стратегията със 117 участници, в населени места от двете общини и двата общински центъра - гр. Левски, гр. Сухиндол. По време на информационните събития беше представена информация за подхода ВОМР и процеса на разработване на СВОМР за периода 2023-2027, особености на подхода ВОМР, фондове и програми, които могат да осигурят финансиране на стратегията, допустими мерки, дейности и разходи, както и значението на активното местно участие. Специално се акцентира върху важността на активното включване на местната общност в процеса на разработване, като ключов фактор за нейния успех и подхода „отдолу – нагоре“. Освен представянето на процеса на разработване на стратегията бяха обсъдени възможностите и перспективите за развитие, потребностите и нуждите на заинтересованите страни, неоползотворения потенциал на територията и основните приоритети за развитие.

2.1. Работни срещи за консултиране на разработваната стратегия със заинтересованите страни:

През м. март и април 2025 г. бяха проведени 9 срещи за консултиране на разработваната стратегия с участието на 138 представители на заинтересованите страни. В рамките на срещите бяха: представени резултатите от проведените проучвания и изготвените анализи и вариант на стратегическа рамка (приоритети и цели за местно развитие); акцентира се върху подходящите мерки с финансиране от СПРЗСР 2023- 2027 и другите допустими финансиращи програми (ПКИП, ПРЧР, ПО, ПОС за периода 2021-2027), осигуряващи допълващо финансиране към Стратегията, които в най-пълна степен отговарят на местните потребности и са идентифицирани на база проведените проучвания и анализи на територията на МИГ. С оглед отчитане предложенията и мненията на заинтересованите страни от местната общност, което е в основата на прилагане на подхода „отдолу-нагоре“, специално внимание се обърна на представени от участниците проектни идеи, наличието на проектна готовност, индикативни бюджети, във връзка с приложимите за територията мерки, които могат да бъдат включени в СВОМР, допустими кандидати, дейности и разходи, финансови параметри на проектите, интензитет на помощта и др. Участниците в срещите имаха възможност да дискутират и да дадат своите препоръки и предложения относно представената им стратегическа рамка - приоритети, специфични цели, мерки, допустими кандидати, дейности и разходи, финансови параметри на проектите, интензитет на помощта; финансов план, при съобразяване с актуалните финансови параметри съгласно публикуваните Условия за кандидатстване и Указания на УО на програмите, осигуряващи допълващо финансиране, обсъждане на актуалните потребности във връзка с потенциала за изпълнение на проекти за на територията, обсъждане на критериите за подбор по мерките от стратегията, тяхната тежест, минимален праг за преминаване, приоритизиране и др., с оглед СВОМР да отразява адекватно нуждите и приоритетите на територията на МИГ.

2.2 Проведено е 1 обучение за местни лидери и заинтересовани страни – в гр. Левски. На обучението присъстваха 20 представители на местни лидери и заинтересовани страни от територията на МИГ. Обучението е проведено на 15.05.2025 г. в гр. Левски. Целта на обучението беше да се повиши капацитета сред местните лидери и заинтересовани страни по отношение на нормативната рамка за прилагане на подхода ВОМР за периода 2023-2027 г. и

процеса по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедури за подбор на проектни предложения, оценка на проекти и др.

2.3. Обществено обсъждане на разработената СВОМР: През м. май 2025 г. бяха проведени 2 обществени обсъждания - на 07.05.2025 г. (едно в гр. Левски, община Левски и едно в гр. Сухиндол, община Сухиндол) на разработената СВОМР за периода 2023-2027 г., с участието на 76 представители на всички идентифицирани заинтересовани страни от трите сектора - публичен, стопански и нестопански сектор, вкл. с участието на млади хора, представители на уязвими групи и малцинства. По време на обсъжданията бяха представени разработения вариант на Стратегията за ВОМР, отразяващ нуждите и очакванията на заинтересованите страни, включително стратегическа рамка и бюджет, с разпределение на мерките в Стратегията, допустими кандидати, дейности и разходи, финансови параметри на проектите, интензитет на помощта, критерии за оценка на проекти и др. В процеса на разработване и съгласуване на стратегията са включени представители на всички заинтересовани лица, идентифицирани в проучванията и анализите.

В резултат на всички изпълнени действия е разработена СВОМР за периода 2023-2027 г., която се базира на широка информационна кампания, консултации и обсъждания с участието на представители на всички заинтересованите страни, като е приложен подход на планиране „отдолу-нагоре“, с цел постигане на консенсус, повишаване на ангажираността и заинтересоваността на местната общност от двете общини в обхвата на МИГ, като гаранция за успех, както при подготовката, така и за бъдещото прилагане на стратегията.

В процеса на консултиране, съгласуване и обсъждане на СВОМР са осигурени равни възможности за участие на местна общност, независимо от раса, инвалидност, пол, възраст, сексуална ориентация, религия или други различия, вкл. и достъпна среда за хората с увеждания. Прилагането на подхода ВОМР „отдолу-нагоре“ при планирането на стратегията изисква въвличането на широк кръг заинтересовани страни в периода на проучвателни дейности, популяризиране, консултиране, стратегическо планиране и широки обществени обсъждания. В процеса на разработване на СВОМР е прилаган **принципа на пълна прозрачност** на процеса при провеждане на събитията, както и **принципа „отдолу-нагоре“**, като в стратегията са взети предвид мненията и предложенията на участниците в събитията и анкетата. По-конкретно, по време на консултативната кампания и обществените обсъждания, участниците от всички заинтересовани страни дадоха предложения за приоритетните области на стратегията, проблемите, които следва да се адресират с интервенции и мерки, предложения за обхвата на самите мерки и за приоритизиране на някои от дейностите, които впоследствие бяха включени в стратегията.

В процеса на разработване и съгласуване на стратегията са включени представители на всички заинтересовани лица, идентифицирани в проучванията и анализите, в т.ч. представители на уязвимите групи и млади хора:

Участниците в посочените събития обхващат всички групи заинтересовани лица, посочени в т. 2.1, и групирани по сектори, както следва:

СТОПАНСКИ СЕКТОР – 99 души (28 % от всички участници в събитията)

1. Земеделски производители и преработватели

2. Предприятия в сектори извън земеделието (микропредприятия и МСП)
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР – 147 души (42% от всички участници в събитията)

3. Читалища и др. организации в сферата на културата

4. Неправителствени организации във всички сфери

5. Граждани (пенсионери, безработни лица и др.)

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР – 105 души (30 % от всички участници в събитията)

6. Общини, кметства и други публични органи

7. Образователни институции (училища и детски градини)

Доказателства за проведените събития и участниците, както и конкретните места на провеждане на събитията са налични в приложените към Формуляра за кандидатстване документи.

Съответствие на Стратегията за ВОМР с Интегрираните териториални стратегии за развитие на региона от ниво 2. Територията на МИГ попада в рамките на два региона за планиране Северозападен и Северен Централен. СВОМР съответства на ИТС на СЗРП и на СЦРП, както следва:

Приоритет и специфична цел от СВОМР на МИГ Левски - Сухиндол	Стратегически приоритети и цели към ИТС на СЗРП:	Стратегически приоритети и цели към ИТС на СЦРП:
Приоритет 1 Подкрепа за устойчив растеж, повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и осигуряване на заетост“. Специфична цел 1.1 „Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика чрез устойчиво развитие на земеделието“. Специфична цел 1.2 „Насърчаване на предприемаческата активност на местната икономика, чрез инвестиции в неселскостопански дейности, включително диверсификация и осигуряване на заетост“.	Стратегически приоритет 1: Ускоряване на растежа на регионалната икономика. Специфична цел 1.1: Повишаване на инвестиционната активност. Специфична цел 1.2: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика. Специфична цел 1.3 Устойчиво използване на регионалните ресурси. Цел 1.3.1 Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси.	Стратегически приоритет 1: Постигане на икономически подем и трансформация Специфична цел 1.1: Провеждане на ефективна политика на за привличане на инвестиции и насърчаване на предприемачеството Специфична цел 1.4. Укрепване на регионалната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на туризма и селското стопанство Специфична цел 1.3 Създаване на нови качествени работни места и подобряване на достъпа до заетост

Приоритет 2: Подобряване на средата на живот на населението чрез инвестиции в инфраструктура, насърчаване на духовното развитие, достъпа до качествено образование, опазване на културното и природно наследство, и осигуряване на принос към опазване на околната среда. Специфична цел 2.1 „Подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на основни услуги и местна инфраструктура, вкл. подобряване на достъпа до качествено образование“. Специфична цел 2.2 „Съхраняване и развиване на териториалната идентичност чрез опазване на културно-историческото, духовното и природното наследство, и осигуряване на принос към опазване на околната среда“.	Стратегически приоритет 3: Териториална свързаност, устойчиво развитие и намаляване на неравенствата. Специфична цел 3.2: Устойчива околна среда. Цел 3.2.3: Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура. Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешките ресурси. Специфична цел 2.2: Достъп до качествено здравно обслужване, социални услуги, култура и спорт. Цел 2.2.2. Подкрепа на културни институции и дейности, достъп до културно наследство. Цел 2.2.3. Обновяване на спортната инфраструктура. Цел 3.2.3: Опазване и възстановяване на природното наследство, биологичното разнообразие, насърчаване на екосистемните услуги и „зелената“ инфраструктура. Стратегически приоритет 2: Запазване и развитие на човешките ресурси. Специфична цел 2.1: Равен достъп до качествено образование и обучение.	Стратегически приоритет 1: Развитие на човешкия потенциал и постигане на социален растеж Специфична цел 2.1: Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението. Специфична цел 2.2: Инвестиране в здравна, социална инфраструктура, култура и спорт. Специфична цел 3.3 Опазване на околната среда. Развитие на екологосъобразна инфраструктура.
--	--	---

Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и сближаване, създаване на местен капацитет за управление и оживление на територията. Специфична цел 3.1 „Развитие на вътрешно териториално и/или транснационално сътрудничество“. Специфична цел 3.2 „Развитие на местен капацитет за управление на проекти, ефективно управление на СВОМР и оживление на територията“.	Стратегически приоритет 3: По-добре свързан и устойчив регион, Специфична цел 3.3: Териториално развитие и сближаване	Стратегически приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност Специфична цел 3.4. Развитие на трансгранично сътрудничество
СВОМР на МИГ Левски - Сухиндол за периода 2023-2027 г. съответства, допълва и не противоречи на Интегрираните териториални стратегия за развитие на Северозападния и Северния Централен региони на планиране.		
2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в процеса на съгласуване на стратегията:		
Общият брой представители на заинтересованите страни, които взеха участие в събитията, организирани по време на процеса на разработване и съгласуване на Стратегията за ВОМР 2023–2027 г. е 351 души. Лицата участваха активно в различни етапи на консултативния процес – информационни срещи за популяризиране процеса на разработка на стратегията, работни срещи за консултиране подготовката на СВОМР, обучение и обществени обсъждания. Участниците в посочените събития обхващат всички групи заинтересовани лица, посочени в т. 2.1, и групирани по сектори, както следва: СТОПАНСКИ СЕКТОР – 99 души (28 % от всички участници в събитията) 1. Земеделски производители и преработватели 2. Предприятия в сектори извън земеделието (микропредприятия и МСП) НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР – 147 души (42% от всички участници в събитията) 3. Читалища и др. организации в сферата на културата 4. Неправителствени организации във всички сфери 5. Граждани (пенсионери, безработни лица и др.) ПУБЛИЧЕН СЕКТОР – 105 души (30 % от всички участници в събитията) 6. Общини, кметства и други публични органи		

7. Образователни институции (училища и детски градини)

Заинтересована страна	Популяризиране на процеса на разработка на стратегията 2022/2023	Работни срещи за консултиране подготвяната на СВОМР 2025	Обучения местни лидери и заинтересовани страни 2025	Обществени обсъждания на СВОМР 2025	Представители в КВО на МИГ
СТОПАНСКИ СЕКТОР	37	39	5	18	23
1. Земеделски производители и преработватели	18	25	2	4	12
2. Предприятия в сектори извън земеделието (микропредприятия и МСП)	19	14	3	14	11
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР	39	70	11	27	22
3. Читалища и др. организации в сферата на културата	24	28	7	12	15
4. Неправителствени организации във всички сфери	7	3	2	5	5
5. Граждани (пенсионери, безработни лица и др.)	8	39	2	10	2
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР	41	29	4	31	6
6. Общини, кметства и други публични органи	37	24	1	27	2
7. Образователни институции (училища и детски градини)	4	5	3	4	4
	117	138	20	76	51

ОБЩ БРОЙ УЧАСТНИЦИ:	351	100% от ЗС
В Проучването и анализа на потребностите на заинтересованите страни от територията на общините Левски и Сухиндол за избор на мерки и източници на финансиране на СВОМР 2023-2027 г. е представена подробна информация относно участието на заинтересованите лица в проведените информационни събития, консултативни срещи, обучение и обществени обсъждания. В рамките на процеса на разработване на стратегията беше проведено и анкетно проучване с местната общност, което впоследствие бе валидирано и допълнено с информация от работните срещи за консултиране подготовката на СВОМР и обществените обсъждания на СВОМР, организирани в процеса на разработване на разработване на стратегията, с цел задълбочен анализ на потребностите на територията и целевите групи. Проучването на потребностите, мненията, нагласите и интереса на местната общност беше извършено в периода септември - октомври 2024 г. Обхванати са общо 351 представители на местната общност - от публичния, стопанския и нестопанския сектор, участници в събития и допълнително са се включили 110 участници в анкетно проучване. В проведеното анкетното проучване сред заинтересованите страни за идентифициране на техните потребности, нагласи, приоритети и потенциални проектни предложения за включване в Стратегията за ВОМР, взеха участие 110 души – представители на трите сектора и всички групи заинтересовани лица, посочени в т. 2.1.		
3. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията: (не повече от 10 страници)		
3.1. Описание на ситуацията на територията на МИГ към момента на кандидатстване:		
Подробно описание на ситуацията на територията на МИГ Левски – Сухиндол е представено в изготвените във връзка с разработването на СВОМР проучвания и анализи: 1. Проучване и социално-икономически анализ за територията на общините Левски и Сухиндол (Приложение 1 към СВОМР), наричани по-долу „Проучване и социално-икономически анализ“. 2. Проучване и анализ на потребностите на заинтересованите страни от територията на общините Левски и Сухиндол за избор на мерки и източници на финансиране на СВОМР 2023-2027 г. (Приложение №2), наричани по-долу „Проучване и анализ на потребностите на заинтересованите страни“. Горепосочените проучвания съдържат подробна информация относно: географския район, природните и климатични дадености, състоянието на инфраструктурата, условията за живот и околната среда, социално-икономическите, културно-историческите и др. В настоящата част са обобщени основните резултати от проучванията относно тенденциите в развитието на територията на МИГ и потребностите на населението, както и основни изводи и препоръки за развитие:		
<u>Население и демографски процеси:</u>		

По данни на НСИ към 31.12.2023 г., населението на двете общини е 16776 души, от които 14807 души е населението на община Левски и 1969 души е населението на община Сухиндол. За периода 2017 - 2023 г. населението е намаляло с -3282 души. По данни на НСИ, за периода 2017 – 2023 г. населението на страна е намаляло с 8.6%. В сравнение, територията на МИГ Левски – Сухиндол е отбелязала относителен спад от 16.37% за същия период, което е почти двойно на националния среден темп на намаление. Този факт подчертава необходимостта от целенасочени мерки за справяне с демографските предизвикателства на територията на МИГ. Намалението на населението се наблюдава и в двете общини, като темповете са сходни: за община Левски: относителен спад - 2935 души или 16,54%, а за община Сухиндол: относителен спад - 347 души или 14,98%. По данни на НСИ, за периода 2017 – 2023 г. населението на страна е намаляло с 8.60%. За сравнение, територията на МИГ Левски – Сухиндол е отбелязала относителен спад от около 16.37% за същия период, което е почти двойно на националния среден темп на намаление. Този факт подчертава наличието на демографска криза и трайни негативни тенденции на територията на МИГ и необходимостта от целенасочени мерки за справяне с демографските предизвикателства на територията на МИГ.

Естественят прираст на населението, също индикира за задълбочаване на демографските проблеми, като територията на МИГ страда от демографски проблеми, но в по-слабо изразена степен спрямо областите Плевен и Велико Търново и страната. Няма силно изразени миграционни процеси.

Миграцията засяга основно квалифицираните и млади хора в трудоспособна възраст, които се насочват към столицата и чужбина, най-често с цел обучение. Територията е засегната от демографска криза, характеризираща се с намаляващо и застаряващо население и миграция на млади хора.

Възрастова структура на населението: Към 31.12.2023 г. населението на МИГ в трудоспособна възраст представлява 52,06% от общото население, което я определя като водеща група в демографската структура. Населението в над трудоспособна възраст 35,26%, а в под трудоспособна възраст – 12, 67% от общото население на територията. Т.е. населението в под трудоспособна е почти три пъти по-малко от населението в над трудоспособна възраст. Тенденцията по отношение на възрастовата структура на населението е идентична в двете общини. Динамиката на изменение на населението на територията на МИГ за периода 2017 - 2023 г., показва устойчива тенденция за намалява на населението под и в трудоспособна възраст, и увеличаване на броя на лицата в над трудоспособна възраст, което е показател за задълбочаващо се демографското застаряване. Този факт показва, че населението на територията застарява, като и че е налице отрицателен естествен прираст. Наличието на възрастни хора поражда необходимост от осигуряване на адекватна грижа и услуги, за да се гарантира качеството им на живот. И двете общини отбелязват отрицателен естествен прираст, с по-голям брой починали спрямо родените за периода 2017 – 2023 г. Това е в пълно съответствие с тенденциите в областите Плевен и Велико Търново, както и на национално ниво, където отрицателният естествен прираст е вече трайна демографска характеристика. При мъжете отрицателният прираст е по-силно изразен за цялата територия на МИГ. С оглед задържане на младите хора и хората в трудоспособна възраст на територията

е необходимо прилагането на целенасочени мерки за задържане, активиране и развитие на младото и икономически активно население чрез създаване на устойчиви работни места и подобряване на жизнената среда. Миграцията на квалифицираните хора и младите хора в трудоспособна възраст е насочена към областните градове Плевен и Велико Търново, столицата и чужбина, което води до постепенно застаряване на населението.

Образователна структура на населението: Населението на територията на МИГ се характеризира с по-неблагоприятна образователна структура, в сравнение с областите Плевен и Велико Търново и страната. 34,41% от населението на територията на МИГ е с основно и по-ниско образование, което е значително по-висок процент спрямо област Плевен - 26,87%, област Велико Търново - 24,61% и страната - 27,31%. Делът на лицата с висше образование е 13,56%, за област Плевен - 20,70%, за област Велико Търново - 20,70% и страната - 25,33%. С оглед на посочените данни, е видно, че територията на МИГ Левски – Сухиндол има неблагоприятна образователна структура, характеризираща се с: висок дял на население с ниско образование и значително по-нисък дял на хора с висше образование в сравнение с регионалното и националното ниво. Това показва задълбочен образователен дефицит, концентриран в уязвими групи – особено в селските райони. Наличието на такава образователна структура е предпоставка за недостиг на квалифицирана работна ръка и по-висок риск от социална изолация и бедност в дългосрочен план. Това оказва и ще оказва влияние върху развитието и конкурентоспособността на местния бизнес, създава затруднения при реализацията на пазара на труда. Липсата на средно образование не е само индикатор за образователен дефицит, а бариера за всяка стъпка към икономическо включване, социално развитие и лична мобилност. За територия като МИГ Левски – Сухиндол, където делът на нискообразовани лица е висок, това създава структурен проблем в дългосрочен план, който трябва да бъде адресиран чрез целенасочени, адаптирани и приобщаващи мерки. Липсата на средно образование възпрепятства включването на лица и в обучения за придобиване на професионална квалификация, тъй като то се явява изискване за достъп за по-голяма част от професиите и специалности, застъпени в професионално обучение. Наличието на голям процент на лица с ниско образование води до т.нар. „самоподсилваща се спирала“: ниско образование → ниски доходи → емиграция → още по-нисък образователен и икономически потенциал.

Основните проблеми на територията са свързани с трайна тенденция за намаляване и застаряване на населението, отрицателен естествен прираст висок дял на населението и над трудоспособна възраст, в сравнение с този в под трудоспособна възраст, неблагоприятна образователна структура на населението - с висок дял на населението с основно и по-ниско образование. Територията са нуждае от целенасочени мерки за повишаване на качеството на живот.

Основни потребности за преодоляване на демографските проблеми на територията:

- Необходимост от осигуряване на стимули за задържане и връщане на младите хора на територията и подобряване на средата и качеството на живот;
- Необходимост от насърчаване на предприемачеството и развитието на местната икономика чрез подкрепа за стартиращи и семейни бизнеси в селските райони;

- Необходимост от осигуряване на възможности за придобиване и повишаване квалификацията на населението и осигуряване на устойчива заетост;
- Необходимост от развитие на социална инфраструктура.

Пазар на труда - заетост и безработица: Безработицата се явява един от най-изявените социални проблеми за територията на МИГ. Равнището на безработица, както за двете общини поотделно, така и за територията в периода 2017 – 2023 г. има тенденции както в посока увеличаване, така и намаляване, но като цяло нивото е много високо, в сравнение с тези на двете области и на страната. Въпреки понижението от 15,75% през 2017 г. на 12,78% 2023 г., безработицата на територията на МИГ е почти три пъти по-висока от тези в област Плевен (4,00%), област Велико Търново (3,60%) и страната (4,30%). Това показва структурна, устойчива безработица – вероятно поради ниска квалификация, слаба икономическа активност и демографски проблеми на територията. През периода 2017–2023 г. МИГ Левски – Сухиндол остава сред териториите с трайно висока безработица, с ясна нужда от интегрирани мерки за образование, квалификация и заетост. Община Сухиндол се откроява с най-неблагоприятна ситуация, а територията като цяло изостава значително от националните и регионалните тенденции, което показва задълбочаващи се структурни проблеми на пазара на труда. Високото равнище на безработица и значителният дял на нискообразованото и неквалифицирано население оказват пряко негативно въздействие върху местната икономика. Налице е остър дефицит на квалифицирана работна сила, което създава риск от бедност и задълбочаване на процесите на социално изключване. Основните проблеми, свързани с уязвимостта на безработните на територията на МИГ са:

- висок дял на безработни без квалификация - 57,72% общо, което се явява пречка за намиране на работа и адаптация на пазара на труда;
- наличен образователен дефицит - с основно образование 27,01%, следвани от тези с начално и по-ниско образование - 19,29%
- преобладаваща безработица сред жените – 53,24%;
- продължително/трайно безработни - 14,33%.

Също така икономически неактивните лица биха могли да бъдат активирани с подходящите мерки и стимули, така че от една страна да подобрят своето благосъстояние, а от друга страна да осигурят работна ръка за бизнеса на територията.

Основни потребности за преодоляване на проблеми на пазара на труда:

- Необходимост от активиране и мотивиране на икономически неактивното население, професионална квалификацията, придобиване и развитие на умения и компетентности, устойчиво включване на уязвими групи в пазара на труда, стимули за създаване на качествена и устойчива заетост.
- Необходимост от насърчаване на безработните лица за включване на пазара на труда и осигуряване на устойчива заетост.

Икономика: На територията на общините Левски и Сухиндол като цяло са застъпени и трите основни икономически сектори - аграрен (първичен), индустриален (вторичен) и сектор на услугите (третичен), като с превес в селското стопанство. Общият брой на предприятията,

които развиват дейност през 2023 г. е 716, като 630 или около 88% се намират на територията на община Левски. За периода 2017-2023 г., броят на предприятията на територията на МИГ се е увеличил с около 10%. Аналогично на ситуацията в страната и на територията на МИГ, преобладаващи са микропредприятията, а именно: микропредприятията са 667бр. (93%), следвани от малките предприятия - 43 бр. (6 %), средните - 6 бр. (1%). Съгласно информацията от НСИ, на територията не са налични големи предприятия. Динамиката в броя на предприятията за периода 2017-2023 г. обхваща предимно микропредприятия, които са с най-малък принос към икономическите показатели на територията. При малките, средните и големите предприятия е необходим по-дълъг период на развитие и съответно техният брой се променя много по-бавно. Икономическата криза и пандемията COVID - 19 са основните причини да намаляване на броя на предприятията през 2020 г. и 2021 г, но като цяло общата тенденция е към увеличаване на броя на предприятията на територията.

Според вида на икономическите сектори (съгласно КИД-2008), в които развиват своята дейност на територията на МИГ през 2023 г., преобладават предприятията в сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ от КИД-2008 - 266 бр. (37%), следвани от предприятията в сектор A Селско, горско и рибно стопанство – 131 бр. (18%), предприятията в сектор C „Преработваща промишленост“ - 73 бр. (10%);

Броят на предприятията на територията на МИГ по икономически сектори (КИД-2008), за които данните от НСИ не са конфиденциални, е представен на следващата фигура. Наблюдават се колебания по отношение на произведената продукция за периода 2017 - 2023 г. за територията на МИГ. Най-голяма е стойността на произведената продукция през 2022 г. за община Левски, а за община Сухиндол – това е 2023 г. Като цяло, след Ковид пандемията, се наблюдава повишение на произведената продукция. По отношение на заетите лица, след 2018 г. в община Сухиндол се наблюдава тенденция за повишаване на броя им. В община Левски тази тенденция се наблюдава след 2021 г., като цяло през 2023 г. броят на наетите лица е с 206 повече от тези през 2017 г.

Основни проблеми пред местните предприятия са недостига на квалифицирана работна ръка, ниска конкурентоспособност и производителност на труда, остаряла производствена база, ограничен достъп до съвременни машини, техника и технологии, липса на ИТ решения, които да повишат ефективността и продуктивността, както и ограничена иновационна активност, особено сред микропредприятията. Малките и средните предприятия се характеризират с ниска технологична и иновационна интензивност, ограничена продуктова и пазарна диверсификация, както и слаба интернационализация на бизнеса.

Основни потребности за стимулиране на икономиката на територията:

- Необходимост от подобряване конкурентоспособността, повишаване производителността, разширяване на пазарния достъп на местните предприятия и стимулиране на иновациите, чрез насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаване на устойчив местен бизнес и диверсификация в неселскостопански дейности в сферата на производството, услугите и занаятите, с фокус върху повишаване на ефективността в сектори с потенциал за растеж, като туризъм, здравеопазване и социални услуги;
- Необходимост по повишаване на конкурентоспособността на предприятията в областта на преработката на селскостопански продукти.

- Необходимост от подобряване на предприемаческата среда чрез достъп до финансиране, вкл. в областта на преработвателната промишленост;
- Необходимост от насърчаване на иновационната активност и ускоряване на икономическата трансформация чрез внедряване на иновации, автоматизация и дигитализация в МСП (малки и средни предприятия), имащи потенциал за устойчив растеж и повишаване на добавената стойност, включително чрез внедряване на продуктови и/или процесни иновации, в съответствие с тематичните области на ИСИС 2021 - 2027.

Селско стопанство:

Съгласно данните МЗХ, отдел „Агростатистика“, Преброяване на земеделските стопанства в България през 2010 и 2020 г. броят на земеделските стопанства през 2020 г. на територията на МИГ е намалял чувствително със 77%, като броят на земеделските стопанства на територията на МИГ през 2010 е 1 402бр, а през и 2020 г. 357 бр.. За страната също се наблюдава тенденцията за намаляване на стопанствата, като намалението е с 64%. Секторът на селското стопанство осигурява постоянна и сезонна заетост на 839 души, като 247 са заети от семействата на земеделските стопани, 53 са постоянно наета външна работна сила и 29 - са на сезонна работа. Видно от наличните данни, в сектора са заети много малък брой лица, т.е. осигурени са малко работни места. За сравнение, съгласно статистическата информация от преброяване на земеделските стопанства в България, през 2010 г., секторът е осигурявал постоянна и сезонна заетост за 3064 души общо на територията на МИГ, т.е. налице е 73% намаление на осигуряваната заетост през 2020 г., спрямо 2010 г. Проучванията на територията на МИГ показват, че е налице интерес за инвестиции в технологична и екологична модернизация. Основни предизвикателства пред селскостопанския сектор са раздробената структура на земята, амортизираната и неефективна хидромелиоративна инфраструктура, ниската степен на механизация и липсата на автоматизация и цифровизация.

Основни потребности за стимулиране развитието на земеделието на територията:

- Необходимост от модернизация и автоматизация на производствените процеси, увеличаване на производствения капацитет, ефективността и устойчивостта на земеделските стопанства, с приоритет на чувствителни сектори, биологично земеделие, въвеждане на иновации, устойчивост на стопанствата и др.;
- Необходимост от насърчаване прилагането на колективни инвестиции и инвестиции за развитие на социално земеделие;
- Необходимост от насърчаване на проекти на млади хора, с оглед задълбочаващите се демографски проблеми.
- Необходимост от подобряване на достъпа до пазари, къси вериги на доставка и дигитални канали за реализация на селскостопанска продукция;
- Необходимост от прилагане на устойчиви земеделски практики, адаптация към климатичните промени и внедряване на агроекологични решения с дългосрочна икономическа и екологична стойност.

Туризм: Потенциалът за развитие на сектора е тясно свързан с наличието на природни и културни забележителности, вкл. местни традиции и ежегодни събития, което създава

благоприятна среда за развитие на разнообразни туристически дейности. Развитието на туризма обаче е със неоползотворен потенциал. Територията на МИГ разполага и с богатото биоразнообразие, културно-историческо и природно наследство, които са предпоставка за развитие на устойчив туризъм. Територията е подходящ за риболов, водни спортове, еко къмпинг и наблюдение на диви животни.

Даденостите на територията са предпоставка за успешно развитие на алтернативни видове туризъм, като: селски, културно-исторически, ловен и риболовен, винен, еко, религиозен и др. които в комбинация с развитието на съпътстващи туристически услуги, базирани на местната идентичност и богатото културно-историческо наследство и природни територията ресурси, биха осигурили конкурентни предимства на сектора и могат подпомогнат територията да се утвърди като предпочитано място за краткотраен отдых и туризъм. Равнинно-хълмистият терен е подходящ за вело и пешеходни маршрути с ниска трудност – подходящо за семейства и групи, т.е. налице е потенциал и за велосипеден и приключенски туризъм. За са се постигне по-добър ефект е необходимо да се предложи на потенциалните клиенти комплексен туристически продукт.

Основни потребности за стимулиране развитието на туризма:

- Необходимост от насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаването на устойчив местен бизнес, базиран на природни, исторически, културни и екологични дадености, стимулиране на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции.
- Необходимост от утвърждаване на местната идентичност чрез съхраняване и популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство, осигуряване на приемственост между поколенията по отношение на ценности, знания, традиции, активно участие на млади хора и уязвими групи в общностни инициативи, с акцент върху устойчивото развитие.
- Необходимост от подобряване на туристическата инфраструктура и услугите, включително обозначаване на маршрути, дигитализация на туристически продукти и развитие на съвременни форми на настаняване и преживявания.
- Насърчаване на териториално сътрудничество с други МИГ от страната или чужбина, включително за съвместни инициативи за популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство, вкл. прилагане на концепцията за „интелигентни селища“, като нов подход за развитие на селските райони.

Здравеопазване и здравна инфраструктура:

Здравеопазването в община Левски е представено от болнична и извънболнична лечебна помощ. Болничната помощ се предоставя от „МБАЛ Левски“ ЕООД изградена в края на 80-те години в мащаби да обслужва АЕЦ Белене. Болницата е разположена в гр. Левски, но районът ѝ на обслужване надхвърля границите на общината. Болницата разполага с общо 9 отделения /в това число 6 отделения с легла, 2 лаборатории и 1 отделение без легла/: детско, акушеро-гинекологично, вътрешно, неврологично, психиатрично, по физиотерапия и рехабилитация, по анестезиология и интензивно лечение, административно – стопански блок и клинична и микробиологична лаборатория. Болницата разполага с достатъчно леглова база,

лекари специалисти и медицински персонал, които осигуряват медицинска помощ на населението. В лечебното заведение функционират 93 броя легла, от тях 57 легла за активно лечение, 20 психиатрични легла и 16 легла за долекуване и продължително лечение. В болницата осъществяват дейност 26 лекари и 49 специалисти по здравни грижи – медицински сестри, медицински лаборанти, рехабилитатори и акушерки. Извънболничната помощ е представена от Медико-диагностична лаборатория по рентгенология – гр. Левски и клинична лаборатория и микробиология в сградата на МБАЛ. Всяко населено място от общината се обслужва от лични лекари. Към 2023г. общия брой на личните лекари е 16, като 5 от тях са в гр. Левски. В град Левски функционира филиал на Медицински център „Екзакта Медика“, гр. Плевен за предоставяне на качествена и достъпна специализирана извънболнична медицинска помощ на населението. Във филиала функционира лекарски кабинет за прегледи от специалисти по график (Акушеро-гинекология; Гастроентерология; Кардиология; Ендокринология). Работи и приемна за вземане на биологичен материал, който се изследва в рамките на деня в клиничната, микробиологичната, вирусологичната и паразитологична лаборатории на медицинския център. В града функционира един хоспис „Медихелп“.

Спешната медицинска помощ се осъществява от филиал на ЦСМП, гр. Плевен, разположен в град Левски и обслужващ територията на общината. Близостта до гр. Плевен е благоприятна предпоставка за получаване на специализирана медицинска помощ.

Денталните кабинети на територията на общината са 6, от които 4 в гр. Левски. Общия брой на стоматолозите е 10. Към 2023 г. броят на аптеките в общината е достатъчен, за да бъдат задоволени потребностите на населението. Няма денонощна аптека.

Обезпечеността от здравни услуги е добра, материално - техническата база също може да определи в сравнително добро състояние, но въпреки това сградата на МБАЛ – Левски се нуждае от подобряване на сградния фонд и закупуване на медицинско оборудване. Повечето здравни служби по селата обновиха сградния си фонд.

Структурата на заболяемостта на местното население е в посока завишаване на социално-значимите болести, като с най-висок процент са болестите на органите на кръвообращението, следвани от болести на ендокринните жлези, болести на дихателната система и новообразувания. В община Сухиндол няма изградено здравно заведение. В общината има един практикуващ лекар и един лекар по дентална медицина. Необходимо е да се привлече допълнително медицински персонал, който да обслужва населението на община Сухиндол. Моментното ниво (което е 10 пъти по-ниско от средното за страната) не е достатъчно, за да покрие нуждите на населението. Здравеопазването в МИГ е двуполусно организирано: сравнително добре развито и структурирано в община Левски, но силно дефицитно в община Сухиндол. Въпреки наличието на материална база и на медицински персонал в Левски, съществуват проблеми със сградния фонд и покритието на специализираната помощ, особено в селата. За Сухиндол е необходим спешен фокус в здравната политика, насочен към изграждане на базови здравни структури и привличане на кадри, за да бъде осигурен равен достъп до здравни грижи за цялата територия на МИГ. Като цяло на територията съществува необходимост от подобряване на достъпа до здравеопазване.

Основни потребности за стимулиране развитието на здравеопазване:

- Необходимост от насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаване на устойчив местен бизнес чрез диверсификация в неселскостопански дейности

в сектор „Здравеопазване“, вкл. насърчаване на инвестиции в извънболнична медицинска помощ, осъществявана от общопрактикуващи лекари, представяне на мобилни здравни услуги и инвестиции в извънболнична медицинска помощ, предоставяна от лекари специалисти.

- Насърчаване на проекти на млади хора, с оглед задълбочаващите се демографски проблеми.

Образование: В структурата на населението по образование най-висок е дялът на притежаващите средно образование – 51,99% от населението на територията на МИГ, на второ място са лицата с основно, начално и по-ниско образование – 34,41% , 13,56% са лицата с висше образование. При съпоставяне на данните за образователната структура на населението на 7 и повече години на територията на МИГ през 2011 г. и 2021 г. се наблюдава положителна тенденция. През 2021 г. се отчита:

- нарастване на дела на населението с висше образование - от 10,06% на 13,56%;
- увеличение на дела на лицата със средно образование - от 42,14% на 51,99%;
- намаление на дела на населението с основно образование - от 31,48% на 22,61%;
- намаление на дела на населението с начално и по-ниско образование от 16,17% на 11,80%.

Независимо от посочените положителни тенденции, като цяло населението общо за територията на МИГ се характеризира с по-неблагоприятна образователна структура спрямо средната за областите Плевен и Велико Търново, както и за страната.

В образователната система са представени предучилищното и училищно- основно, средно и професионално образование. На територията функционират 6 общообразователни училища и една професионална гимназия. На територията на МИГ няма висши учебни заведения.

Броят на учащите в учениците намалява, като през учебната 2024/2025 г. спрямо 2021/2022, учениците са намлял с 68 броя от 1376 на 1308 ученици. Намалява и броят на децата в детските градини. Наблюдаваното намаление на броя на учениците и децата в детските градини се дължи на намаление на населението като цяло, застаряване и напускане на младите хора, които мигрират предимно в по-големите градове в страната или в чужбина. Все още са налице училища и детски градини, които са в незадоволително състояние, имат нужда от обновление, модернизирание, доставка на оборудване и обзавеждане, с цел да отговорят на съвременните изисквания и удовлетворят потребностите на децата и учениците.. Независимо от извършените инвестиции, част от образователната инфраструктура на територията на МИГ се нуждае ремонт и обновяване. Също така, а територията на МИГ, съгласно Наредба за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищното образование се намират 3 училища от 4 група, а това да училища с висока концентрация на уязвими групи, поради което е необходимо да се насочат допълнителни усилия към подпомагане на тези училища и съответно учащите в тях.

Основни потребности в областта на образованието и образователната инфраструктура:

Основни потребности в областта на образованието:

- Необходимост от реконструкция, ремонт, оборудване, обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение.

- Необходимост от подобряване на интеграцията и приобщаващото образование.

Социални услуги в общността:

На национално ниво е въведено стратегическо планиране в сферата на социалните услуги, финансирани от държавния бюджет, с цел осигуряване на по-целенасочен и равномерен подход в тяхното предоставяне. С приемането на Националната карта на социалните услуги (ДВ, бр. 68 от 13.08.2024 г.) са определени всички социални и интегрирани здравно-социални услуги на общинско и областно ниво, които подлежат на финансиране от държавния бюджет, както и максималният брой потребители за всяка от тях. С този документ държавата поема ангажимент за изграждане на пълноценна мрежа от социални услуги на територията на цялата страна с дългосрочен хоризонт, като основната цел е гарантиране на равен достъп до подкрепа за всички лица в нужда. По този начин се създават предпоставки за подобряване на достъпа до социални услуги и ефективно социално включване на представители на уязвимите групи. Съгласно Националната карта на социалните и интегрираните здравно-социални услуги, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет, за общините в обхвата на МИГ Левски – Сухиндол са одобрени 27 услуги които 17 за община Левски и за 10 община Сухиндол. Капацитет на одобрените услуги е: 514 потребители от община Левски и 247 потребители от община Сухиндол.

В община Левски функционират три организациите развиващи дейност в областта на правата на хората с увреждания на територията на община Левски са следните:

- Съюз на слепите - Териториална организация /Левски, Пордим, Белене/;
- Съюза на инвалидите - Общинска организация гр. Левски;
- Асоциация на Диабетиците - гр. Левски.

И трите организации се помещават в Дневния център за хора с увреждания в гр. Левски. В почти всички населени места от общината функционират Пенсионерски клубове.

Основни потребности в областта на социалните услуги:

- Необходимост от насърчаване на социалното включване/приобщаване на представители на уязвими групи в общностни инициативи, свързани с съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство.

- Необходимост от насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаването на устойчив местен бизнес, включително чрез диверсификация в неселскостопански дейности за предоставяне на социални услуги от частни доставчици за възрастни (пълнолетни лица) и/или деца.

Култура и културно наследство:

Територията на МИГ притежава богато културно наследство с висока историческа и етнографска стойност, което създава значителен потенциал за развитие на културен туризъм, творчески дейности и укрепване на местната идентичност. Наличието на богато културно-историческо наследство на територията на МИГ формира историческата памет и националното самосъзнание на населението, и се явява една от предпоставките за развитието

на туризъм, опазване и обогатяване на културното наследство, която е в основата на местната идентичност като ресурс за устойчиво социално-икономическо развитие на територията.

Културното наследство е стимулатор на икономически растеж, като следва да се търси интеграция със съседните региони и страни. Районът на община Левски е населен от дълбока древност. Извършените досега проучвания показват многобройни останки от праисторически селища и археологически паметници от римската, раннохристиянската и средновековната култури. Надгробни могили, некрополи, селища, римски път, гробници и други артефакти са разпръснати по цялата територия на общината. В околностите на селата в общината лежат останки от праисторически и антични селища. Край селата Малчика, Изгрев и Стежерово са открити руини от антични некрополи и надгробни могили с древни надписи. Върху жертвеника на могилия некропол край с. Малчика е издълбан един от най-старите латински надписи (VI в. пр.Хр.) Античният некропол, надгробните могили в с. Изгрев и побитият камък в местността Света Троица северозападно от с. Стежерово разкриват находки с национално значение. По-долу е представено подробно описание на културно-историческото наследство в община Левски от праисторическо и антично време.

Културното наследство като материално и духовно послание представлява изключителен ресурс и предпоставка за устойчиво развитие и качество на живот чрез възможностите на културния туризъм и обмена на знания и ценности. Също така, каменният мост – „Римски мост” край с. Българене е единствен официално признат паметник на културата на територията на общината с национално значение. Изграждането му е датирано през XVI век. Той съчетава качествата си с природна забележителност - запазените стари корита при с. Българене. До 1968 г. мостът е бил част от редовна междуселищна връзка. В териториалната структура на община Левски се идентифицирани 40 недвижими културни ценности (по списъци на НИНКН). Концентрация на НКЦ се отчита в гр. Левски и в селата Българене, Стежерово, Обнова. На територията на община Левски функционират и активно работят 13 народни читалища. Община Левски поддържа един от богатите културни календари в страната, ориентиран към всички възрастови групи и различните вкусове – от камерни изяви и местни културни инициативи до мащабни няколкодневни фестивали. На територията на община Сухиндол има общо 68 недвижими културни ценности. Културното наследство се намира най-често извън населените места и е съставено основно от некрополи (могили). Обектите са с местно значение, като единственото изключение е къщата на Петър и Съба Денчеви, която е обявена за културна ценност с национално значение. Обектите са изследвани от Регионален исторически музей - Велико Търново. На територията на община Сухиндол функционират 6 народни читалища.

Територията на Левски - Сухиндол се характеризира с богато културно-историческо и природно наследство, което обаче не е достатъчно оползотворено и се нуждае от действия по популяризиране на местните забележителности, традиции, обичаи и др., вкл. с цел развитие на туризъм.

Основни потребности за развитие на културата и културното наследство:

- Популяризиране на културните ресурси и обекти като част от туристическия потенциал на територията на МИГ;

- Реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване, обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. закупуване на мобилни такива за провеждане на културни събития.

Инфраструктура: Транспортната свързаност на територията се осигурява от второкласни и третокласни пътища (част от републиканската пътна мрежа) и от вътрешно селищни връзки, които са част от общинската пътна мрежа, чрез автомобилен достъп до населите места в общините.

Пътна мрежа: Територията на Местната инициативна група (МИГ) Левски – Сухиндол, разположена в северна централна България, има стратегическо местоположение по отношение на транспортната свързаност в рамките на страната и към международни направления. Двете общини са териториално свързани чрез мрежа от регионални и общински пътища, които осигуряват: директна връзка към градовете Плевен, Велико Търново, Павликени, Свищов и Бяла и достъп до главни национални пътища и жп линии. Важни транспортни пътища и коридори: Път II-52 - минава в близост до територията на МИГ и свързва Павликени със Свищов – важен път към граничния пункт със Северна Румъния (Дунав мост при Свищов – Зимнич). Има значение за селскостопанския и винен туризъм в района. Път III-405 и III-4001 – републикански пътища, които минават през/до населените места в МИГ. Обезпечават локалната свързаност между села и градове в двете общини.

Железопътна линия № 13: Левски – Свищов - Минава през гр. Левски. Осигурява жп връзка с Дунав и с международния транспорт (вкл. възможност за ферибот към Румъния).

Връзки с международни транспортни коридори - Територията на МИГ Левски – Сухиндол има косвена, но важна връзка с два основни европейски коридора: Паневропейски транспортен коридор №9: Свързва Хелзинки – Санкт Петербург – Киев – Букурещ – Русе – Велико Търново – Стара Загора – Димитровград – Александрополис. Най-близка точка: гр. Велико Търново (на 51 км). Възможност за развитие на логистика и индустрии, ориентирани към север-юг.

Трансевропейска жп линия (TEN-T): през гр. Левски преминава жп линия, която се свързва с основната TEN-T мрежа в България. Позволява достъп до интермодални терминали и износни маршрути. Територията на МИГ Левски – Сухиндол е добре интегрирана в регионалната транспортна мрежа чрез: регионални пътища с връзка към националната пътна мрежа; жп линия със стратегическо значение; достъп до гранични пунктове с Румъния (Русе, Свищов).

Основен елемент от пътната инфраструктура, върху който следва да се обърне специално внимание е вътрешно селищната улична мрежа. Част от общинската мрежа е в лошо техническо състояние, не отговаря на изискванията за сигурен и бърз транспорт, с компрометирана асфалтова настилка, амортизирани пътни съоръжения и липсваща пътна маркировка.

Водоснабдяване: Всички населени места на територията на община Левски са водоснабдени. Водоснабдяването се извършва чрез водоизточници, които са разположени на територията на общината. 100% от населението ползва вода за питейни нужди от системата на ВиК Плевен (район Левски), което от своя страна задоволява нуждите изцяло за сметка на подпочвените води. Основен проблем са големите загуби на питейна вода (проблем, характерен за почти

цялата страна), които варират между 47% и 53%, поради силно амортизираните изградени от етернитови тръби системи. Необходима е тяхната пълна реконструкция със съвременни тръби тип ПЕВП, с което, освен че ще се намали стойността на значително високите настоящи загуби на вода, ще се намалят и разходите на електроенергия за добиване на питейна вода (основен разход). Територията на община Сухиндол се обслужва от ВиК „Йовковци“ ООД – град Велико Търново, район – гр. Павликени. Във всички населени места на територията на общината има изградена водопроводна мрежа. Като основен проблем се отбелязват високите загуби във водопроводната мрежа (проблем, който е характерен за почти цялата страна), дължащи се на амортизирани водопроводи (в основната си част – от етернит). Необходимо е да се извърши подмяна на амортизираната част от водоснабдителна мрежа с нова.

Липсата на инвестиции във ВиК системите води до високи загуби на вода, липса на точна информация за видовете и зоните с най-високи загуби. За подобряване качеството на питейната вода е необходимо да се проектират и изградят пречиствателни съоръжения, съгласно нормативните изисквания.

Канализация:

В община Левски канализационна мрежа има само в гр. Левски и няма изградена в нито едно населено място в общината. Делът на обслуженото население от канализационна инфраструктура в селата на община Левски е 0%. В гр. Левски е изградена канализационна мрежа 44 183 м, степента на изграденост е 69%, като 97% от населението на града е включено в канализационната мрежа. Канализационна мрежа в община Сухиндол е изградена само в общинския център, при това – частично. В сравнение с уличната мрежа, канализационната е изградена на над 50%. Необходимо е нейното доизграждане, за да обхване по-голяма част от населението в общината. Липсва и станция за пречистване на отпадъчни води. Община Сухиндол следва да изготви и осъществи план за изграждането на станцията.

Улична мрежа: Насочването на инвестиции в уличната инфраструктура предимно към общинските центрове и по-големите населени места води до задълбочаване на различията в благоустрояването между тях и по-малките населени места. Това създава диспропорции в развитието и се явява предпоставка за тяхното обезлюдяване. Независимо от реализираните инвестиции все още е налице съществена необходимост от поддържане и обновяване на уличната мрежа, особено в по-малките и отдалечени населени места, където тя и в лошо състояние и липсва прилежаща инфраструктура. Продължаващите усилия за рехабилитация на уличната инфраструктура са от ключово значение за устойчивото териториално развитие, подобряване на условията и качеството на живот, задържане на местното население и ограничаване на процесите на обезлюдяване.

Енергийна инфраструктура и ВЕИ: Община Левски се захранва с енергийна система, която е част от републиканската електроенергийна мрежа. Електропреносната и разпределителна мрежа е съставена от електропроводи с различно напрежение - 400 kV, 220 kV и 110 kV. На територията на община Левски преминават следните транзитни електропроводи: „Родина” – 400 kV и „Вит” - 220 kV. Захранващите електропроводи са: ВЕЛ „Пордим”, 110 kV; ВЕЛ „Драгомиров” 110 kV; ВЕЛ „Градище” 110 kV. Основните захранващи и магистрални електропроводи са в много добро състояние. Чрез тях се осъществява връзката с подстанциите и електроразпределителните мрежи на съседните общини. За ел. захранване на територията на община Левски се използва подстанция „Левски” 110/20 kV, която

едновременно е разпределителна на 20 kV. Електроснабдяването в община Сухиндол се осъществява от националната енергийна мрежа, като електропреносната и електроразпределителната система и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от ENERGO-PRO. През територията на общината не преминават електропроводи с високо напрежение и няма изградени понижаващи подстанции високо напрежение/средно напрежение. Основен източник на ел. енергия се явява подстанцията „Павликени“ 110/20 kV. В нея са монтирани два силови трансформатора с единична мощност 40 MVA и 50 MVA. Средният им товар е около 14 MW. Общата дължина на електропроводите със средно напрежение (20 kV) е около 93 км и е в добро техническо състояние. Природно-географските характеристики на територията на МИГ сравнително осигуряват благоприятни условия за развитие на разнообразни ВЕИ – от слънце, хидроенергия, биомаса и геотермални ресурси.

Основни потребности в областта на инфраструктурата:

- Необходимост рехабилитация и и/или ново изграждане на пътната инфраструктура и съоръжения;
- Необходимост от подобряване на уличната мрежа - строителство и рехабилитация на улици, тротоари, съоръжения и принадлежности към тях.

Публични пространства за отдих, спорт, спортна инфраструктура, инфраструктура за обществени услуги: Публичните пространства и в две общини включват площадни пространства, зелени площи, детски площадки, площадки и съоръжения за спорт на открито и други. Те са важни както за младото и активно население (за отдих на семействата с деца, осигуряване на възможностите за спортни занимания на младежите и децата), така и за създаване на условия за отдих и общуване между различните социални групи. Липсата на адекватна инфраструктура за спорт и отдих оказва негативно влияние върху здравния статус на населението, нивата на стрес и често води до социалната изолация. Значителна част от съществуващите публични пространства и площадки са амортизирани, с компрометирани настилки и повредени съоръжения. Налице е необходимост от изграждане и обновяване на зони за обществено ползване - площи, паркове, градини, детски площадки, зони за спорт и отдих на открито, модернизация на осветление, създаване на обществено достъпна инфраструктура за всички възрастови групи, изграждане на обществени зони за отдих, социални активности и културен живот. Развитието на подобни интервенции може да бъде реализирано в синергия с подхода за „интелигентни селища“, чрез инвестиции в устойчиви, функционални и достъпни публични пространства, включващи иновативни и природосъобразни решения, насочени към подобряване на качеството на живот в населените места.

На територията на двете общини се намират различни обществени сгради за предоставяне на услуги. Преобладаващата част от сградния фонд е в лошо техническо състояние, което налага предприемане на цялостни мерки за осигуряване на безопасност и модернизация. Основните проблеми на сградите са свързани с компрометирани покриви, дограма, изолация, наличие на високоенергийно отопление, остаряло обзавеждане и оборудване. Спортната инфраструктура, като част от образователната среда не е достатъчно развита. Част от

училищата и детските градини не разполагат с физкултурни салони, зали или спортни площадки, което възпрепятства пълноценното провеждане на учебния процес по физическо възпитание и ограничава развитието на спортни навици у подрастващите. Освен това е необходимо създаване на достъпна архитектурна среда и адаптиране на сградите към съвременните функционални и нормативни изисквания, с цел осигуряване на адекватни условия за предоставяне на обществени услуги.

Основни потребности в областта на пространства за отход, спорт, спортна инфраструктура, инфраструктура за обществени услуги:

- Необходимост от изграждане/обновяване на площи за широко обществено ползване - площи, паркове, градини, детски и спортни площадки, улично озеленяване и други елементи на градската среда, вкл. създаване на нови пространства за отход, социални активности и културен живот, и изпълнение на дейности за „интелигентни селища“;
- Необходимост от реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общински сгради за обществени услуги, вкл. подобряване ЕЕ;
- Необходимост от изграждане на нова и обновяване на съществуващата спортна инфраструктура, вкл. в образователна инфраструктура.

Екология, биоразнообразие и управление на отпадъците:

Опазването на околната среда, съхраняването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на отпадъците са от ключово значение за постигане на дългосрочно устойчиво развитие на територията. Основните източници на замърсяване на въздуха в двете общини са битовото отопление с твърди горива и автомобилният транспорт. Промислената дейност е слабо развита и не води до значителни емисии на вредни вещества, което ограничава влиянието ѝ върху качеството на въздуха. Сериозен екологичен проблем представляват населените места без изградена канализационна мрежа, както и тези с амортизирани канализационни системи, които допускат значителни течове. Те са идентифицирани като съществени източници на замърсяване на почвите и водите. Допълнително негативно въздействие върху компонентите на околната среда оказват дейности като животновъдството, компостирането и използването на органични торове, особено при липса на контролирани екологични практики. Към това се добавят замърсявания, произтичащи от поддръжката на транспортни средства, интензивен автомобилен трафик и наличието на нерегламентирани сметища за твърди битови отпадъци. Състоянието на почвите се оценява като добро, основно поради отсъствието на интензивна промишлена дейност и неблагоприятни селскостопански практики.

Биологично разнообразие: Територията се характеризира с богато биологично разнообразие, разнообразен релеф и значителни екологични ресурси, макар и неравномерно разпределени. Територията се отличава с високо растително разнообразие, включващо както естествени горски насаждения (бук, дъб, габър, клен, липа), така и тревни и храстови съобщества (смардика, люляк, ливадна власатка и др.). Налице на значително присъствие на лечебни растения – както масови (жълт кантарион, риган, мента), така и редки и застрашени (лечебна ружа, момина сълза, пролетен горицвет, пурпурен салец, блатно кокиче). Включването в СВОМР 2023–2027 г. на мярка по приоритет „Биологично

разнообразие“ от ПОС 2021–2027 г., представлява благоприятна възможност за активно ангажиране на местната общност с дейности за повишаване на екологичната култура за опазване на биоразнообразието. Допълнително, включването на мярка за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческото и природно наследство, с финансиране от ЕЗФРСР и СПРЗСР, ще: надгради добри практики от предходния програмен период; подкрепи местни проекти с интегриран подход и инициативи, съчетаващи културно и природно наследство, вкл. чрез опазване на околната среда; съчетае опазването на природното и културното наследство, с устойчиво развитие на територията, във всички стратегическите документи в сектор биоразнообразие на национално и на местно ниво. За територията са установени нерегламентирани практики, които могат да се окажат заплахи за биоразнообразието, незаконен риболов със забранени материали и методи, нелегално изсичане на дървета в защитени територии, замърсяване с отпадъци и неконтролирано бране на билки. Това налага предприемане на действия за повишаване на информираността и екологичното самосъзнание на населението относно значението на биологичното разнообразие и последствията от неговата загуба. Необходимо е предотвратяване на вредни практики и неустойчивото използване на природните ресурси чрез образователни и информационни инициативи, мобилизиране на местната общност и създаване на чувство за отговорност чрез активно участие в екологични дейности на местно ниво, както и изграждане на партньорства за устойчиво управление и опазване на природната среда. Във всички дейности, свързани с опазването на биологичното разнообразие, следва да се включва и компонент на социална ангажираност. Повишаването на осведомеността относно значението на биологичното разнообразие и заплахите за него на територията на МИГ трябва да се основава на мерки, предвидени в стратегически и планови документи в сектор „Биоразнообразие“, включително Националната стратегия за опазване на биологичното разнообразие до 2030 г. (проект), Националната рамка за приоритетни дейности за мрежата „Натура 2000“, Плановите за действие за защитени видове, Плановите за управление на защитени зони, Плановите за управление на защитени територии. В този контекст е важно дейностите да се фокусират както върху опазването и устойчивото управление на природните ресурси, така и върху активното участие на местните общности чрез образователни, информационни и доброволчески инициативи.

Управление на отпадъците: В съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците и Стратегията и плана за действие за прехода към кръгова икономика в двете общини е разработена и приета Програмата за управление на отпадъците за периода 2021 - 2028 г. Тя се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и постигане на заложените цели на местно и национално ниво, и на ниво на Европейски съюз.

Община Левски е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците Левски (Никопол) заедно с общините Никопол, Белене, Павликени, Свищов. Битовите отпадъци се извозват в Регионалното депо в с. Санадиново, община Никопол, като в община Левски не се извършват дейности по третиране на отпадъци. До Регионалната система за управление на отпадъците – Санадиново се транспортират предимно смесени битови отпадъци и биоразградими отпадъци, като площадката на депото е почти 174 дка. Проблемът по

отношение на законосъобразното третиране в общината е решен и по този начин е осигурено опазването на околната среда от отпадъци, както и опазване здравето на местните жители.

Старото депо за твърди битови отпадъци е закрито, приключена е техническата му рекултивация, като към момента е в ход биологичната му рекултивация.

Към 2020 г., всички населени места в община Левски са включени в системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Сметоизвозването и обезвреждането на битовите отпадъци се извършва от „БКС – Левски” – гр. Левски. Около 80% от битовите отпадъци се генерират от населението на общината, а останалите 20% - от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти.

През 2020 г. са закупени и предоставени 313 бр. еднофамилни пластмасови кофи на домакинства в гр. Левски (още 400 бр. закупени през 2019 г.). Установено е, че пластмасовите кофи са по-удобни, привлекателни и по-функционални от металните, поради което община Левски предвижда и за 2021г. закупуване само на пластмасови съдове за смесени битови отпадъци. През 2019-2020 г. общо са закупени и 35 бр. съдове за битови отпадъци, тип Бобър. Съдовете се използват предимно за подмяна и в краен случай допълване на съществуващите схеми за организирано сметосъбиране. Всяко увеличаване на съдовете без съответните аргументи, респективно увеличава разходите за обслужване на системата.

В общината е въведена и система за разделно събиране на битови отпадъци, в това число отпадъци от опаковки на принципа „отговорност на производителя“. Използват се контейнери, тип Иглу. В системата са включени населените места Левски, Обнова, Асеновци, Малчика и Българене. Около 80% от населението на общината е обслужено от система за разделно събиране, транспортиране, сортиране и преработка на битови отпадъци.

През 2020 г. са предоставени 45 бр. компостери на домакинства от община Левски (общо предоставени от 2013 г. до 2020 г. 598 бр. на домакинства и фирми). На лице е постоянен интерес към компостирането в домашни условия. Изработен е компостер от Общинско предприятие „БКС-Левски“, гр. Левски за събиране на биоразградими отпадъци от повече домакинства, на квартален принцип. Същият е разположен на терен общинска собственост в квартал Запад. Предоставени са информационни брошури за видовете опасни битови отпадъци, подлежащи на разделно събиране.

През 2020 г. на територията на общината извършва дейността си „Център за събиране и временно съхраняване на опасни битови отпадъци в община Левски“ по проект на ПУДООС, финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество. По утвърдени графици, публикувани на сайта на общината, мобилните пунктове към центъра, събират опасни битови отпадъци във всички населени места на община Левски. Общо събраното количество в Центъра и с мобилни пунктове за 2020г. възлиза на 9,0414 тона.

В началото на 2021г. са сключени Договори с общините Никопол, Белене, Пордим и Павликени за организиране на система за събиране с мобилни пунктове на опасни битови отпадъци от населението на тяхна територия, отправено е така също и предложение до общините Свищов и Плевен. Към този момент отказ от договаряне са представили само Община Летница.

Образуваните строителни отпадъци на територията на община Левски са предимно от юридически лица от строителна дейност. Малка част от тях са формирани от физически лица вследствие на ремонтни дейности. Много често, населението събира смесено строителните

отпадъци с битовите. Приблизително, при преизчисляване на количествата отпадъци, строителните са около 15 % от общият поток формирани отпадъци.

Последващото третиране на строителните отпадъци е изключително голям проблем пред местните власти, поради липсващи възможности както за крайно обезвреждане, така и рециклиране, както на територията на самата община, така и в други райони, близки до През 2020г. Община Левски е изготвила ПИП за изграждане на площадка за събиране и третиране на битови и строителни отпадъци в Община Левски в ПИ№43236-262.500, в землището на гр. Левски"". Предвиждат се следните дейности: Мобилна претоварна за смесени битови отпадъци, преди транспортиране на отпадъците до РД-Санадиново. Зона за третиране на строителни и едрогабаритни отпадъци и зона за сортиране, шредирание и временно съхраняване на зелени и биоразградими отпадъци.

В общината ежегодно се прилагат различни мерки във връзка с провеждането на разяснителни кампании сред населението, вкл. учениците, относно дейностите по управление на отпадъците.

Основният тип отпадък, който се генерира на територията на община Сухиндол е битовият отпадък. В по-малки количества се продуцират строителни и производствени отпадъци.

Община Сухиндол следва да се обслужва съвместно с общините Дряново и Севлиево от регионалното депо за твърди битови, строителни, промишлени и опасни отпадъци – Севлиево. През 2019 г. е открита система за разделно събиране и рециклиране на био-отпадъци, а освен това са обособени и площадки за компостиране на място. Всички населени места от общината се обслужват с контейнери тип „Бобър“.

Необходимо е да се обособи място за опасни отпадъци, да се осигурят повече контейнери за битов отпадък (основно в малките населени места). Следва да се контролира и нерегламентираното изхвърляне покрай брега на р. Росица и извън населените места. Следва да се спазят и предписанията от наредбата за управление на отпадъците на територията на община Сухиндол.

Идентифицираните потребности на територията, както и приоритетите и целите, заложи в секторните програми на местно ниво, предвиждат провеждането на широкомащабни информационни кампании сред местното население в областта на предотвратяване образуването на отпадъци, подготовката за повторна употреба и рециклиране на битови отпадъци, както и оползотворяване на масово разпространени отпадъци. Наред с това се планират за изпълнение и мерки и дейности, в съответствие с разработената комуникационна стратегия за насърчаване на разделното събиране на отпадъци, вкл. информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението.

Основни потребности в областта на околната среда, биоразнообразието и управлението на отпадъците:

- *Необходимост от популяризиране на природните ресурси като част от туристическия потенциал на територията на МИГ;*
- *Необходимост от повишаване осведомеността относно биологичното разнообразие, управлението на отпадъците и ефективно прилагане на законодателство, чрез информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението.*

Потенциал за развитие на интелигентни селища: На територията на МИГ съществува потенциал за прилагане на концепцията за „интелигентни селища“ (Smart Villages). Същата

все още не е позната сред голяма част от местните заинтересовани страни. Проучванията показват, че от представителите в анкетното проучване подкрепят включването на дейностите за „интелигентни селища“. Темата все още не е достатъчно позната за местната общност. Именно такива са и препоръките, формулирани въз основа на анализа на заинтересованите страни – в Стратегията да се предвиди възможност за прилагане на концепцията за „интелигентни селища“ (Smart Villages), включително разработване на стратегия на територията и дейности за създаване на капацитет за прилагането ѝ чрез обучения и представяне на добри практики. За прилагане на концепцията за „интелигентни селища“ е важно на етап планиране на СВОМР да се дефинират критерии за оценка, които насърчават проекти и дейности, съответстващи на тази концепция.

Основни потребности, свързани с потенциала за развитие на интелигентни селища:

За да се реализира потенциалът за прилагане на концепцията за „интелигентни селища“ в територията на МИГ Левски - Сухиндол е необходимо да се насърчи включването на дейности, съответстващи на тази концепция, чрез мерки, насочени към инвестиции в неселскостопански дейности, подобряване на публична инфраструктура и основни услуги, включително чрез прилагане на критерии за оценка и осигуряване на приоритет на проекти, планирали такива дейности. Да се планира и разработването на Стратегия на стратегия за прилагане на концепцията за „интелигентни селища“ от МИГ по мярка за сътрудничество, вкл. обучения за представители на местната общност за придобиване на знания и запознаване с добри практики по темата.

Детайлен анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията е представен в изготвените документи Проучване и социално-икономически анализ за територията на Левски – Сухиндол и Проучване и анализ на потребностите на заинтересованите страни от територията на общините Левски и Сухиндол за избор на мерки и източници на финансиране на СВОМР 2023-2027 г. Извършеното Проучване и социално-икономически анализ за територията на Левски – Сухиндол включва пълно описание на характеристиките на територията (демографски, институционални, природни вкл. подробна информация относно географския район, природните и климатични дадености, състоянието на инфраструктурата, условията за живот и околната среда, социално-икономическите, културно-историческите и др. характеристики и тенденциите в развитието на територията), комплексен анализ на настоящата ситуация. Информацията, изводите и препоръките от проведените проучвания и анализи са съпоставени и анализирани от гледна точка на възможностите, които осигурява подхода ВОМР, включително възможностите за допълващо финансиране от различни фондове, програми, мерки/интервенции, за периода 2023-2027 г.

При очертаване на визия за развитие, приоритетните направления, формулиране на целите и съпътстващите ги мерки за оползотворяване на възможностите и ограничаване на идентифицираните рискове и заплахи, са отчетени: изведените от проучванията и анализите потребности на местната общност и нагласите за участие на заинтересованите лица в процеса на прилагане на Стратегията; приносът, който могат да осигурят допустимите финансиращи програми и фондове за периода 2023-2027 г.; потребностите, установени при разработването на планове и програми за развитие на местно и регионално ниво, включително секторни такива, с оглед осигуряване чрез Стратегията за ВОМР на принос и допълняемост към

очертани вече приоритети, цели и поставени задачи в изготвените стратегически документи на местно ниво.

Идентифицираните мерки са насочени към преодоляване на лимитиращите развитието на територията фактори. В следващата таблица са обобщени потребностите и потенциала на територията и необходимите мерки за устойчиво местно развитие:

Основни изводи и препоръки, базирани на идентифицираните потребности и потенциал за развитие на територията на МИГ

1. Културни и природни ресурси и местоположение на територията

- Богато културно историческо и природно наследство.
- Богато биологично разнообразие, защитени територии и зони.
- Необходимост от оползотворяване на потенциала на богато биологично разнообразие, природни дадености и културно-историческо наследство - предпоставка за утвърждаване на региона като устойчива, разпознаваема и атрактивна туристическа дестинация, вкл. утвърждение на местната идентичност и удовлетворяване на потребности от:
 - Насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаването на устойчив местен бизнес, базиран на природни, исторически, културни и екологични дадености, стимулиране на творческите занаяти, като част от културното наследство и традиции.
 - Утвърждаване на местната идентичност чрез съхраняване и популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство, осигуряване на приемственост между поколенията по отношение на ценности, знания, активно включване на млади хора и уязвими групи в общностни инициативи, с акцент върху устойчивото развитие.
 - Насърчаване на териториално сътрудничество с други МИГ от страната или чужбина за съвместни инициативи за популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство, вкл. прилагане на концепцията за „интелигентни селища“.
- Необходимост от повишаване осведомеността относно биологичното разнообразие, управлението на отпадъците и ефективно прилагане на законодателство, чрез информационни и разяснителни кампании.

2. Икономическо развитие - селско стопанство, икономика, услуги и туризъм

- Многоотраслова икономика, с най-голям брой предприятия в сектор търговия сектор търговия
- Добра интернет свързаност, вкл. високоскоростен широколентов интернет - предпоставка за развитие на местен ИКТ - базиран бизнес, дигитализация, изпълнение на дейности за „интелигентни села“,
- Недостиг на квалифицирана работна ръка, ниска конкурентоспособност и производителност на труда, ограничена иновационна активност на микропредприятията.
- Ниска технологична и иновационна интензивност, недостатъчна продуктова и пазарна диверсификация, слаба интернационализация на бизнеса на МСП.
- Значително намаляване на броя на земеделски стопанства, ниска степен на механизация, автоматизация и цифровизация в земеделските стопанства, слаб интерес към колективни инвестиции и социално земеделие.

- Необходимост от подобряване конкурентоспособността и повишаване производителността, разширяване на пазарния достъп на местните микропредприятия и стимулиране на иновациите, чрез насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаване на устойчив местен бизнес в сферата на производството, услугите и занаятите, с фокус/приоритет върху:
 - Повишаване на ефективността в сектори с потенциал за растеж – туризъм, здравеопазване и социални услуги.
 - Насърчаване на инвестиции в извънболнична медицинска помощ, осъществявани от общопрактикуващи лекари, лекари специалисти и предоставяне на мобилни здравни услуги.
- Необходимост от модернизация и автоматизация на производствените процеси, увеличаване на производствения капацитет, ефективността и устойчивостта на земеделските стопанства, с приоритет към чувствителни сектори, биологично земеделие, въвеждане на иновации, устойчивост на стопанствата, колективни инвестиции и социално земеделие.
- Необходимост от насърчаване на иновационната активност и ускоряване на икономическата трансформация чрез внедряване на иновации, автоматизация и дигитализация в МСП, в широк спектър от икономически дейности, вкл. чрез внедряване на продуктови и процесни иновации в тематичните области на ИСИС 2021 - 2027.

3. Преодоляване на демографските проблеми и проблемите на социалната сфера, заетостта

- Лоша демографска, образователна и възрастова структура на населението - тенденция за трайно намаляване и застаряване на населението.
- Осигуреност по отношение на образователните институции, с оглед на броя на учениците.
- Изградена болнична инфраструктура (на територията на община Левски) и наличието на опит в управление на социални и здравни услуги.
- Активна местна общност - културни, спортни и НПО, и читалища.
- Незадоволително състояние и недостатъчни инвестиции в образователна инфраструктурата в част от училищата и детските градини.
- Недостатъчна и амортизирана спортна инфраструктура.
- Амортизирана културна инфраструктура и липса техника за провеждане на културни събития.
- Трайно високи нива на безработица, вкл. дял на продължително безработните лица, лица с ниско образование, без професионална квалификация, лица от уязвими групи – лица с увреждания, представители на етнически малцинства, над 55 г., младежи до 29 г., значителен дял икономически неактивните лица.
- Недостиг на квалифицирана работна ръка, ниско ниво на умения на работната сила.
- Недостиг на общопрактикуващи лекари и лекари специалисти, мобилни медицински услуги, социални услуги за възрастни (пълнолетни лица) и деца, извън гарантираните от Националната карта на социалните услуги.

- Необходимост от активиране и мотивиране на икономически неактивното население, професионална квалификацията, придобиване и развитие на умения и компетентности, устойчиво включване на уязвими групи в пазара на труда, стимули за създаване на качествена и устойчива заетост.
- Необходимост от подобряване на качеството на образованието и интегрирането и приобщаването на малцинствата.
- Необходимост от насърчаване на предприемачеството и икономическа активност на млади хора и проекти, създаващи заетост.
- Необходимост от реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на образователна и културна инфраструктура.
- Необходимост от изграждане на нова и обновяване на съществуващата спортна инфраструктура.
- Необходимост от прилагане концепцията за „интелигентни селища“, вкл. изготвяне на стратегия за прилагането ѝ на територията на МИГ.

4. Инфраструктура

- Лошо техническо състояние на пътната, енергийната, хидромелиоративната и ВиК инфраструктура, липсващи ПСПВ и ПСОВ, проектна готовност за изграждане и липса на консолидиран ВиК оператор.
- Лошо състояние на улици и прилежащата им инфраструктура, амортизирани и недостатъчни публични пространства за отдых и спорт, лошо състояние на сгради за предоставяне на основни/обществени услуги за населението.
- Необходимост от подобряване на уличната мрежа - строителство и рехабилитация на улици, тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях.
- Необходимост от изграждане и обновяване на зони за обществено ползване - площи, паркове, градини, детски площадки, зони за спорт и отдых на открито, модернизация на осветление, създаване на обществено достъпна инфраструктура за всички възрастови групи, изграждане на обществени зони за отдых, социални активности и културен живот, изпълнение на дейности за „интелигентни селища“.
- Необходимост от реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на общински сгради за обществени услуги, вкл. чрез подобряване на енергийната ефективност

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ:

При разработване на Стратегията на МИГ Левски - Сухиндол бяха спазени принципите на публичност и прозрачност, равнопоставеност и информираност на всички заинтересовани страни с цел въвличането им в цялостния процес по изработването, консултирането и съгласуването на СВОМР. Заинтересованите страни обхващат всички лица, организации и институции, които имат пряк или косвен интерес от реализацията на Стратегията за ВОМР, включително потенциалните получатели на финансова помощ и ползвателите на резултатите от нейното изпълнение.

Участниците в посочените събития обхващат всички групи заинтересовани лица, посочени в т. 2.1, и групирани по сектори, както следва:

СТОПАНСКИ СЕКТОР – 99 души (28 % от всички участници в събитията)

1. Земеделски производители и преработватели
2. Предприятия в сектори извън земеделието (микропредприятия и МСП)

НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР – 147 души (42% от всички участници в събитията)

3. Читалища и др. организации в сферата на културата
4. Неправителствени организации във всички сфери
5. Граждани (пенсионери, безработни лица и др.)

ПУБЛИЧЕН СЕКТОР – 105 души (30 % от всички участници в събитията)

6. Общини, кметства и други публични органи
7. Образователни институции (училища и детски градини)

Подробно описание на идентифицирани групи от заинтересовани от изпълнението на стратегията за ВОМР лица на територията на МИГ, потребностите, мненията и очакванията на заинтересованите страни са изследвани в анкетно проучване и консултативната кампания, като резултатите от тях са основополагащи при разработването на стратегическата рамка и определянето на мерките в Стратегията за ВОМР. Проучването и анализа на потребностите на заинтересованите страни от територията на общините Левски и Сухиндол за избор на мерки и източници на финансиране на СВОМР 2023-2027 г., вкл. проучване на тяхното мнение относно силните и слаби страни, и потенциала за развитие на територията, потребности, очаквания и нагласи за участие в процеса на планиране и прилагане на стратегията, предпочитания към програми, мерки и дейности, както и идентифициране на конкретни проектни идеи и наличие на проектна готовност.

Засиленият интерес към конкретни мерки намери пряко отражение както в съдържанието на стратегическата рамка, така и във финансовия план на СВОМР. Цялостното проучване на заинтересованите страни е представено в Анализа на заинтересованите страни към настоящата стратегия. В него е отчетено съответствието между идентифицираните потребности на местната общност (по групи заинтересовани страни) и предвидените в СВОМР мерки. В процеса на разработване и съгласуване на стратегията активно участие взеха представители на всички идентифицирани групи заинтересовани страни, включително уязвими групи и млади хора, съгласно изложеното в т. 2 от СВОМР.

3.3. Наличие на уязвими и малцинствени групи на територията на МИГ и описание на техните потребности:

В процеса на извършване на проучването и анализа на демографските и социални характеристики на територията на МИГ Левски – Сухиндол са идентифицирани следните уязвими и малцинствени групи:

- 1. Малцинства, вкл. маргинализирани общности като ромите;**
- 2. Хора с трайни увреждания;**
- 3. Възрастни хора над 55 г., в риск от социално изключване.**

Етнически състав на населението: Малцинства, вкл. маргинализирани общности като ромите: Съгласно данните на НСИ от преброяването през 2021, делът на лицата с българска етническа принадлежност на територията на МИГ е 86,10%, и същият е по-голям от средните данни за

страната (78,51%), по-малък от този в област Плевен (88,54 %) и почти идентичен с област Велико Търново (86,07 %). Турското и ромското население са двете основни етнически групи, с близки или по-високи стойности от средните за страната и областта. Лицата с турска принадлежност – общо за територията (5,56%), като в община Сухиндол са 16,15 % - двойно по-голям дял от този за страната (7,80%). Делът на ромите на територията е 2,84%, който е съпоставим с този област Плевен (3,10%) и по-висок от този на област Велико Търново (1,76%). Ромите са с дял близък до този за страната (4,09) %, като делът на ромското население е най-висок в община Левски (3,00%), в община Сухиндол е 1,60%. Като цяло, информацията от НСИ е на базата на самоопределянето на лицата при преброяването, извършено от НСИ през 2021 г. От данните е видно, че на територията на МИГ за 4,99% от лицата не е определена тяхната принадлежност. Тава са лицата, които са посочени в категориите: не мога да определя, не желая да отговоря и непоказана.

И в двете общини са създадени механизми за справяне с проблемите на ромската общност, има назначени образователни и здравни медиатори, реализират се редица програми и разработват планове в изпълнение Стратегиите на област Плевен и област Велико Търново, а именно: Областна стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите в област Велико Търново (2021-2030) и Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030). (2021 - 2030), Въпреки това, ромската етническа група е идентифицирана като високо-рискова. Основните предизвикателства, свързани с ромското население, са в области като:

1. Образование: Съсредоточаването на ромското население в малките възрастови групи (41% са на възраст от 0-19 годишна възраст), предполага предприемането на действия за тяхната интеграция в образователната система и улесняване на достъпа до здравни и социални услуги, от които имат нужда.

2. Заетост: Преобладаващата част от ромското население е с ниска степен на образование или без образование. Това затруднява намирането на работа, прави невъзможно включването им в обучения за придобиване на професионална квалификация. Обичайно те разчитат на програми за заетост, както и на доходи, които не са свързани със заетост, като бране на билки и гъби през летния сезон, търговия със земеделска продукция. Тъй като не са в постоянна заетост и нямат нагласа за такава, това допълнително затруднява работата с тях и ги поставя в риск от социално изключване.

3. Здравеопазване: Преобладаващата част от ромско население не е здравно осигурено, което ограничава достъпа до здравни услуги, налице е слаба здравна култура и липсва профилактика.

4. Социални услуги: Ромите обичайно разчитат на социални помощи за многодетни семейства. Малка част са обхванати от услуги за деца и семейства, налице е ограничен достъп до консултиране и социална работа.

Основни потребности на малцинства, вкл. маргинализирани общности като ромите:

1. Потребностите в областта на образованието и образователна интеграция:

Съгласно социално-икономическия анализ и анализа на потребностите на заинтересованите се установи, че има потребност от подобряване на качеството на образованието с фокус върху уязвимите целеви групи, вкл. намаляване на риска от отпадане от училище.

- Потребност от идентифициране, активиране, трудово консултиране и професионално ориентиране и мотивиране за включване на пазара на труда;
- Потребност от включване в обучения, включително обучения на работното място, за повишаване на професионалната квалификация/преквалификация;
- Потребност от придобиване на нови умения, развитие на умения и компетентности;
- Потребност от включване в заетост, вкл. чрез финансиране на ментори за улесняване на включването в устойчива заетост.

3. Институционална подкрепа и достъп до услуги:

- Потребност от мобилни екипи (вкл. медиатори), които достигат до ромски квартали, които да предоставят информация и подпомагат включването в различни програми;
- Потребност от активно социално включване в различни общностни инициативи и работа в мултикултурна среда.

Социалното включване в общностни инициативи е ключов фактор за намаляване на социалната изолация и подобряване на качеството на живот на уязвими групи, като им предоставя достъп до ресурси, възможности и чувство за принадлежност.

Хора с трайни увреждания

Съгласно данни от националното преброяване през 2021 г., броят на лицата с увреждания на територията на МИГ е 2 743,00 (0,43% от общото за страната). Преобладаващата част от лица с увреждания са с 50 и над 50% увреждания - 96% (2645), Статистиката показва, че малка част от лицата с увреждания се регистрират в бюро по труда и търсят работа. Тази група лица, независимо че имат право на работа, разчитат основно на социални плащания, което ги поставя в риск от социално изключване.

Основните потребности на хората с увреждания са свързани с :

1. осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;
2. придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
3. осигуряване на достъпна архитектурна среда;
4. подобряване на достъпа на пазара на труда чрез:
 - идентифициране, активиране, трудово консултиране и професионално ориентиране, мотивиране за включване на пазара на труда;
 - включване в различни обучения, включително обучения на работното място, за повишаване на професионалната квалификация/преквалификация, придобиване на нови умения, развитие на умения и компетентности;
 - включване в заетост, вкл. финансиране на ментори за улесняване на включването в устойчива заетост;
5. Потребност от интеграция в общността, с възможности за активно включване в общности и инициативи.

Възрастни хора над 55 г., в риск от социално изключване

Населението на територията на МИГ е с влошена възрастова структура. Възрастните хора са сред най-уязвимите групи, изложени на риск от социално изключване, особено ако живеят сами, имат ограничени финансови ресурси или страдат от здравословни проблеми. Трудностите при използването на съвременни технологии допълнително ограничават достъпа до информация и възможности за заетост или активност. Съгласно данни на НСИ през 2024 г.

30,3% от населението на страната е било изложено на риск от бедност и социално изключване, което включва и много възрастни хора.

Потребностите на възрастните хора над 55 години, които са в риск от социално изключване на територията на МИГ, могат да се обособят по следните направления:

1. Потребности от социална активност и приобщаване:

- недостатъчни възможности за участие в общностни инициативи - в културни, образователни и доброволчески инициативи, които да създават чувство за принадлежност към местната общност;

- липсват междупоколенчески контакти - възрастните често остават социално изолирани, особено в по-малки населени места и планинските райони.

2. Потребности, свързани със здравеопазване и грижа:

- ограничен достъп до здравни услуги - особено в отдалечени населени места.

- потребност от профилактика и здравна култура - често липсва навременна диагностика и информация за превенция на хронични заболявания.

Групи в неравностойно положение на пазара на труда

От гледна точка на структурата на безработицата и образователната структура на населението на територията на МИГ, като налични групи в неравностойно положение на пазара на труда са идентифицирани:

Безработни, вкл. продължително безработни; неактивни лица; лица в неравностойно положение, хора с увреждания, лица с основно и по-ниско образование и/или без квалификация, като всички те са явяват целеви групи по мерки за подобряване на достъпа до трудова заетост и активиране за включване на пазара на труда, които имат потребности от:

- идентифициране, активиране, трудово консултиране и професионално ориентиране, мотивиране на неактивни лица за включване на пазара на труда;

- включване в различни обучения, включително обучения на работното място, за повишаване на професионалната квалификация/преквалификация, придобиване на нови умения, развитие на умения и компетентности;

- включване в заетост, вкл. чрез финансиране на ментори за тях за улесняване на включването им в устойчива заетост.

3.4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на територията на МИГ:

SWOT анализът оценява въздействието на външните фактори на средата, в която функционират общините на територията на МИГ Левски - Сухиндол, така и вътрешните фактори, вързани с техния ресурсен и организационен капацитет. Анализът на средата очертава благоприятните възможности за развитие на територията, потенциалните заплахи, произтичащи от неблагоприятни външни фактори. От друга страна, анализът идентифицира и силните страни, върху които може да се надгражда и слабостите, които следва да се преодолеят чрез подходящи мерки. Изводите от SWOT анализа са взети предвид при изготвянето на стратегическата рамка на Стратегията за BOMP за периода 2023 - 2027 г. Те служат като отправна точка при: формулирането на основната стратегическа цел и визията за развитие на територията, дефинирането на приоритетни направления и специфични цели, планиране на мерки за оползотворяване на потенциала и ограничаване на идентифицираните рискове и заплахи пред устойчивото развитие.

Настоящият SWOT анализ е резултат, както от експертна оценка, така и от консултации със заинтересованите страни и данни от анкетно проучване, и представя силните и слабите страни, както и възможностите и заплахите за територията на МИГ Левски – Сухиндол.

СИЛНИ СТРАНИ (вътрешни фактори)	СЛАБИ СТРАНИ (вътрешни фактори)
▪ Благоприятно географско разположение – близост до Румъния и наличие на трансгранична свързаност; ▪ Разнообразен релеф, благоприятен климат и наличие на природни ресурси; ▪ Добро екологично състояние и почвено разнообразие, условия за устойчиво и биологично земеделие; ▪ Добра интернет свързаност, вкл. високоскоростен широколентов интернет; ▪ Многосекторна икономика, доминирана сектор търговия и услуги; ▪ Изградена болнична инфраструктура и наличие на опит в управление на социални и здравни услуги; ▪ Налична система за управление на отпадъците;; ▪ Наличие на достатъчно образователни институции за осигуряване на образователния процес на територията; ▪ Богато културно-историческо и природно наследство; ▪ Наличие на биологично разнообразие - защитени територии и зони в обхвата на МИГ; ▪ Активна местна общност - културни, спортни и неправителствени организации и читалища;	▪ Лошо техническо състояние на пътната, енергийна, хидромелиоративна и ВиК инфраструктура. ▪ Лошо състояние на уличната мрежа, особено в по-малките населени места; ▪ Недостатъчни и амортизирани публични пространства за отдих и спорт; ▪ Неостатъчни инвестиции в инфраструктура за основни/обществени услуги; ▪ Неостатъчни инвестиции в образователна, спортна и културна инфраструктура; ▪ Ниска конкурентоспособност и производителност на труда, ограничена иновационна активност на микропредприятията; ▪ Неоползотворен потенциал за развитие на устойчив туризъм, основан на културно-историческото и природно наследство, вкл. неразвити съпътстващи туристически услуги; ▪ Ограничен достъп до доболнична медицинска помощ в отдалечените населени места; ▪ Ограничено предлагане на социални услуги извън гарантираните от държавата; ▪ Ниска технологична и иновационна интензивност на малките и средни предприятия, недостатъчна продуктова и пазарна диверсификация, слаба интернационализация на бизнеса; ▪ Намаляване и застаряване на населението, миграцията на млади хора, лоша възрастова и образователна структура на населението; ▪ Високи нива на безработица, вкл. на уязвими групи, ниски доходи; ▪ Недостиг на квалифицирани кадри, ниско ниво на умения и образователна структура на населението;

	- Ниска степен на механизация, автоматизация и цифровизация в земеделските стопанства, слаб интерес към колективни инвестиции и социално земеделие; - Ниско ниво на екологична култура на населението в областта на биоразнообразието и нерегламентирани практики - безконтролна сеч, замърсяване, браконьерство, интензивно събиране на билки и горски продукти; - Ниско ниво на екологична култура на населението в областта на управление на отпадъците и кръговата икономика; - Недостатъчни инициативи за съхранение и популяризиране на местната идентичност на база културно-историческо и природно наследство; - Недостатъчен финансов ресурс
ВЪЗМОЖНОСТИ (външни фактори)	ЗАПЛАХИ (външни фактори)
- Финансиране от европейски и национални програми - за инфраструктура, бизнес и човешки капитал; - Развитие на микропредприятия за инвестиции в неселскостопански дейности, вкл. диверсификация към секторите на услуги, туризъм, здравеопазване, вкл. мобилни здравини и социални услуги, развитие на занаяти; - Подкрепа за съхранение и активно популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство; - Въвеждане на мерки за енергийна ефективност - производство и използване на ВЕИ за собствено потребление; - Внедряване на иновации и дигитализация в МСП в тематични области на ИСИС 2021 - 2027; - Подкрепа за бизнеса във връзка с преработвателни предприятия за подобряване на тяхната производителност и конкурентоспособност.	- Обезлюдяване, застаряване, демографски срив; - Миграция на младото население; - Климатични промени - засушавания, наводнения, ерозия и пожари - риск за земеделието; - Недостиг на квалифицирани кадри и ограничен човешки капитал за обслужване на ключови отрасли; - Затруднено икономическо развитие и изоставане в конкурентоспособността на местната икономика - увеличаване на регионалните дисбаланси и уязвимост при икономически кризи; - Влошено качество и условия на живот, социална изолация – обедняване и социално изключване; - Загуба на културна идентичност и автентичност, приемственост, нереализиран икономически потенциал на територията; - Загуба на земеделски терени и земеделски капацитет; - Нерегламентирани практики - заплахата за биоразнообразието и устойчивото развитие, екологична деградация, намален туристически потенциал;

▪ Мерки за социално включване и подобряване на достъпа до заетост, вкл. активиране, обучения и устойчива заетост; ▪ Подобряване на качеството на образованието; ▪ Развитие на устойчиво земеделие и модернизация на земеделските стопанства, биоземеделие, иновации, колективни инвестиции и социално земеделие, и др.; ▪ Осигуряване на обществена ангажираност към опазване на биоразнообразието; ▪ Осигуряване на обществена ангажираност към опазване на околната среда, повишаване на екологичната култура и осведомеността за управление на отпадъците; ▪ Модернизация на дребномащабна инфраструктура – улична инфраструктура, пространства за обществено ползване, отдих и спорт, инвестиции в основни услуги за населението, образователна, културна, спортна инфраструктура и др.; ▪ Прилагане на концепцията за „интелигентни села“ (Smart Villages); ▪ Развитие на трансграничното и вътрешнотериториалното сътрудничество; ▪ Развитие на административния капацитет за управление на проекти и СВОМР 2023 - 2027.	▪ Неспазване на екологични норми - повишен риск за здравето и загуба на природни ресурси; ▪ Уязвимост при спиране или ограничаване на финансиране от външни източници.
4. Цели на стратегията, включително измерими целеви стойности за резултатите, и съответните планирани действия: (не повече от 10 страници)	
4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:	
С прилагането на подхода ВОМР на територията на МИГ Левски – Сухиндол се цели и постигане на следните преки ползи за местното развитие: 1. Подобряване на условията на живот на териториите на местните общности; 2. Създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес, както и на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията, като основа за териториално развитие;	

3. Подкрепа за териториалната идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;
4. Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности;
5. Подкрепа за въвеждането на иновации;
6. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност;
7. Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и социално включване на уязвими и маргинализирани групи;
8. Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство.
9. Повишаване на качеството на образованието – приобщаващо образование.

На базата на извършените анализи и резултатите от SWOT анализа, в стратегията за BOMP са формулирани обща стратегическа цел, приоритети и специфични цели, които са в пълно съответствие с потенциала за развитие на територията и идентифицираните потребности на заинтересованите страни.

Подходът BOMP доближава европейската политика до хората и бизнеса от селските райони, подпомага изграждането на местен капацитет и инвестира в местните общности. Процесът на планиране и изпълнение на Стратегия за BOMP се основава на баланса между различните аспекти на развитието (екологичен, териториален, икономически и социален) и между различните общности, социални групи, заинтересовани страни. При формулирането на целите са отчетени идентифицираните потребности на местните заинтересовани страни, съобразявайки се с допустимите финансови ресурси с които може да се обезпечи, изпълнението на мерките.

На базата на събраната информация, разработените проучвания и анализи и резултатите от SWOT анализа на територията, в стратегията за CBOMP са формулирани обща стратегическа цел, приоритети и специфични цели, които съответстват в пълна степен на потенциала за развитие и идентифицираните потребности на заинтересованите страни на територията на МИГ Левски – Сухиндол.

Стратегията за BOMP на МИГ Левски – Сухиндол за периода 2023-2027 г. е разработена на базата на проведени проучвания и анализ на територията, чрез които е изведен нейният потенциал за развитие и са идентифицирани местните потребности. Изпълнението ѝ цели създаване на по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в населените места и допринасяне за многосекторното развитие на местната икономика.

В рамките на стратегията са формулирани основна стратегическа цел, приоритети и специфични цели, които отразяват потенциала за развитие на територията и обобщените потребности, идентифицирани чрез социално-икономическия анализ и консултациите със заинтересованите страни. Подробна информация за съответствието между приоритетите, специфичните цели и мерките от стратегическата рамка с установените нужди и потенциал е

представена „Социално икономически анализ на територията. Това съответствие е изведено въз основа на резултатите от проучванията и социално-икономическия анализ за територията обобщени в SWOT анализа, както и на проучените нагласи и очаквания на местната общност.

За създаването на по-добри икономически, социални и екологични условия за живот в населените места на територията на МИГ, както и за подкрепа на многосекторното развитие на местната икономика и постигането на специфичните цели на подхода ВОМР, СВОМР на МИГ Левски – Сухиндол идентифицира необходимост от допълващ принос на Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 - 2027 г., Програма „Околна среда“ за периода 2021 - 2027 г., „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ за периода 2021 – 2027 г., Програма „Образование“ за периода 2021 - 2027 г. Тези програми предоставят допълващо финансиране под формата на безвъзмездна финансова помощ на бенефициенти от територията на МИГ. За допълващото финансиране на СВОМР на МИГ Левски – Сухиндол са представени приложения съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за допълващо финансиране по горепосочените програми.

Избраните цели на стратегията са реалистични, тъй като отразяват конкретни и измерими резултати, чрез съответните индикатори, отразяващи нуждите на територията за подобряване на качеството и средата на живот, съхраняване на културната идентичност и стимулиране на местното развитие. Те са формулирани въз основа на анализ на социално-икономическото състояние, идентифицирани актуални предизвикателства, възможностите, предоставени от бюджетната рамка на СВОМР. Предвидените дейности са с реален мащаб и измерим ефект, които се измерват чрез задължителни и допълнителни индикатори за резултат и изходни индикатори (за изпълнение/продукт), част от които са специфично подбрани от МИГ. Индикаторите осигуряват възможност за проследяване на ефекта от изпълнението на инвестициите и приноса на стратегията към местното развитие. Съответстват на ресурсния капацитет на местната общност и са съобразени с опита и уроците от прилагането на предходната стратегия за периода 2014–2020, което гарантира тяхната изпълнимост и устойчивост във времето. Количествено определените задължителни и допълнителни индикатори за резултат при изпълнението на стратегията допринасят за ясното дефиниране и измерване на приноса на стратегията към местното развитие.

Основната стратегическа цел и визия за развитие на територията за периода 2023 - 2027 г. е „Устойчиво развитие на територията на МИГ Левски – Сухиндол, чрез подкрепа за многосекторно развитие на местната икономика, подобряване икономическите, социалните и екологични условия и повишаване на качеството на живот“.

В рамките на основната стратегическа цел са дефинирани следните приоритетни направления, формулирани специфични цели и съпътстващите ги мерки за оползотворяване на потенциала и ограничаване на идентифицираните рискове и заплахи за развитието на територията:

Приоритет 1 „Подкрепа за устойчив растеж, повишаване на конкурентоспособността и иновационната активност на местната икономика, осигуряване на заетост“

Приоритет 1 е насочен към насърчаване развитието на местната икономика, както и засилване на иновационния капацитет и заетостта в региона. Чрез интервенции, обхващащи

както земеделския сектор, така и предприятията в сектори извън земеделие, се цели повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, включително чрез внедряване на иновации и създаване на работни места.

В рамките на приоритета се предвижда целенасочена подкрепа както за повишаване на производствения капацитет, ефективността и устойчивостта на земеделските стопанства, преработватели, така и за развитие на микропредприятия, малкия и среден бизнес извън земеделския сектор. Особено внимание се отделя на дейности с висок потенциал за създаване на нови работни места, което е от ключово значение за намаляване на безработицата - един от основните социално-икономически проблеми на територията. Приоритетът също така цели насърчаване на иновационната активност на местните малки и средни предприятия, чрез внедряване на иновации и разширяване на възможностите за достъп до заетост, като и създаване на предпоставки за по-добро използване и развитие на наличния човешки потенциал в отговор на специфичните потребности на местната икономика.

Този приоритет отговаря на установените потребности на територията, като цели оползотворяване на благоприятните природни и климатични условия за развитие на селското стопанство, както и стимулиране на предприемачеството и развитие на неселскостопански дейности. Приоритетът е в съответствие с потребностите и мотивацията на местните малки и средни предприятия за внедряване на иновации, както и потребностите за подобряване на достъпа до пазара на труда и осигуряване на устойчива заетост в съответствие с конкретните нужди на работодателите от територията. Чрез реализирането на приоритета се създават подобри възможности за заетост, икономическа активност и устойчиво развитие на територията. За постигане на приоритета и общата Стратегическа цел са предвидени две специфични цели:

➤ ***СЦ 1.1 „Укрепване на местната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на земеделието и преработката на селскостопански продукти“***

Мярка М1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

Мярка М2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

➤ ***СЦ 1.2 „Насърчаване на предприемачеството и иновационната активност на местната икономика и осигуряване на заетост“***

Мярка М3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в микропредприятия на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

И двете специфични цели са ориентирани към създаването на работни места в отговор на един от основните социално-икономически проблеми на територията, а именно трайно високото равнище на безработица. Същевременно, чрез предвидените мерки се насърчава внедряването на нови технологии, услуги и производства, както в селското стопанство, така и развитие на местните предприятия в сектори извън земеделието.

Специфична цел 1.1 е насочена към повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор на територията на МИГ Левски - Сухиндол. Земеделският сектор има допълваща функция в структурата на местната икономика, но остава от съществено значение за съхраняване на традиционния поминък и осигуряване предимно на семейна заетост. Секторът

се характеризира с редица структурни слабости, сред които са ниска производителност, остаряло и амортизирано техническо оборудване, ограничен достъп до иновации и съвременни технологии, сравнително високи производствени разходи, които възпрепятстват пазарната конкурентоспособност. Територията изпитва остра необходимост от целенасочена подкрепа за модернизация на земеделското производство, увеличаване на производствения капацитет, ефективността и устойчивостта на земеделските стопанства. Реализацията на целта ще се осъществява чрез инвестиции в нови технологии, повишаване на ресурсната ефективност, адаптация към устойчиво и пазарно ориентирано земеделие. СЦ 1.1 е насочена към преодоляване на бариерите пред земеделските стопанства чрез подкрепа за инвестиции, иновации и технологично обновление, което ще допринесе за по-добра пазарна позиция на стопанствата и устойчиво развитие на сектора.

Специфична цел 1.2 обединява направленията „предприемачество“, „иновации“ и „заетост“, в съответствие с основаната стратегическа цел за съживяване на местната икономика чрез взаимосвързани интервенции. Микро-, малките и средни предприятия (МСП) често играят двойна роля - от една страна те са носители на нови бизнес модели и технологии, а от друга са ключов източник на заетост, особено в селските райони. Затова подкрепата за инвестиции в местните микро предприятия и развитие в сектори извън земеделие, се съчетава с мярка за внедряване на иновации от малки и средни предприятия, както и с мярка за подобряване на достъпа до заетост. По този начин се гарантира цялостен подход, който съчетава икономически растеж, технологични иновации и социална отговорност, допринасящ за повишаване на конкурентоспособността, производителността, устойчивото развитие на местната икономика и задържане на трудовия потенциал на територията. Целта е насочена към увеличаване на икономическата жизнеспособност на местните предприятия, подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия в сектори извън земеделие, внедряване на иновации в МСП и създаване на работни места, включително чрез мерки за подобряване на достъпа до заетост.

Реализацията на целта ще допринесе за засилване на местната добавена стойност, икономическата устойчивост, диверсификация на икономическата структура, социално включване и задържане на работоспособното население.

Приоритет 1, със своите специфични цели (СЦ 1.1 и СЦ 1.2), напълно съответства на идентифицираните потребности и потенциал на територията. Това включва необходимостта от повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор, който се сблъсква със сериозни предизвикателства, свързани с остаряла производствена база, ограничен достъп до съвременни машини, техника и технологии, липса на ИТ решения и иновации, които да повишат ефективността и продуктивността. Паралелно с това се отчита необходимост от насърчаване на разнообразни неселскостопански дейности, притежаващи потенциал за създаване на нови работни места, цялостно подобряване на икономическата среда и диверсификация на икономическата структура, както и внедряване на иновации в различни тематични области. Приоритетът и целите съответстват и на потребностите от подобряване на достъпа до пазара на труда и осигуряване на устойчива заетост, което включва подкрепа на дейности, насочени към развитие на уменията и повишаване на пригодността за заетост на местната работна сила, спрямо реалните нужди на местните работодатели.

За постигането на Приоритет 1, СЦ 1.2, въз основа на потребностите и потенциала на територията се идентифицира нуждата от допълващо финансиране, в съответствие с:

- Приложение по чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за допълващо финансиране от Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г. към настоящата СВОМР;

- *Приложение по чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за допълващо финансиране от Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. към настоящата СВОМР.*

Подробно описание на съответствието между приоритета, специфичните цели и установените потребности е представено в Приложение № 2.1. към СВОМР.

Приоритет 2 „Подобряване на средата на живот на населението чрез инвестиции в местната инфраструктура, качествено образование, подкрепа на териториалната идентичност и специфичния местен потенциал в областта на културно-историческото и природно наследство, и осигуряване на принос към опазване на околната среда“.

Приоритет 2 е насочен към подобряване на условията за живот в населените места чрез инвестиции в публичната инфраструктура и повишаване на дела на населението с подобрен достъп до основни услуги и инфраструктура, опазване на околната среда и съхраняване на културно-историческото и природно наследство.

Подкрепата ще бъде фокусирана върху изграждане и рехабилитация на инфраструктура с обществена значимост, подобряване на качеството на образованието, въвеждане на устойчиви екологични практики и инициативи за запазване и популяризиране на местната идентичност и териториален потенциал, на база на културно-историческото и природното наследство. Приоритетът е в пълно съответствие с установените потребности и потенциал на територията, като поставя акцент както върху инфраструктурните инвестиции, така и върху инициативи, които укрепват връзката с културните корени и засилват чувството за принадлежност, стимулират социалното включване и участието на местната общност, включително на уязвими групи, създават нови възможности за устойчив туризъм, насърчават активна гражданска ангажираност и отговорно отношение към опазване на природните ресурси.

Поставените специфичните цели в рамките на приоритет 2 са:

- **СЦ 2.1 „Подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на основни услуги и местна инфраструктура, вкл. и достъп до качествено образование“**

Мярка М4 „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура на територията на МИГ Левски – Сухиндол“

- **СЦ 2.2 „Съхраняване на териториалната идентичност, на база специфичния местен потенциал в областта на културно-историческото, природното наследство и осигуряване на принос към опазване на околната среда“**

Мярка М 5 „Подкрепа за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческото и природно наследство“.

Специфична цел 2.1 е насочена към подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на основни услуги и местна инфраструктура.

Фокусът е върху подобряване на техническата и социалната инфраструктура като ключов фактор за създаване на благоприятна и сигурна жизнена среда, повишаване на привлекателността на територията за инвестиции, задържане на младото население и стимулиране на завръщането на млади хора. Инвестициите в публични услуги и инфраструктура са от съществено значение за съживяване на населените места, особено на тези извън общинските центрове, където проблемите, свързани с влошеното състояние на

обществената среда, са най-сериозни. Подкрепят се проекти, които отговарят на конкретни местни потребности и допринасят за устойчивото развитие на територията.

Акцентът в **Специфична цел 2.2** е поставен върху съхраняването и развитието на териториалната идентичност чрез оползотворяване на уникалния културно-исторически и природен потенциал на територията, като същевременно се допринася за опазването на околната среда. Подкрепят се инициативи, които съчетават традиция и иновация в представянето на местното наследство, популяризират характерните ценности на региона и насърчават участието на местната общност, включително на уязвими групи. Реализирането на дейности по тази цел води до повишаване на туристическата привлекателност, утвърждаване на културната идентичност, устойчиво използване и съхранение на природните ресурси, създаване на условия за социално приобщаване и местна ангажираност.

За постигането на Приоритет 2, СЦ 2.1, въз основа на потребностите и потенциала на територията се идентифицира нуждата от допълващо финансиране, в съответствие с:

- *Приложение по чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за допълващо финансиране от Програма „Образование“ 2021-2027 г. към настоящата СВОМР;*

За постигането на Приоритет 2, СЦ 2.2, въз основа на потребностите и потенциала на територията се идентифицира нуждата от допълващо финансиране, в съответствие с:

- *Приложение по чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за допълващо финансиране по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., към настоящата СВОМР.*

По-конкретно, **Приоритет 2** напълно съответства на установените потребности на територията, свързани с необходимостта от целенасочени инвестиции за подобряване на публичната инфраструктура - улична, образователна, културна, спортна, както и инвестиции в зелени площи и зони за отдих. Тези интервенции са от съществено значение за създаване на по-привлекателна, устойчива и функционална жизнена среда, особено в населените места извън общинските центрове.

Изпълнението на Приоритет 2 ще допринесе за подобряване на жизнената среда в населените места, особено в по-малките и отдалечени селища, чрез инвестиции в основни услуги и публична инфраструктура. Същевременно ще се насърчи съхраняването и популяризирането на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство, което ще повиши привлекателността на територията за жители, посетители, туристи и инвеститори. Очакваните ефекти включват по-добро качество на живот, социално включване, устойчиво териториално развитие и утвърждаване на местната идентичност като фактор за икономическо и социално оживление.

Приоритет 3 „Устойчиво териториално развитие и сближаване, създаване на местен капацитет за управление и оживление на територията“

Приоритет 3 е насочен към създаване на условия за приобщаващо и интегрирано териториално развитие, с устойчиво въздействие върху средата и местната общност. Реализирането на този приоритет ще се осъществи чрез укрепване на капацитета на местните заинтересовани страни, стимулиране на сътрудничеството и изграждането на устойчиви партньорства, активно участие на общността в управлението на развитието на територията. Приоритетът е ключов за ефективното прилагане на подхода ВОМР на местно ниво, като създава предпоставки за мобилизиране на местни ресурси, реално прилагане на принципа

„отдолу-нагоре“ в планирането и изпълнението на стратегията, развитие на местното самоуправление и гражданска активност. В рамките на приоритета се предвижда разработване на стратегия за интелигентни селища (Smart villages), която да осигури аналитична и стратегическа основа за прилагането на нов, интегриран подход за териториално развитие, фокусиран върху подобряване на икономически, социални и/или екологични условия.

Очакван ефект от изпълнението на Приоритет 3 повишена активност и ангажираност на местната общност в процесите на развитие, подобрен капацитет за управление на проекти и изграждане на устойчиви партньорства, създаване на ефективни механизми за партньорство и сътрудничество, създаване на условия за въвеждане на иновативни модели за териториално взаимодействие чрез интелигентни, устойчиви и адаптивни решения на местно ниво, утвърждаване на интегрирания териториален подход, основан на нуждите и потенциала на местните общности.

Поставените специфичните цели в рамките на приоритет 3 са:

➤ **СЦ 3.1 „Развитие на вътрешно териториално и/или транснационално сътрудничество“**

Мярка М6 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“

➤ **СЦ 3.2 „Развитие на местен капацитет за управление на проекти, ефективно управление на СВОМР и оживление на територията“**

Мярка М7 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“

Специфична цел 3.1 е насочена към развитие на вътрешнотериториално и/или транснационално сътрудничество като средство за обмен на опит, добри практики и иновативни решения, приложими в местен контекст. Тя предвижда насърчаване на партньорства между МИГ, включително от други държави. Подобни съвместни инициативи ще позволят не само споделяне на знания и ресурси, но и реализация на съвместни проекти в областта на устойчивото развитие, културния обмен и опазването на околната среда. Специален акцент се поставя върху създаването на интелигентни селища („Smart villages“), които комбинират дигитализация, иновации и устойчивост в подкрепа на местното развитие, включително разработване на стратегия за прилагането на този иновативен за селските райони подход. Така се разширява възможността за утвърждаване на местната идентичност и въвеждане на съвременни териториални модели за устойчиво развитие на територията.

Специфична цел 3.2 е ориентирана към укрепване на местния капацитет за управление на проекти и повишаване на ефективността при изпълнение на СВОМР. Предвижда се подкрепа за дейности, насочени към развиване на умения у представители на местната общност, бенефициенти и институции. Акцент се поставя върху изграждане на знания и компетенции, свързани с планиране, реализация и мониторинг на проекти, внедряване на иновативни решения и насърчаване на активното участие на заинтересованите страни. Изпълнението на целта ще доведе до повишаване на качеството на местните инициативи, оживление на територията и създаване на стабилна основа за устойчиво развитие.

Очакваните ефекти от изпълнението на Приоритет 3 включват повишена проектна активност, по-високо качество на инициативите, активизиране на местната общност, изграждане на

административен и експертен капацитет, както и разширяване на възможностите за сътрудничество с други територии. Всичко това ще допринесе за по-свързано, иновативно и устойчиво местно развитие, съобразено със съвременните предизвикателства и възможности. Целите и приоритетите ще се изпълнят чрез поредица от взаимно допълващи се мерки, подробно описани в т. 4.3., които ще се финансират от СПРЗСР (ЕЗФРСР).

За подпомагане изпълнението на Стратегическата цел, приоритетите и специфичните цели, МИГ Левски - Сухиндол предвижда допълващо финансиране, съгласно Постановление № 494 от 2024 г. на Министерския съвет за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021-2027 г.

С планираните приоритети, цели и мерки в Стратегията за ВОМР на територията на МИГ – Левски - Сухиндол ще се осигури принос към:

1. Постигането на специфична цел съгласно чл. 6, параграф 1, буква „з“: „Насърчаване на заетостта, растежа, социалното приобщаване и местното развитие в селските райони, включително биоикономиката и устойчивото горско стопанство“ от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г.

2. Постигане на следните специфични цели за местно развитие на подхода ВОМР за периода 2023-2027 г.:

- Подобряване на условията на живот на териториите на местните общности;
- Създаване на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и междусекторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес, както и на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията, като основа за териториално развитие;
- Подкрепа за териториалната идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;
- Повишаване на конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация и подкрепа за алтернативни дейности;
- Подкрепа за въвеждането на иновации;
- Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност;
- Насърчаване на устойчивата и качествена заетост и социално включване на уязвими и маргинализирани групи;
- Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство;
- Приобщаващо образование и образователна интеграция.

СТРАТЕГИЧЕСКАТА РАМКА НА СВОМР 2023 -2027:

Основната стратегическа цел и визия:	Устойчиво развитие на територията на МИГ Левски – Сухиндол, чрез подкрепа за многосекторно развитие на местната икономика, подобряване икономическите, социалните и екологични условия и повишаване на качеството на живот	
Приоритети	<u>Приоритет 1</u> „Подкрепа за устойчив растеж, повишаване на конкурентоспособността и иновационната активност на местната икономика, осигуряване на заетост“	
Специфични цели	<u>Специфична цел 1.1</u> „Укрепване на местната конкурентоспособност чрез устойчиво развитие на земеделието и преработката на селскостопански продукти“	<u>Специфична цел 1.2</u> Насърчаване на предприемачеството и иновационната активност на местната икономика и осигуряване на заетост
Мерки СПРЗСР (ЕЗФРСР)	Мярка М1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ Левски - Сухиндол“ Мярка М2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ Левски - Сухиндол“	Мярка М3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в микропредприятия на територията на МИГ Левски - Сухиндол“
Приоритети	<u>Приоритет 2</u> Подобряване на средата на живот на населението чрез инвестиции в местната инфраструктура, качествено образование, подкрепа на териториалната идентичност и специфичния местен потенциал в областта на културно-историческото и природно наследство, и осигуряване на принос към опазване на околната среда	
Специфични цели	<u>Специфична цел 2.1</u> Подобряване на условията на живот в населените места чрез развитие на основни услуги и местна инфраструктура, вкл. и достъп до качествено образование	<u>Специфична цел 2.2</u> Съхраняване на териториалната идентичност, на база специфичния местен потенциал в областта на културно-историческото, природното наследство и осигуряване на принос към опазване на околната среда
Мерки СПРЗСР (ЕЗФРСР)	Мярка М4 „Инвестиции в основни услуги и дребни по	Мярка М5 „Подкрепа за съхранение и популяризиране на местната

	мащаби инфраструктура на територията на МИГ Левски – Сухиндол“	идентичност, културно-историческо и природно наследство“
Приоритети	Приоритет 3 Устойчиво териториално развитие и сближаване, създаване на местен капацитет за управление и оживление на територията	
Специфични цели	Специфична цел 3.1 <i>Развитие на вътрешно териториално и/или транснационално сътрудничество</i>	Специфична цел 3.2 <i>Развитие на местен капацитет за управление на проекти, ефективно управление на СВОМР и оживление на територията</i>
Мерки СПРЗСР (ЕЗФРСР)	Мярка М6 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“	Мярка М7 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“

4.2. Измерими целеви стойности за резултатите (индикатори):

4.2.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР – задължителни и специфични за МИГ:

Задължителни индикатори за прилагане на СВОМР 2023 – 2027 и подхода ВОМР			
Вид на индикатора	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	9
За резултат	R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	1
За резултат	R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	%	30%
За резултат	R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	12
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	264
Специфични индикатори за СВОМР 2023 – 2027 за МИГ Левски – Сухиндол			

Вид на индикатора	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
Изходни (за изпълнение / продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	28
За резултат	Брой земеделски стопанства с подобрена конкурентоспособност	Брой	5
За резултат	Брой предприятия с подобрена конкурентоспособност	Брой	5
За резултат	Брой микропредприятия с подобрена конкурентоспособност в сектори извън земеделието	Брой	6
За резултата	Брой услуги и/или инфраструктура с подобрен достъп	Брой	6

Предложените индикатори за цялостното изпълнение на Стратегията за BOMP са измерими, количествено определени и съобразени с очаквания брой проекти по всяка от предвидените мерки, както и с техния индикативен и общ бюджет. За определяне на целевите стойности са извършени разчети при следната базова хипотеза:

- всеки проект се реализира с максимално допустим размер на общите допустими разходи, съгласно условията на съответната мярка;

Допълнително:

- При реализиране на по-голям брой проекти с по-ниски бюджети, се очаква да бъдат отчетени по-високи стойности по показателите от планираните.
- За гарантиране на постигането на индикаторите са заложили специфични критерии за подбор по мерките, включително критерии, насърчаващи разкриването на нови работни места и дейности, свързани с развитието на интелигентни селища (Smart Villages) – Разработване на Стратегия за интелигентни селища в рамките на мярка за сътрудничество.
- Индикативният брой работни места по бизнес мерките е изчислен на база хипотезата, че 50% от финансираните проекти ще предвиждат разкриване на поне едно ново работно място.

Предложените индикатори за резултат са логически обвързани със стратегическите и специфичните цели, както и с предвидените интервенции в рамките на Стратегията за BOMP. Те отразяват очакваните ефекти от прилагането на мерките и служат като инструмент за проследяване на напредъка при реализацията на стратегията. Определянето на индикаторите и стойностите им е извършено в съответствие с заложените приоритети, цели на стратегията и мерки, с ясно установима връзка между:

- всяка специфична цел;

- мерките, чрез които тя ще бъде постигната;
- и индикаторите, отразяващи очакваните резултати от тяхното изпълнение.

Те са количествено определени, реалистични, измерими и осигуряват възможност за ефективен мониторинг и оценка на въздействието.

Обвързване на индикатори със специфични цели и мерки по СВOMP:

4.2.2. Индикатори по мерки:

Мярка М1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ Левски - Сухиндол“			
Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP			
Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	3
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение / продукт)	Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	5
За резултат	Брой земеделски стопанства с подобрена конкурентоспособност	Брой	5
Източник на информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки			
Мярка М2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ Левски - Сухиндол“			
Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP			
Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	3
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение / продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	5
За резултат	Брой предприятия с подобрена конкурентоспособност	Брой	5
Източник на информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки			

Мярка М3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в микропредприятия на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP

Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.37 „Нови работни места по подкрепените проекти“	Брой	3
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение / продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	6
За резултат	Брой микропредприятията с подобрена конкурентоспособност в сектори извън земеделието	Брой	6

Източник на информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки

Мярка М4 „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура на територията на МИГ Левски – Сухиндол“

Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP

Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.41 „Свързани европейски селски райони: Дял на населението в селските райони, ползващо се от подобрения достъп до услуги и инфраструктура чрез инвестиции от ОСП“	%	30%
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение / продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	6
За резултат	Брой услуги и/или инфраструктура с подобрен достъп	Брой	6

Източник на информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки

Мярка М5 „Подкрепа за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство“

Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP

Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.42 „Насърчаване на социалното включване: Брой лица, обхванати от проекти, свързани с подкрепа на дейности за социално включване“	Брой	12
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	24
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение /продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	4
Източник и информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки			
Мярка М6 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“			
Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP			
Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.40 „Интелигентен икономически преход в селските райони: Брой на подкрепени стратегии за „умни села“	Брой	1
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	20
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение /продукт)	Брой финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	1
Източник и информация: Подадените проектни предложения по съответните мерки			
Мярка М7 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“			
Принос към задължителните индикатори за прилагане на СВOMP 2023-2027 и подхода BOMP			

Вид	Наименование	Мерна единица	Целева стойност
За резултат	R.0 „Брой лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други дейности, свързани с трансфер на знания“	Брой	220
Принос към специфичните за СВOMP 2023-2027 индикатори			
Изходни (за изпълнение/продукт)	Финансирани проектни предложения в рамките на стратегията за BOMP	Брой	1
Източник и информация: Отчетите по Мярка 7 Индикаторите за резултат по мерките/интервенциите, финансирани от СПРЗСР и ЕЗФРСР са свързани с постигане на приоритетите, специфичните цели, очакваните резултати от изпълнението на проектите, и резултатите и ефекта, който ще се постигне на територията от изпълнението на Стратегията за BOMP за периода 2023-2027 г.			
4.3. Планирани дейности за постигане на целите и приоритетите на стратегията			
Прилагането на подхода BOMP на територията на МИГ Левски – Сухиндол ще се осъществява чрез планирането и изпълнението на Стратегия за BOMP за периода 2023-2027 г. с финансиране от ЕЗФРСР и СПРЗСР. Стратегическа рамка на СВOMP на МИГ Левски – Сухиндол за периода 2023 -2027 е разработената на базата на идентифицираните потребности на територията и анализа на заинтересованите страни. Реализирането на Стратегията ще осигури удовлетворяване на идентифицираните по време на проучванията потребности на общността, с оглед на потенциала на територията. Мерките от Стратегията за BOMP са обвързани с постигането на всяка от специфичните цели, дефинирани в стратегическата рамка, които от своя страна са насочени към трите приоритета, в рамките на дефинираната обща стратегическа цел и визия за развитие на територията за периода 2023-2027 г. Изпълнението на дейностите за постигане на целите и приоритетите на стратегията ще бъде съобразено с изискванията на Постановление №494 на МС от 30.12.2024 за определяне на правила за прилагане на подхода BOMP за периода 2021-2027 и Насоките за кандидатстване по процедура № BG06AFSP001-1.001, всички други правила и указания на УО на СПРЗСР и ДФЗ. Стратегическа рамка на СВOMP 2023 - 2027 е включва една основна стратегическа цел, три приоритета и шест специфични цели. За всяка от мерките е планиран финансов ресурс, чрез който ще се осъществят проекти в обхвата на допустимите кандидати, дейности, разходи и др. условия, подробно описани в т.5 от Стратегия. Разпределението на финансирането по мерки е определено във Финансовия план и отговаря на потребностите, нагласите и очакванията на заинтересованите страни, както и постигане на планираните специфични цели, изходни индикатори/за продукт и индикатори за резултат, подробно обосновани в т.4.2 и т.8 от СВOMP. Задачите на МИГ във връзка с прилагане на стратегията са в съответствие с чл.42, ал.2 от ЗУСЕФСУ се ограничават в рамките на минималните изисквания съгласно чл.33, параграфи 3-5 от Регламент (ЕС) 2021/1060.			

Прилагането на Стратегията за ВОМР ще стартира след сключване на Споразумение за изпълнението ѝ. Прилагането на стратегията ще стартира с разработване на общ План за действие, който се явява механизъм за организиране, управление и координиране на конкретните дейности за постигане на заложените цели в Стратегията, както и изготвяне на Годишни планове, които своевременно ще актуализира в процеса на прилагане на стратегията.

Планът за действие ще се прилага при спазване на следните водещи принципи:

- подход воден от общността - осигуряване участието на заинтересованите страни в процеса на прилагане на стратегията;
- информираност, публичност и прозрачност на всеки един етап от изпълнението;
- избягване на конфликт на интереси;
- повишаване на капацитета на местните участници;
- ефикасност и ефективност за максимално оползотворяване на наличните ресурси и постигане на планираните резултати;
- устойчивост - осигуряване на дълготраен положителен ефект върху общността.

Планирането на задачите ще се извършава от екипа на МИГ под ръководството на изпълнителния директор, а одобряването на Плана за действие, вкл. Годишните планове/Програми, техните актуализации и доклади за напредъка в изпълнението, ще се осъществява първоначално от УС и окончателно от ОС на Сдружението.

Външната комуникация е от решаващо значение за ангажиране на заинтересованите страни и осигуряване на информираност, публичност и прозрачност на дейността. Касае от една страна комуникация със заинтересованите страни от територията - чрез информационни кампании, публикации, публични консултации, осъществявани чрез уебсайт и имейли, а от друга - комуникация с УО, ДФЗ или други институции във връзка с прилагане на СВОМР.

В изпълнение на плана за действие, свързан с прилагане на Стратегията, МИГ изготвя и публикува:

1. Индикативен график за планираните приеми по мерките от Стратегията;
2. График за планираните дейности, свързани с информиране, консултиране на заинтересованите страни и провеждане на обучения;
4. Годишни доклади за представяне на напредъка в изпълнението на СВОМР;
5. Окончателен доклад за отчитане изпълнението на СВОМР;
6. Всички прилагани процедури и правила, свързани с прилагане на Стратегията и дейността на сдружението.

План за организиране на приеми и оценка на проектни предложения по СВОМР:

Въз основа на одобрената СВОМР, делегираните правомощия за провеждане на недискриминационни и прозрачни процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР и разработване на документи, съгласно чл. 26 от ЗУСЕФСУ и ПМС №494/2024 г., МИГ извършва следните действия:

1. Разработва ред за оценка на проектните предложения;
2. Разработва Насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти, вкл. приложения към тях;
3. Съгласува изготвените документи по т.2 за съответствие с приложимите правила за държавните помощи (в случай на приложимост);

4. Провежда обществени обсъждания на изготвените документи по т.2;
 5. УС на МИГ утвърждава Насоки за кандидатстване, в съответствие с одобрената СВОМР;
 6. Провежда процедури за подбор на проекти, в съответствие с вътрешните правила, реда за оценка и приложимото законодателство.
 7. Публикува резултатите от извършената оценка на интернет страницата на МИГ и в ИСУН 2020;
 8. УС на МИГ одобрява оценителния доклад от проведената процедура за подбор;
 9. Уведомява ДФЗ за приключила оценка и извършване на проверка за спазването ѝ.
- При изпълнението на стратегията ВОМР, МИГ спазва приложими за мерките за видимост, прозрачност и комуникация, съгласно:
- Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ, L 231 от 30.06.2021 г.).
 - Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021-2027 г., приложение № 1 към Национална комуникационна стратегия 2021-2027 г.
- Планирано стартиране на дейностите/прилагане на СВОМР за периода 2023 -2027 - в края на 2025 г., след което:
- МИГ ще актуализира/разработи процедури, в съответствие с приложимото за програмния период законодателство, ще изготви индикативен график за прием на проекти, при необходимост ще проведе процедура за подбор на външни експерти - оценители на проектни предложения, ще организира обучения на персонала на МИГ и членове на КВО във връзка с оценка на проекти.
- С оглед своевременно стартиране на работата по прием на проектни предложения, МИГ ще обявява процедури за подбор на проектни предложения, както следва:
- през 2026 г. минимум по един прием по всички мерки от СВОМР, с целия наличен бюджет за тях;
 - при наличие на остатъчен ресурс МИГ ще обяви втори прием по мерките през 2027 г.
 - следващи приеми ще са приложими при наличие на освободен финансов ресурс, и в случай на допустимост за провеждането им.
- Местната инициативна група ще:
- провежда информационни кампании с цел запознаване на кандидатите и заинтересованите лица с условията и реда за кандидатстване и изпълнение на проекти;
 - организира обучения във връзка с изпълнение и отчитане на проекти;
 - осъществява текущ мониторинг на проектите, в съответствие с чл.47 от ПМС № 494/2024 г.;
 - подпомага бенефициентите в процеса на отчитане на проектите.
- МИГ ще прилага Правилата за извършване на мониторинг и оценка на стратегията, разработени в съответствие с чл.33 от ПМС № 494/2024 г. и уредба за мониторинг, оценка и контрол, подробно представена в т.7.4 от настоящата Стратегия.

5. Описание на мерките: (не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности, финансирани от ЕЗФРСР:

За изпълнението на стратегическата цел, приоритетите и специфичните цели, в настоящата СВОМР са подбрани мерки, които съответстват на идентифицирания потенциал на територията и потребностите на местната общност, на базата на извършените проучвания и анализи. Подбраните мерки са съобразени със специфичните демографски, икономически и социални характеристики на територията на МИГ Левски – Сухиндол. Избраните мерки позволяват постигането на балансирано и интегрирано местно развитие, ориентирано към икономическа активност, социално сближаване и устойчиво използване на ресурсите на територията.

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЕРКИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕЗФРСР:

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ МЕРКИТЕ И ДЕЙНОСТИТЕ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕЗФРСР:

Включените в Стратегията за ВОМР мерки са обосновани въз основа на извършения подробен анализ на територията, който идентифицира конкретните нужди на местното население и икономика. Те отразяват приоритетните области за развитие и необходимостта от целенасочено финансиране за постигане на устойчив растеж и социално-икономическо въздействие.

1. Териториален обхват: СВОМР се прилага на цялата територия на общините Левски – Сухиндол.

2. Общи изисквания към проектите, финансирани със средства от ЕЗФРСР:

2.1. Предоставя подкрепа за проекти и дейности, които се реализират на територията на МИГ – Левски - Сухиндол (МИГ), при условие че:

- дейностите допринасят за развитието на територията като селски район;
- проектите и свързаните с тях дейности се изпълняват на територията на МИГ и постигнатите резултати са в полза на територията на МИГ.

2.2. Прилагането на мерките и дейности следва да бъде в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/2115 и да води до постигане на техните цели.

2.3. Допустими са проекти за:

2.3.1. икономически дейности, в случай че бъде доказана устойчивост и финансова жизнеспособност, за което кандидатите представят бизнес план, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта.

2.3.2. непроизводствени дейности, в случай че не генерират приходи, с изключение когато генерират приходи, но същите се разходват само за нестопанските и/или социалните цели на организацията и свързани изцяло с целите на проекта. В този случай, кандидатите представят анализ разходи - ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

2.4. Допустими са проекти и дейности, за които:

2.4.1. Всички дейности, не оказват отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС.

2.4.2. Не е налице двойно финансиране на разходите, независимо от източника му.

3. Допустимите кандидати/бенефициенти по мерките от СВОМР следва да имат постоянен адрес или седалище на територията на действие на МИГ Левски - Сухиндол и да осъществяват дейностите по проекта на територията на действие на МИГ Левски – Сухиндол.

4. Условия за недопустимост на кандидатите/бенефициентите:

4.1. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато се установи, че кандидатът/бенефициентът е създавал изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство в областта на допустимите за подпомагане дейности по настоящите Условия за кандидатстване в съответствие с чл.62 на Регламент (ЕС) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

4.2. Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на кандидат/бенефициент по проект, за когото са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки или който не е изпълнил разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ, и за който е налице конфликт на интереси по чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2025/2509.

5. За целите на прилагане на настоящата СВОМР под „интелигентни селища“ се разбира: подход за интегрирано териториално развитие, който се прилага от общности в селските райони, на основата на концепция (опростен вариант на стратегия или стратегия за неговото приложение и/или като отделни, самостоятелни иновативни социални, технологични и/или цифрови решения, съответстващи на принципите на тази концепция като инструмент/и за териториално развитие на селските райони за подобряване на техните икономически, социални и/или екологични условия.

5.1. Допустими са дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart-villages“), когато са включени в съответните мерки на СВОМР, при съблюдаване на дефиницията за „интелигентни селища“ по т.5. Дейностите се приемат за насочени към създаване на „интелигентни селища“, когато са:

5.1.1. свързани с подкрепа на иновативни решения за създаване на устойчиви модели - интелигентни еко селища, социални селища, IT селища и др., ландшафтно планиране и реконструкция на стари сгради - използването на стари сгради или налични парцели в полза на местната общност;

5.1.2. свързани с дигитализация и подобряване на телекомуникационната свързаност с цел устойчиво развитие на съответния район;

5.1.3. свързани с подобряването на условията за живот, които биха довели до задържане на населението и привличане на нови жители;

5.1.4. свързани с изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища;

5.1.5. свързани с развитие на бизнес модели, които привличат работници и жители (временно или постоянно пребиваващи на територията) - създаването на икономическа зона, IT академия, нови селскостопански методи и технологии, устойчива селска мобилност, споделени пространства.

6. За целите на прилагане на настоящата СВОМР:

- 6.1. „Основни земеделски инвестиции“ са самоходна техника за обработка на почвата, прибиране и/или съхранение на реколтата, отглеждане на растениевъдна и животновъдна продукция - колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажкомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини с мощност по-голяма от 50 к.с., включително и когато те се използват в животновъдните обекти. Прикачен инвентар не следва да се третира като основни земеделски инвестиции;
- 6.2. „Иновативност на проект“ е включване в проекта на нов подход, метод или средства за реализирането му, които не са прилагани на територията на местната общност чрез:
- а) възможност за създаване на нов за територията продукт или услуга, и/или;
 - б) включване на дейности, които предоставят възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и/или културно-историческото наследство, и/или;
 - в) нов метод и/или начин за решаване на местни проблеми и слабости на територията.
7. Недопустими за финансиране са дейности:
- 7.1. Предвиждащи фиксирани плащания и интервенции, свързани със схеми за плащания на площ;
- 7.2. Предвиждащи инвестиции за напояване;
- 7.3. Свързани с извършването на разходи за публична инфраструктура, свързана с пътища, водопреносни и канализационни системи;
- 7.4. Свързани с извършването на основни земеделски инвестиции с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции.
8. Допустими разходи:
- 8.1. Посочените в т.14.1.1.1. от Условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура № BG06AFSP001-1.001 инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115;
- 8.2. Посочените в т.14.1.2. от Условията за кандидатстване разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране;
- 8.3. Посочените в т.14.1.4. от Условията за кандидатстване разходи за дейности за сътрудничество и подготовка за него.
- 8.4. Допустими разходи съгласно Регламент (ЕС) № 2021/1060 и целите и приоритетите на стратегията за BOMP;
- 8.5. Определени в Постановление № 86 от 2023 г. на Министерския съвет за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021-2027 г. (Обн., ДВ, бр. 49 от 2023 г.) (ПМС № 86) и в указанията съгласно чл. 10 от ПМС № 494 от 2024 г.
9. Интензитетът на помощта по проектите е в зависимост от посочения интензитет в конкретната мярка от стратегията за BOMP.
10. Недопустими разходи:
- 10.1. Недопустими за финансиране по проекти от стратегията за BOMP са разходи:
- 10.1.1. за закупуване на права за селскостопанска продукция и закупуване на права за получаване на плащане;
 - 10.1.2. за закупуване на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, с изключение на закупуване на земя с цел опазване на околната среда и опазване на богатите на въглерод почви или закупуване на земя от млади земеделски стопани

чрез използване на финансови инструменти; при финансовите инструменти този таван се прилага за допустимите публични разходи, изплащани на крайния получател или, в случай на гаранции - до размера на базовия заем;

10.1.3. за закупуване на животни и закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане с цел, различна от:

- възстановяване на земеделския или горския потенциал след природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофално събитие;
- предпазване на селскостопанските животни от големи хищници или от използването им в горското стопанство вместо машини;
- отглеждане на застрашени породи съгласно определението в член 2, точка 24 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета (45) в рамките на задълженията, посочени в член 70; или
- опазване на сортове растения, застрашени от генетична ерозия, в рамките на задълженията, посочени в член 70;

10.1.4. за лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездни средства, отпуснати под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

10.1.5. за инвестиции в широкомащабна инфраструктура, както е определена от държавите членки в стратегическите им планове по ОСП, която не е част от стратегиите за водено от общностите местно развитие, установени в член 32 от Регламент (ЕС) 2021/1060, с изключение на инвестиции в широколентова инфраструктура и превантивни действия за защита от наводнения или защита на бреговете с оглед на ограничаване на последиците от възможни природни бедствия, неблагоприятни климатични явления или катастрофални събития;

10.1.6. за инвестиции в залесяване, които не са съвместими с целите, свързани с околната среда и климата, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, разработени в обобщоевропейските насоки за залесяване и повторно залесяване;

10.1.7. а инвестиции и дейности, които не са в съответствие с мерките и условията, посочени в становището за екологична оценка на СПРЗСР;

10.1.8. за инвестиции и дейности, за които не е налице акт на компетентните органи по околна среда по реда и условията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 на Закона за биологичното разнообразие и при съобразяване с условията и мерките в съответния акт;

10.1.9. за закупуване и/или инсталиране на оборудване, машини и съоръжения втора употреба;

10.1.10. за закупуване на лизинг на недвижима собственост;

10.1.11. за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидатите;

10.1.12. за оперативни разходи, включително разходи за поддръжка, наеми, застраховка, както и други разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, марж/печалба за лизингодателя, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, режийни разходи;

10.1.13. за банкови такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;

10.1.14. за принос в натура;

10.1.15. за изследвания за разработване на нови продукти, процеси и технологии;

10.1.16. за търговия на дребно, с изключение на интервенциите, за които е допустимо предоставянето на подкрепа за този тип дейност;

- 10.1.17. за закупуване, включително чрез финансов лизинг, на нови машини и оборудване, включително компютърен софтуер, за частта над пазарната им стойност;
- 10.1.18. за сертификация по НАССР (Анализ на опасностите и контрол на критичните точки) и по други международно признати стандарти;
- 10.1.19. които представляват обикновена подмяна;
- 10.1.20. свързани с плащания в брой;
- 10.1.21. за общи разходи, извършени преди 01.01.2023 г.;
- 10.1.22. за закупуване на превозни и транспортни средства, с изключение на специализирани такива, в зависимост от допустимите за подпомагане дейности по съответната интервенция в СПРЗСР;
- 10.1.23. предвиждащи фиксирани плащания и мерки, свързани със схеми за плащания на площ;
- 10.1.24. за инфраструктура, свързана с пътища и/или водопреносни и канализационни системи, когато не са част от по-голям проект или не са свързани с дейности, отговарящи на концепцията за интелигентни селища;
- 10.1.25. за основни земеделски инвестиции, с изключение на такива, предвидени за социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;
- 10.1.26. за изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване;
- 10.1.27. за напоителни инсталации;
- 10.1.28. за закупуване на земя и сгради на стойност, надвишаваща стойността на данъчната оценка;
- 10.1.29. за строителна техника, включително самоходни машини, когато проектът е свързан със земеделска дейност, включително животновъдни обекти и складове за съхранение на продукция;
- 10.1.30. извършени преди подаване на проектното предложение, с изключение на общите разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор.
- 10.2. Недопустими са и разходи, определени в глава 5 „Финансово управление и контрол“, раздел I от ЗУСЕФСУ, за които не са налице едновременно следните условия:
 - 10.2.1. разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект и се извършват от допустими бенефициенти;
 - 10.2.2. разходите попадат във включени в Насоките за кандидатстване и в одобрения проект категории разходи;
 - 10.2.3. разходите не надхвърлят праговете за съответната категория в Насоките за кандидатстване и в одобрения проект;
 - 10.2.4. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд;
 - 10.2.5. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
 - 10.2.6. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

10.2.7. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

10.2.8. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;

10.2.9. Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор.

11. Максималният период за изпълнение на дейностите и операциите по проектите към СВОМР, не може да надвишава 36 месеца за проекти на възложители по ЗОП/Постановление №4 на Министерския съвет от 11.01.2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от европейските фондове при споделено управление и 24 месеца за останалите бенефициенти, но не по-късно от 15 септември 2029 г.

12. МИГ Левски - Сухиндол е допустим бенефициент с проект към СВОМР, вкл. при изпълнението на дейностите за сътрудничество и подготовка за него, когато:

12.1. това е предвидено по съответната мярка от стратегията за ВОМР;

12.2. никой от членовете на колективния управителен орган, както и свързано с него лице по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон, не е изпълнител или подизпълнител на дейностите;

12.3. проектът, за който кандидатства за финансиране, е за нестопански дейности.

13. Стратегията е разработена за период до 31 декември 2027 г.

14. Проектите следва да се изпълняват в съответствие с хоризонталните принципи на Европейския съюз съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

15. МИГ и бенефициентите по мерките от СВОМР осигурят информация, публичност и видимост на дейността си и на източниците на финансиране, съгласно изискванията приложими за програмния период 2021-2027 г. - в Единния наричник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., в приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г. и мерките за информиране и публичност, посочени в Част VI. от Условието за изпълнение по процедура № BG06AFSP001-1.001 по интервенция „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г.

16. Изпълнението на стратегията приключва с извършването и на последното плащане към бенефициент по проект, финансиран от стратегията за ВОМР.

17. МИГ прилага Указанията за приложимия режим за държавни помощи и условия, произтичащи от него, на УО на СПРЗСР, разработени в съответствие с ПМС №494 от 30.12.2024 г. за определяне на правила за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2021-2027 г.

Мярка М1 „Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

Описание на целите на мярката

Целта на мярката е повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства на територията на МИГ чрез модернизация на земеделското производство, увеличаване на производствения капацитет, ефективността и устойчивостта.

На територията на Левски - Сухиндол съществува необходимост от повишаване на производствения капацитет и ефективността на земеделските стопанства чрез инвестиции в съвременно оборудване, технологии и инфраструктура. Това ще допринесе за повишаване на продуктивността, намаляване на производствените разходи, въвеждане на устойчиви практики и подобряване на качеството на продукцията. Подпомагането ще се осъществи чрез модернизация на производството, включително чрез:

- а) реструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата;
- б) въвеждане на технологии, водещи до намаляване на емисиите и опазване на опазване на компонентите на околната среда;
- в) въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии или иновации в земеделските стопанства;
- г) въвеждане на инвестиции, които допринасят за устойчивото и цифрово икономическо развитие, дигитализация и роботизация, в това число и устойчива енергия;
- д) покриване на нововъведени стандарти на ЕС и подобряване на условията в земеделските стопанства;
- е) насърчаване на сътрудничеството между земеделските стопани и/или развитие на социално земеделие;
- ж) производство на продукти в чувствителни сектори и подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти;
- з) осигуряване на възможности за производство на биологични земеделски продукти.

Очакваните ефекти от реализация на мярката са:

- Повишаване на производителността и ефективността на стопанствата;
- Намаляване на производствените разходи чрез технологични подобрения;
- Подобряване на качеството и конкурентоспособността на земеделската продукция;
- Прилагане на устойчиви и екологосъобразни земеделски практики;
- Насърчаване на устойчив растеж и стабилност в сектора на земеделието на територията на МИГ.

-

При прилагането на мярката ще се насърчават инвестиционни решения, насочени към инвестиции и дейности, насочени към сектори, "Плодове и зеленчуци", и/или сектор "Животновъдство" внедряване на иновативни технологии; развитие на биологично производство; Развитие на биологично земеделие; Колективни инвестиции и/или инвестиции в социалното земеделие; Опазване на компонентите на околната среда,

включително чрез производство и използване на възобновяема енергия (ВЕИ) и/или повишаване на енергийната ефективност; Проекти, създаващи заетост - нови работни места;
- Социално включване и равнопоставеност чрез насърчаване на проекти на млади.

Допустими кандидати

Изборът на земеделските стопани, допустими за подпомагане по мярката произтича от извършените проучвания и анализи на територията и е съобразен с нуждите за финансиране на земеделския сектор на територията на МИГ, както следва:

I. Земеделски стопани (ЗС), регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), които отговарят на следните условия:

1.1. Да са физически лица или

1.2. Да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;

1.3. Земеделските стопани по т.1.1 и т.1.2, към датата на подаване на проектното предложение следва да отговарят на следните условия:

1.3.1. Да са регистрирани ЗС по ЗПЗП и да осъществяват дейностите по проекта на територията на действие на МИГ Левски - Сухиндол;

1.3.2. Да имат стандартен производствен обем /СПО/ на земеделското стопанство равен или по-голям от 8 000 евро;

1.3.3. В случай че са юридически лица да имат приход/доход от земеделска дейност и/или приход/доход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ и/или публична финансова помощ за извършваната от тях селскостопанска дейност за *предходната или текущата финансова година*;

1.3.4. Да имат разработен бизнес план (БП) за дейностите, доказващ подобряване на дейността на земеделското стопанство чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности, доказващ устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта.

II. За колективни инвестиции могат да кандидатстват и да бъдат подпомагани:

2.1. Структури, учредени от две или повече физически или юридически лица по реда на Закона за задълженията и договорите и регистрирани в регистър БУЛСТАТ съгласно Закона за регистър БУЛСТАТ, създадени за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

2.2. Всеки от участниците в структурата по т.2.1, в зависимост от това дали е физическо или юридическо лице, трябва да отговаря на условията, посочени в т. I.

2.3. Условието по т.1.3.2. се счита за изпълнено за структурата по т.2.1, когато общият стандартен производствен обем, формиран като сбор от стандартните производствени обеми на земеделските стопанства - членовете на структурата, отнесен към броя на земеделските стопани - членове на структурата, е не по-малко от 8 000 евро.

2.4. Структурите по т.2.1 трябва да имат разработен бизнес план, който доказва устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта чрез съвместно прилагане на планираните инвестиции и дейности, включени в проекта, както и че тези инвестиции и дейности водят до подобряване на земеделската дейност на земеделските стопанства на членовете на структурата.

Кандидатите трябва да отговарят на изисквания, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Допустимите за подпомагане дейности включват материални и нематериални инвестиции в земеделските стопанства за покриване на нуждите на същите, съобразени с техният капацитет.

Инвестициите, допустими за подпомагане по мярката трябва:

1. Да са свързани с производството на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора за функционирането на Европейския съюз или памук, с изключение на риба и рибни продукти.
2. Подкрепата за основни земеделски инвестиции – закупуването на машини, е допустима само за инвестиции, предвидени за социално земеделие и такива, свързани с колективни инвестиции.

Колективни инвестиции са инвестиции от две или повече физически или юридически лица, които са учредили структура по реда на Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115. Колективните инвестиции трябва да са свързани с основната земеделска дейност по производство и/или съхранение на селскостопански продукти, произведени от техните членове, както и подготовка на продукцията за продажба.

Социално земеделие - всички дейности, при които се използват земеделски ресурси за насърчаване или разработване на социални услуги като рехабилитация, терапия, защитена заетост, образование през целия живот и други дейности, които допринасят за социално включване. Социалното земеделие включва следните четири основни вида дейности - рехабилитация и терапия; работно включване и социална интеграция; образование; грижа за хората. Защитена заетост е заетост в среда, в която хората с увреждания получават услуги и обучение за развиване на работни умения и поведение, и която е безопасна и не е конкурентна.

Подкрепата ще бъде насочена към следните дейности:

1. модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/, свързани с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
1. постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства;

3. подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
4. съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
5. изграждане/реконструкция/закупуване на машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
6. недвижима собственост, свързана с дейността на земеделските стопанства;
7. създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
8. производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление за нуждите на земеделските стопанства;
9. насочени към надвишаване на изискванията за хуманно отношение към животните и повишаване на биосигурността;

Други условия за финансиране на дейностите по мярката:

1. Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ не трябва да надвишават мощност от 1 мегават и следва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници.
2. Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план.
3. Финансова помощ за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Съюза се предоставя в 24 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства.
4. Земеделски стопани със земеделски стопанства, за които е приложимо трябва да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Разходи за материални и/или нематериални инвестиции, свързани с изпълнение на проектните дейности - инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:

- а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;
- б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане, включително безпилотни летателни системи и прилежащия към тях инвентар;
- в) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение, в това число разходи за консултантски услуги, които да не надвишават 5% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение;
- г) компютърен софтуер;
- д) други нематериални активи, различни от софтуер;
- е) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;
- ж) основни земеделски инвестиции, когато са свързани със социално земеделие и/или такива, свързани с колективни инвестиции;
- з) закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
- и) закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
- й) други разходи, които не противоречат на условията на Регламент (ЕС) 2021/2115;

Не са допустими проекти, дейности и разходи, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

Минимален размер на общите допустими разходи (ОДР): **10 000 лв.**

Максимален размер общите допустими разходи (ОДР): **200 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ

На 65 % от размера на общия размер на допустимите разходи по проекта

Критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение - обективни и измерими критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение.

За отпускането на помощ по тази мярка ще се използват принципи за подбор на проектите, които са основани на резултатите от анализа на територията на МИГ Левски - Сухиндол:

№	Критерии за подбор	Брой точки
1.	Проектът е за инвестиции и дейности, насочени в сектор "Плодове и зеленчуци", и/или сектор "Животновъдство" (Над 50 % от допустимите инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени към секторите посочени в критерия за оценка)	20
2.	Колективни инвестиции и/или инвестиции в социално земеделие (Проектът е колективен (подаден от структура, учредена от две или повече физически или юридически лица по реда на Закона за задълженията и договорите) и/или включва елементи на социално земеделие)	20
3.	Проектът е изцяло насочен към биологично земеделие и включва инвестиционни разходи само за дейности, свързани с производството на биологично сертифицирани селскостопански продукти (Всички инвестиционни разходи по проекта са изцяло насочени към производство на биопроductи)	20
4.	Проектът включва инвестиции и дейности, насочени към внедряване на иновативни за съответното стопанството технологии (иновативни производствени технологии, цифрови технологии и дигитализация, роботизация и/или автоматизация на работните процеси в селскостопанското производство) (Най-малко 10% от допустимите инвестиционни разходи по проекта следва да бъдат насочени към инвестиции в иновативни технологии, които са нови за конкретното стопанство)	20
5.	Проектът включва инвестиции и дейности, насочени към опазване на компонентите на околната среда, производството и използване на възобновяема енергия (ВЕИ) и/или повишаване на енергийната ефективност (Най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи по проекта следва да бъдат насочени към дейности, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, производството и използване на ВЕИ и/или мерки повишаване на енергийната ефективност)	20
6.	Осигуряване на заетост и ангажимент за разкриване на нови работни места (Проектът запазва съществуваща заетост и предвижда създаване на нови работни места, в т.ч. при разкриване на:	30

	- 1 ново работно място - 10 точки; - 2 нови работни места - 20 точки; - 3 и повече нови работни места - 30 точки.	
7.	Проектът е на кандидат, който не е получавал подпомагане за инвестиции в земеделски стопанства от ПРСР 2007-2013 г. и/или ПРСР 2014-2020 г., вкл. помощи предоставени по мерки за стартиращи земеделски стопани	5
8.	Проектът е на кандидат до 40 години включително (към момента на подаване на проектното предложение земеделският стопанин е на възраст не повече от 40 навършени години)	10
9.	Проектът е представен от кандидат – жена	5
ОБЩ брой точки		150
Минимален праг за одобрение:		10

Приоритет при равен брой точки (в низходящ ред при последователно прилагане на следните критерии): №6; №4; №5; №3; №2; №8.

В Насоките за кандидатстване, МИГ определя методиката за оценка на проектните предложения и документите/обосновките, доказващи съответствие с критериите за подбор.

Мярка М2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

Описание на целите на мярката

С мярката се цели повишаване на конкурентоспособността на производителите и преработвателите, включително:

- Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността;
- Формиране на добавена стойност сред земеделските стопани, чрез преработка на произведените в стопанствата им селскостопански продукти;
- Създаване на добавена стойност в отрасъла чрез по-интензивно внедряване на иновации.
- Стимулиране на нови производства в областта на биоикономика.

Допустими кандидати са:

Кандидатите преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия:

- да са физически или юридически лица регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или други създадени в съответствие със специализирано национално законодателство.
- да са микро, малки, средни или големи* предприятия, дефинирани съгласно Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията. (*Предприятия, които надвишават критериите посочени в чл. 3, ал. 1 от Закон за малки и средни предприятия);

- за микро, малки, средни и големи*предприятия - да осъществяват дейност по преработка на селскостопански продукти съгласно Закона за храните* /*ако закона е приложим за съответната дейност/ от най – малко 24 месеца без прекъсване преди подаване на проектното предложение;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;

Кандидатите групи/организации на производители допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са признати от министъра на земеделието;
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти произведени от членовете на групата/организацията на производители.

Кандидатите земеделски стопани допустими за подпомагане трябва да отговарят на следните условия:

- да са физически лица регистрирани по Търговския закон или;
- да са юридически лица, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите;
- да имат минимален стандартен производствен обем /СПО/ на земеделското стопанство над 8 000 евро;
- да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период - в случай че попадат в категорията микро, малки, средни и големи предприятия, дефинирани съгласно Закон за малки и средни предприятия.
- да имат разработен бизнес план за дейностите по преработка на селскостопански продукти и доказващ подобряване на дейността на кандидата чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;
- преобладаващата част /най – малко 51%/ от предвидените за преработка селскостопански продукти трябва да са произведени в земеделското стопанство на кандидата;

Кандидатите трябва да отговарят на изисквания, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Подпомагат се дейности за преработката и/или маркетинг /предлагането на пазара на продукти/, описани в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз и памук в следните сектори:

- мляко и млечни продукти, включително яйца от птици;
- месо и месни продукти;
- плодове и зеленчуци, включително гъби;
- пчелен мед;
- зърнени, мелничарски и нишестени продукти;
- растителни и животински масла и мазнини;
- технически и медицински култури, включително маслодайна роза и билки;
- готови храни за селскостопански животни;
- гроздова мъст, вино и оцет

Подкрепа в рамките на интервенцията се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.

По мярката се предоставя подпомагане за инвестиции насочена към материални и нематериални инвестиции, свързани със следните примерни дейности:

·Инвестиции в процеси и технологии за производство на продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка;

·Инвестиции свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи необходими за производството и маркетинга;

·Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;

·Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията и суровината;

·Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства;

·Инвестиции свързани с внедряването на системи за управление на качеството;

·Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (водна, вятърна, слънчева, геотермална енергия и остатъчна/отпадъчна биомаса) за собствено потребление;

·Инвестиции за постигане съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения.

- Инвестиции в софтуер, свързан с преработвателната дейност на кандидата, включително чрез финансов лизинг;
 - Инвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване или оползотворяване на различни отпадъчни суровини от селскостопански продукти получени в резултат на извършваната преработка;
 - Инвестиции в оборудване на съоръжения за съхраняване на отпадни води, включително инсталации за пречистване на отпадъчни води в преработката и маркетинга;
- Общи разходи, свързани с проектното предложение, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проектното предложение и правни услуги, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.
- Инсталациите за производство на енергия от ВЕИ трябва да са в съответствие с условията за устойчивост в Закона за енергията от възобновяеми източници.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Разходи за материални и/или нематериални инвестиции, свързани с изпълнение на проектните дейности (Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115), както следва:

Подкрепа в рамките на мярката се предоставя в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 от 02 декември 2021 година само за материални и/или нематериални активи, в това число машини, съоръжения, оборудване, включително и недвижима собственост, както и общи разходи, свързани с подпомаганата дейност.

а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;

б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане;

в) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение, в това число разходи за консултантски услуги, които не надвишават 5% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение;

- г) закупуване на компютърен софтуер, разходите за който не надвишават 30% от стойността на останалите преки разходи по проекта (без общите разходи по т. в));
- д) други нематериални активи, различни от софтуер;
- е) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;
- ж) закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;
- з) закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта.

Не са допустими проекти, дейности и разходи, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“ от СВОМР.

Недопустими разходи. Недопустимостта на категориите разходи се определя съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115 и чл. 64 от Регламент (ЕС) № 2021/1060, глава 5 „Финансово управление и контрол“, раздел I от ЗУСЕФСУ и ПМС № 86 от 2023 г. Не се подпомагат като самостоятелни проектни предложения или дейности единствено маркетинг на продукт/продукти, с изключение на случаите, когато тези продукти са получени в резултат на преработка на селскостопански продукти, извършена от кандидата, както и за кандидати пазари на производители.

Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект -

Минимален размер на общите допустими разходи (ОДР): **10 000 лв.**

Максимален размер на ОДР: **200 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ

На 65% от общите допустими разходи за проект.

Критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

За отпускането на помощ по тази мярка ще се използват принципи за подбор на операции, които са основани на резултатите от анализа на територията на МИГ Левски - Сухиндол:

№	Критерии за оценка	Брой точки
1.	Проекти включващи инвестиции за преработка на суровини от чувствителни сектори плодове и/или зеленчуци и/или продукция от животновъдството	20
2.	Проектът включва процеси и технологии на продукти свързани с къси вериги на доставка	15
3.	Проектът включва инвестиции насочени към опазване на околната среда и борба или адаптация с климатичните промени, в т.ч. в устойчива енергия и/или енергийна ефективност, които водят до намаляване на екологичния отпечатък от дейността и подобряване на ресурсната ефективност Най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи по заявлението за подпомагане са свързани с инвестиции, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, в това число устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление	20
4.	Осигуряване на заетост и ангажимент за разкриване на нови работни места (Проектът запазва съществуваща заетост и предвижда създаване на нови работни места, в т.ч. при разкриване на: - 1 ново работно място - 10 точки; - 2 нови работни места - 20 точки; - 3 и повече нови работни места - 30 точки.	20
5.	Проектът на кандидат, който не е получавал подпомагане за инвестиции за <i>преработка на селскостопански продукти</i> от ПРСР 2007-2013 г. и/или ПРСР 2014 -2020 г.	5
9.	Проектът е на кандидат на възраст до навършени 40 г. (към момента на подаване на проектното предложение представляващия кандидата да е на възраст не повече от 40 навършени години)	5
10.	Проектът е представен от кандидат – жена	5
11.	Кандидатът притежава опит и/или образование в сектора, за който кандидатства	10
ОБЩ брой точки		100
Минимален праг за одобрение		10

Приоритет при равен брой точки (в низходящ ред при последователно прилагане на следните критерии): №4; №1; №3; №2; №5, №6.

В Насоките за кандидатстване, МИГ определя методиката за оценка на проектните предложения и документите/обосновките, доказващи съответствие с критериите за подбор

Мярка МЗ „Инвестиции за неселскостопански дейности в микропредприятия на територията на МИГ Левски - Сухиндол“

Описание на целите на мярката

Целта на мярката е насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и създаване на местен бизнес, вкл. диверсификация на местната икономика чрез инвестиции в неселскостопански дейности, с цел укрепване на местните микропредприятия, подобряване на тяхната конкурентоспособност и устойчивост. Микропредприятията на територията на МИГ са основен източник на растежа, създават повече работни места и са ключова предпоставка за наличието на конкуренция и работещ пазар, а оттам и за цялостното икономическо развитие. Икономическото развитие следва да улесни стопанската инициатива и да стимулира дейности за насърчаване на местната конкурентоспособност, постигане на жизненост на населените места и подобряване на качеството и стандарта на живот, да съдейства за развитие на човешкия капитал и инфраструктура.

Мярката е насочена към (специфични цели на мярката):

1. насърчаване на икономическото развитие, предприемаческата активност и стимулиране на местната конкурентоспособност на микропредприятията;
2. диверсификация на местната икономика и икономическите дейности, вкл. с интегриране на инвестиционни решения в сектори с ефект, целящ укрепване на конкурентоспособността, подобряване на околната среда и принос към по-ефективно използване на природните ресурси;
3. стимулиране на иновативни производства и развиване на дейности в различни неземеделски сектори, както и въвеждане на технологични и/или цифрови решения и/или роботизация;
4. подобряване на здравните и социалните услуги, вкл. осигуряване на достъпни, качествени, здравни и социални услуги, преодоляване на здравните и социални неравенства, оптимизиране на извънболничната помощ, насърчаване развитието на физическа култура и спорта, като предпоставка за подобряване на здравния статус на населението;
5. подкрепата за дейности, които в по-голяма степен използват потенциала на населените места на територията на МИГ, като например природни, исторически, културни и екологични дадености, включително туристически услуги, и създават условия за съживяване на местната икономика;
6. насърчаване развитието на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции;

7. насърчаване на производства, базирани на алтернативни производствени процеси, които могат да намалят екологичния отпечатък от дейността.

8. Подкрепа на дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“.

По мярката се подкрепят и дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“, когато са свързани с една или повече дейности, раздел 5 „Описание на мерките“/Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ от СВОМР.

В настоящата мярка не е допустимо разработване на стратегия за интелигентни селища.

Реализацията на мярката ще допринесе за засилване на местната добавена стойност, икономическата устойчивост, диверсификация на икономическата структура, социално включване и задържане на работоспособното население чрез създаване на нови работни места, което е от ключово значение за намаляване на безработицата - един от основните социално-икономически проблеми на територията.

Допустими кандидати са: Допустими за подпомагане са:

1) Земеделски стопани, регистрирани по Закона за подпомагане на земеделските производители;

2) Микропредприятия, по смисъла на чл. 3, ал. 3 от ЗМСП;

3) Физически лица, които са регистрирани по Закона за занаятите като упражняващи занаят/и след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на Закона за регистър БУЛСТАТ, да отговарят на определението за микропредприятие, по смисъла на чл. 3, ал. 3 на ЗМСП и да отговарят на определението за самостоятелно зает занаятчия, съгласно дефиницията в Закона за занаятите.

Кандидатите по точка 1) и 2) са допустими за подпомагане ако са регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Всички кандидати следва да:

- имат постоянен адрес за физическите лица и седалище за юридическите лица и да осъществяват дейностите на територията на МИГ.

Земеделските стопани по т.1) следва имат икономически размер на земеделското стопанство най-малко левовата равностойност на 8 000 евро стандартен производствен обем (СПО).

Кандидатите трябва да отговарят на изисквания, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условието за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Подпомагат се инвестиции в неземеделски/неселскостопански дейности, които се изпълняват изцяло на територията на МИГ Левски - Сухинодл и са насочени към:

1. Неселскостопански дейности, свързани с:

- осигуряване на възможност за развитието на различни бизнес модели и икономически дейности;
- информационния и технологичен сектор и създаването на творчески продукти;
- използване на потенциала на населените места в селските райони, като например природни, исторически, културни и екологични дадености, включително туристически услуги, които създават условия за съживяване на местната икономика.
- стимулиране на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции;
- здравеопазване и предоставяне на социални услуги;

2. Алтернативни неселскостопански дейности:

- технология за преработка на отпадъци в предприятията, образувани от собствената им дейност, включително текстил, полимерни и каучукови отпадъци, електроуреди и др.
- ограничаване и намаляване на пластмасовите опаковки и пластмасовите изделия за еднократна употреба, внедряване на технологии за осигуряване на съответствие на пластмасовите изделия с европейските изисквания за пластмасите за еднократна употреба, внедряване на многократни и алтернативни продукти и материали, вкл. биоразградими/рециклируеми/зелени опаковки.
- намаляване на използваните суровини и материали, използване на алтернативни такива, както и на естествени и възобновяеми биоресурси вместо синтетични суровини в производството с цел намаляване на отпадъчния отпечатък върху природните ресурси и преход към биоикономика.

3. Неселскостопански дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“, свързани с:

- развитие на бизнес модели, които привличат работници и жители (временно или постоянно пребиваващи на територията) - създаването на икономическа зона, IT академия, нови методи и технологии, устойчива селска мобилност, споделени пространства.

По мярката се предоставя подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности за:

1. Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
2. Развитие на услуги във всички сектори, с изключение на туристически дейности, свързани с изграждане/ремонт/реконструкция на места за настаняване ;
3. Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
4. Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.

Материалните и нематериалните инвестиции включени в проектното предложение трябва да са в съответствие с параметрите и дейностите, обект на подпомагане и включени в разработения бизнес план. Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на

предприятието, устойчивост и финансова жизнеспособност на проекта чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности.

Не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз.

Не се предоставя финансова помощ за производство на енергия от ВЕИ, която не е за собствено потребление и произведената енергия надхвърля необходимото количество енергия за покриване нуждите от захранване на допустимите активи/оборудване/инсталации по проектното предложение или на налични такива в предприятието на кандидата по място на извършване на допустимите дейности.

По мярката не се подпомагат дейности, свързани с:

- ✓ добив и преработка на продукти от горското стопанство, включително производствата преди индустриалната преработка на дървесината съгласно Обща база за статистическите класификации на икономическите дейности в рамките на Европейската общност, NACE Rev. 1.1.;
- ✓ свързани с изграждане/ ремонт/реконструкция на места за настаняване - туристически обекти, съгласно чл. 3, ал. 2, т.1 от Закона за туризма;
- ✓ секторите селско, горско и рибно стопанство;
- ✓ инвестиции за преработка на селскостопански продукти.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Разходи за материални и/или нематериални инвестиции, свързани с изпълнение на проектните дейности (Инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115), както следва:

- а) строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;*
- б) закупуване на нови машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане;*
- в) общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение, в това число разходи за консултантски услуги, които не надвишават 5% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение;*

г) закупуване на компютърен софтуер, разходите за който не надвишават 30% от стойността на останалите преки разходи по проекта (без общите разходи по т. в));

д) други нематериални активи, различни от софтуер;

е) специализирани превозни и транспортни средства, свързани с основната дейност на проекта;

ж) закупуване на земя на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта;

з) закупуване на сгради на стойност до 10 % от общите допустими разходи за съответната операция, свързани с основната дейност на проекта.

Не са допустими проекти, дейности и разходи, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“ от СВОМР.

Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

Минимален размер на общите допустими разходи (ОДР): **10 000 лв.**

Максимален размер на ОДР: **200 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ

На 65% от общите допустими разходи за проект.

Критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

За отпускането на помощ по тази мярка ще се използват принципи за подбор на операции, които са основани на резултатите от анализа на територията на МИГ Левски - Сухиндол:

№	Критерии за оценка	Брой точки
1.	Проектът включва въвеждане на иновации, нови технологични, цифрови решения и/или роботизация, пряко свързани с произвежданите продукти или предоставяните услуги	20
2.	Проектът включва инвестиции в производствени дейности (Сектор С по НКИД 2025)	20
3.	Проектът включва дейности за интелигентни селища (Smart Villages)	20

4.	Проектът включва инвестиции насочени към опазване на околната среда и борба или адаптация с климатичните промени, в т.ч. в устойчива енергия и енергийна ефективност, които водят до намаляване на екологичния отпечатък от дейността и подобряване на ресурсната ефективност Най-малко 15% от допустимите инвестиционни разходи по заявлението за подпомагане са свързани с инвестиции, осигуряващи опазване на компонентите на околната среда, в това число устойчива енергия от ВЕИ за собствено потребление	20
5.	Проектът включва инвестиции в здравеопазване, социални услуги и физическа култура/спорт, в т.ч.: - <i>Инвестиции в извънболнична медицинска помощ от общопрактикуващи лекари и/или мобилни здравни услуги - 20 точки;</i> - <i>Инвестиции в извънболнична медицинска помощ от лекари специалисти, 15 точки;</i> - <i>Инвестиции в областта на предоставяне на социални услуги за грижа за възрастните хора и хората с увреждания, социализирането на деца с увреждания и деца с хронични заболявания - 10 точки;</i> - <i>Инвестиции в физическа култура и спорт, изключение на инвестиции, свързани с фитнес услуги (фитнес зали) - 5 точки.</i>	20
6.	Проектът, включва дейности и инвестиции, свързани с предоставяне на съпътстващи туристически услуги, които създават условия за съживяване на местната икономиката, като използват потенциала на територията на МИГ - <i>напр. природни, исторически, културни и екологични дадености и/или стимулиране на творческите занаяти, които са част от културното наследство и традиции</i>	15
7.	Осигуряване на заетост и ангажимент за разкриване на нови работни места (Проектът запазва съществуваща заетост и предвижда създаване на нови работни места, в т.ч. при разкриване на: - 1 ново работно място - 10 точки; - 2 нови работни места - 20 точки; - 3 и повече нови работни места - 30 точки.	30
8.	Проектът на кандидат, който не е получавал подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности от ПРСР 2007-2013 г. и/или ПРСР 2014 -2020 г.	5
9.	Проектът е на кандидат на възраст до навършени 40 г. (към момента на подаване на проектното предложение представляващия кандидата да е на възраст не повече от 40 навършени години)	5
10.	Проектът е представен от кандидат – жена	5

11.	Кандидатът притежава опит и/или образование в сектора, за който кандидатства	10
12.	Кандидатът е предприятие, регистрирано и осъществявало дейност на територията на МИГ: - с най-малко 3 приключили финансови години преди датата на кандидатстване - 10 т. - с най-малко 1 приключила финансова година преди датата на кандидатстване - 5 т.	10
ОБЩ брой точки		180
Минимален праг за одобрение		10

Приоритет при равен брой точки (в низходящ ред при последователно прилагане на следните критерии): №7; №1; №4, №3; №2; №5, №6.

В Насоките за кандидатстване, МИГ определя методиката за оценка на проектните предложения и документите/обосновките, доказващи съответствие с критериите за подбор.

Мярка М4 „Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура на територията на МИГ Левски – Сухиндол“

Описание на целите на мярката

Мярката има за цел да допринесе за подобряване на условията и средата за живот и икономическо развитие, насърчаване на социално приобщаване, намаляване на бедността и диспропорциите на територията на МИГ Левски - Сухиндол, чрез създаването, подобряването или разширяването инвестиции в основни услуги и дребномащабна инфраструктура, в това число:

1. Подобряване на жизнената среда и качество на живот в населените места от територията на МИГ;
2. Осигуряване на базови услуги за населението от общините Левски и Сухиндол и достъпа до тях в сферата на образованието, културата, благоустройството, спорта, отдиха и др.;
3. Повишаване на привлекателността на територията чрез обновяване на уличната мрежа и прилежащата и инфраструктура, паркове, градини, спортна, общинска и др.;
4. Подкрепа на инвестиции в дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart-villages“).

С предоставянето на подкрепата ще се създаде, подобри или разшири малка по мащаби инфраструктура на територията на МИГ, като подкрепата ще направи територията по-привлекателна, ще допринесе до ограничаване на диспропорциите и обезлюдяването. Населените места ще станат по-привлекателни за бизнеса и местното население, ще се допринесе за поддържане и стимулирането на икономическо, социално и културно развитие на населените места. По този начин ще се постигне, както тяхното съхраняване, така и

повишаване на стандарта и качеството на живот на местното население, ще се осигури поддържането на образователните услуги, насърчи развитието на културата и спорта, както и осигуряването на работни места и задържане на населението на територията.

Допустими кандидати

- 1. Общините Левски и Сухиндол - за всички допустими дейности;**
- 2. Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в обществена полза по ЗЮЛНЦ - само за дейности по изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;**
- 3. Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища - само за дейности по реконструкция, ремонт, реставрация и/или закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. закупуване на мобилни такива, и/или оборудване и техника за провеждане на културни събития.**

Кандидатите трябва да отговарят на изисквания, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

I. Допустими дейности:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях;
2. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение;
3. Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност, вкл. и дейности за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди;
4. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществените потребности от общинско значение;
5. Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

6. Реконструкция, ремонт, реставрация и/или закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. закупуване на мобилни такива, и/или закупуване на оборудване и техника за провеждане на културни събития;

7. Дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“, когато са свързани с една или повече дейности, както следва:

- Дейности, свързани с подкрепа на иновативни решения за създаване на устойчиви модели – интелигентни еко селища, социални селища, ИТ селища, ландшафтно планиране и реконструкция на стари сгради – използването на стари сгради или налични парцели в полза на местната общност;

- Дейности, свързани с дигитализация и подобряване на телекомуникационната свързаност с цел устойчиво развитие на съответния район;

- Дейности, свързани с подобряването на условията за живот, които биха довели до задържане на населението и привличане на нови жители;

- Дейности, свързани с развитие на бизнес модели, които привличат работници и жители (временно или постоянно пребиваващи на територията) – създаването на икономическа зона, ИТ академия, нови селскостопански методи и технологии, устойчива селска мобилност, споделени пространства.

II. Допустимите дейности трябва да отговарят на следните изисквания:

1. Да се изпълняват в съответствие с плана за интегрирано развитие на съответната община (приложимо за кандидати - общини);

2. Дейностите свързани със строително-монтажни работи, следва да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство в сферата на устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България;

3. В рамките на дейност „Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура“ кандидатите имат възможност да извършват допустимите инвестиции и в общинска образователна инфраструктура, която включва детска градина, основно или средно училище, и в паркове;

4. Допустими за услуги за широко обществено ползване са дейности, извършвани върху имоти публична общинска собственост;

5. Дейностите са допустими, в случай че не генерират приходи, с изключение когато генерират приходи, но същите се разходват само за нестопанските и/или социалните цели на организацията и свързани изцяло с целите на проекта. За целта кандидатите представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условиата за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Допустими за подкрепа по мярката са следните инвестиционни разходи съгласно чл. 73 от Регламент (ЕС) № 2021/2115:

1. За строително-монтажни работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване - разходи, свързани с:
 - а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажните работи за изграждане, ремонт, реконструкция, преустройство, поддръжка или възстановяване;
 - б) непредвидени разходи в размер до 5% от стойността на одобрените разходи по буква „а“.
2. За закупуване на оборудване и/или обзавеждане;
3. За придобиване на компютърен софтуер;
4. Общи разходи, свързани с основните разходи по проекта като хонорари на архитекти, инженери и консултанти, предпроектни проучвания, придобиване на патентни права и лицензи, авторски права и строителен надзор в размер на до 12% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение, в това число разходи за консултантски услуги, които да не надвишават 5% от общия размер на допустимите разходи по проектното предложение;
5. **Разходи, необходими за изпълнение на дейности, съответстващи на принципите на концепцията за "интелигентни селища" и/ или насочени към създаване на „интелигентни селища“, свързани с една или повече дейности от изброените в част допустими дейности по мярката.**

Не са допустими проекти, дейности и разходи, посочени в „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

Минимален размер на ОДР: **20 000 лв.**

Максимален размер на ОДР: **390 000 лв.**

Интензитет на финансовата помощ

На 100% от допустимите разходи по проекта.

Критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

№	Критерии за оценка	Брой точки
1	Проектът има въздействие върху територията на повече от една община: <i>1. Проектът включва обект/инвестиция, който/която има въздействие върху цялата територия на община в МИГ - 15 т.</i> <i>2. Проектът включва обект/инвестиция, който/която има въздействие върху територията само на една от общините от територията на МИГ - 10 т.</i>	15
2	Проектът включва дейности, насочени към създаване на „интелигентни селища“	15
3.	Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториалното въздействие от изпълнение на инвестицията, в това число: <i>- От предвидените инвестиции по проекта се възползват над 1000 души - 15 т.;</i> <i>- От предвидените инвестиции по проекта се възползват между 200 и 1000 души вкл. - 10 т.;</i> <i>- От предвидените инвестиции по проекта се възползват до 199 души вкл. - 5 т.</i>	15
4.	Допълняемост на инвестициите, водещи до по-голяма завършеност на инфраструктурата и надграждане на друг реализиран или в процес на реализация проект	10
5.	Проектът се реализира в населени места или територии извън общинския център: <i>1. Инвестициите по проекта ще се извършват изцяло извън строителните граници на общинските центрове (гр. Левски и гр. Сухиндол) - 10 т.;</i> <i>2. Част от инвестициите по проекта ще се извършват извън строителните граници на общинските центрове (гр. Левски и гр. Сухиндол) - 5 т.</i>	10
6.	Проектът предвижда допълнителни съоръжения за хора с увреждания, извън законово изискуемите съгласно вида на строежа	5
ОБЩ брой точки		70
Минимален праг за одобрение:		5

Посочените по-горе критерии за подбор са основани на резултатите от анализите на територията на МИГ Левски - Сухиндол.

При равен брой точки приоритет получат проекти, с въздействие върху по-голям брой население.

В Насоките за кандидатстване, МИГ определя методиката за оценка на проектните предложения и документите/обосновките, доказващи съответствие с критериите за подбор.

Мярка М 5 „Подкрепа за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство“

Описание на целите на мярката

Наличието на изградена туристическа инфраструктура (места за настаняване), добрата свързаност между населените места, богатото културно-историческо и природно наследство, както и запазените местни традиции и бит на територията на МИГ Левски - Сухиндол, са предпоставка за разработване и прилагане на мярка, свързана със съхранение и популяризиране на местната идентичност. Това включва оползотворяване на уникалния потенциал на територията за съхраняване и популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство, осигуряване на приемственост между поколенията по отношение на ценностите и традициите, както и укрепване на социалната свързаност и идентичност, насърчаване участието на местната общност, включително социално включване на уязвими групи.

Основна цел на мярката: Да се подпомогне съхранението и популяризирането на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство чрез търсене на нови и съвременни форми за опазване и популяризиране на местната идентичност, с акцент върху активизиране на местните общности, насърчаване на социалното включване на уязвими групи, ангажиране на младите хора в дейности за приемственост между поколенията, насърчаване развитието на устойчив туризъм.

Специфични цели:

1. Опознаване и съхранение на местната идентичност, чрез опазване и популяризиране местното културно и природно наследство, включително традиции, занаяти и бит;
2. Оживяване на територията и превръщането ѝ в привлекателно място за живот, посещения и туризъм;
3. Активно включване на местните общности, деца и младежи, социално включване/приобщаване на представители на уязвими групи в общностни инициативи и дейности;
4. Засилване на сътрудничеството между различни заинтересовани страни за опазване на културната и природна идентичност и предаване на знания и умения между поколенията;
5. Популяризиране на територията като туристическа дестинация;

6. Създаване на връзка между опазването на природата и съхраняването на културната идентичност като средство за повишаване на екологичната култура на местното население и устойчиво местно развитие.

По мярката ще насърчават дейности за:

- участие на деца и младежи в културни събития, инициативи и обучения, свързани с местни традиции, занаяти и/или опазване на природното наследство, чрез осигуряване на приемственост между поколенията и природно и екологично възпитание;
- участие на уязвими групи в общностни инициативи, насочени към социално приобщаване чрез културно и природно наследство, с цел подобряване на социалната свързаност, устойчиво местно развитие, равнопоставеност, развитие на социални умения и намаляване на риска от социално изключване;
- участие на лица, включени в дейности по обучения, информационни срещи и семинари и други, свързани с трансфер на знания.

Избраната в стратегията мярка е в пълно съответствие с идентифицираните в проведените проучвания и анализи потребности на територията от:

- Насърчаване на дейности за съхранение на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство;
- Въвеждане на иновативни и съвременни форми за опазване, популяризиране и предаване на местната идентичност между поколенията, както и за утвърждаване на територията като атрактивна туристическа дестинация;
- Активно включване на млади хора и уязвими групи в инициативи, насочени към опазване на културното и природно наследство, и развитие на жизнени и сплотени местни общности;
- Подобряване на социалната свързаност, преодоляване на стереотипи и предотвратяване на риска от социално изключване на уязвими групи.

Под социалното включване/приобщаване на уязвими групи в общностни инициативи и дейности, се счита участието/включването в инициативи и дейности за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство на лица от уязвими групи - напр. възрастни хора (лица на 55 и повече години), безработни (вкл. и неактивни лица), хора с увреждания, малцинства (включително маргинализирани общности, като ромите).

Реализирането на мярката ще доведе до повишаване на туристическата привлекателност, утвърждаване на културната идентичност, устойчиво използване и съхранение на природните ресурси, създаване на условия за социално приобщаване и местна ангажираност. Същевременно ще се насърчи съхраняването и популяризирането на местната идентичност, културно-историческото и природното наследство, което ще повиши привлекателността на територията за жители, посетители и туристи. Очакваните ефекти включват утвърждаване на

местната идентичност като фактор за икономическо и социално оживление, социално включване и устойчиво териториално развитие.

Допустими кандидати са:

1. Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел;
2. Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища;
3. Община Левски и Община Сухиндол;
4. Местна инициативна група Левски - Сухиндол, която допустим кандидат/бенефициент с проект към СВОМР, когато: никой от членовете на колективния управителен орган, както и свързано с него лице по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон, не е изпълнител или подизпълнител на дейностите; проектът, за който кандидатства за финансиране, е за нестопански дейности.

Кандидатите трябва да отговарят на изисквания, посочени в точка „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Допустими са дейности, насочени към съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство, както следва:

1. **Проучвания и анализи**, свързани с местна идентичност, културно-историческо и природно наследство, местен бит, традиционни храни, музика, изкуство, история, занаяти, обичаи и ритуали, писани и неписани традиции и др.;
2. **Културни събития** - организиране на тематични фестивали, свързани с местния фолклор и популяризиране на традиционни местни ресурси, чествания на местни празници, възстановки на обичаи, организиране на изложби, хепънинги, концерти, изложения и др. събития популяризиращи местните традиции, култура и природа;
3. **Обучения, семинари, творчески дейности и др. инициативи:**
 - 3.1. Организиране на обучения, семинари, обсъждания и работилници за идентифициране на местните отличителни характеристики, повишаване на осведомеността на населението, трансфер на знания и обмен на добри практики;
 - 3.2. Организиране на уъркшопи, творчески ателиета и работилници, за стимулиране на интерес към местната култура;
 - 3.3. Организиране на инициативи за опазване на природното наследство - открити уроци, еко-излети и други тематични събития, свързани с опазване на природното наследство и устойчивото развитие.
4. **Изработване и популяризиране на информационни и творчески продукти** - изработка на материали и продукти, и промотиране на нематериалното културно наследство (обичаи,

традиции, фолклор, традиционна кухня), природното наследство, вкл. чрез използване на съвременни методи за дигитализация.

5. Закупуване на материални активи, вкл. оборудване и обзавеждане и нематериални активи, пряко свързано с проектните дейности, обосновани от кандидата и необходими за изпълнението на проектните дейности и постигане на устойчивост на резултатите от проекта.

Дейностите са допустими, в случай че не генерират приходи, с изключение когато генерират приходи, но същите се разходват само за нестопанските и/или социалните цели на организацията и свързани изцяло с целите на проекта. За целта кандидатите представят анализ разходи-ползи, от който да е видно, че проектното предложение няма да генерира приходи, или ако генерира, същите се разходват само за нестопанските цели на кандидата, свързани изцяло с целите на проекта.

Допустими са проекти само за неикономически/нестопански дейности.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условиата за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Допустими разходи, необходими за осъществяване на дейностите по проекта:

1. **Разходи за материални активи, вкл. оборудване и обзавеждане**, необходими за изпълнение на проектните дейности - до 50% от общите допустими разходи по проекта (допустими в случай че са обосновани от кандидата, необходими за изпълнението на дейностите и постигане на устойчивост на резултатите);
2. **Разходи за услуги, свързани с :**
 - проучвания и анализи;
 - организиране на събития - културни, обществени събития, обучения, семинари, творчески дейности и други инициативи;
 - изработване, разпространение и излъчване на информационни и творчески продукти, материали и документи за промотиране на материалното и нематериално културно и природно наследство, дигитализация (книги, филми и др.);
 - информираност, публичност и реклама - за изготвяне, публикуване и разпространение на публикации и информационни материали, изготвяне и излъчвания на видео и аудио материали в електронни и социални медии, изготвяне и публикуване на информация и публикации в социални мрежи, дигитален маркетинг, създаване на уеб сайт.

3. **Общи разходи, свързани с консултантски услуги, които не надвишават 5% от общите допустими разходи по проекта.**

4. Разходи за организиране, провеждане и участие в мероприятия и събития, в съответствие с допустимите дейности по мярката, възнаграждения на външни експерти.

Не са допустими проекти, дейности и разходи, посочени в „Общи изисквания към мерките и дейностите, финансирани от ЕЗФРСР“ към раздел 5. „Описание на мерките“.

Финансови параметри за проектите - минимален и максимален размер на общите допустими разходи за един проект

Минимален размер на ОДР за един проект – **10 000 лева.**

Максимален размер на ОДР за един проект - **50 000 лева.**

Интензитет на финансовата помощ

Финансовата помощ е в размер на 100 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Критерии за подбор на проектите, тяхната тежест и минимален праг за одобрение

За отпускането на помощ по тази мярка ще се използват принципи за подбор на операции, които са основани на резултатите от анализа на територията на МИГ

№	Критерии за оценка	Брой точки
1.	Проектът води до разработване на местен туристически продукт, посредством утвърждаване на местна идентичност и свързан с местното културно-историческо или природно наследство	20
2.	Проектът е с иновативен характер – при изпълнение на дейностите ще бъде използван нов подход и/или начин за решаване на местни проблеми или оползотворяване на туристическите и културни ресурси на територията, които не са били прилагани до момента. Иновативността се преценява в рамките на територията на МИГ.	20
3.	Проектът включва комбинирани дейности за съхранение и популяризиране на местното културно-историческо и природно наследство	10
4.	Проектът включва инициативи с участието на представители на местната общност от повече от една община: - Проектът включва инициативи с участието на представители на местната общност от двете общини - 10 точки; - Проектът включва инициативи с участието на представители на местната общност само на една община - 5 точки.	10
5.	Проектните дейности предвиждат включване на деца и младежи до 29 г. възраст, и изпълнението им осигурява (<i>точките се сумират</i>):	20

	- приемственост между поколенията, предаване на знания и умения, свързани с местния бит, традиции, занаяти, обичаи и ритуали, местни продукти и храни - 10 точки; - опознаване и опазване на местното природно наследство и неговото популяризиране, вкл. насърчаване опазването на околната среда и екологичната култура за опазване на природното наследство на територията - 10 точки	
6.	Проектните дейности предвиждат участие в общностни/местни инициативи и социално включване/приобщаване на лица от уязвими групи: - участие на лица от една уязвима група - 10 точки; - участие на лица от две уязвими групи - 20 точки; - участие на лица от три и повече уязвими групи - 30 точки;	30
7.	Кандидатът не е получавал подкрепа за реализация на проекти, финансирани от фондове на ЕС или от други донори	5
8.	Проектът надгражда резултатите от предишен изпълнен проект	10
ОБЩ брой точки		125
Минимален праг за одобрение		5
Приоритет при равен брой точки (в низходящ ред при последователно прилагане на следните критерии): № 1; №5; №6; №2; №4; №3. В Насоките за кандидатстване, МИГ определя методиката за оценка на проектните предложения и документите/ обосновките, доказващи съответствие с критериите за подбор.		
Мярка М6 „Сътрудничество и подготвителни дейности за него“		
Описание на целите на мярката Тя предвижда подкрепа за дейности, насочени към вътрешнотериториално и транснационално сътрудничество между местни инициативни групи и МИГ, МИРГ и други сходни организации от страната и чужбина. Дейностите за сътрудничество и тяхната подготовка ще допринесат за развитието на териториите на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти. Дейностите за сътрудничество и тяхната подготовка ще допринасят за развитието на територията на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти. По мярката ще се даде възможност за изпълнение на дейности, свързани с разработването на стратегия за създаване на интелигентни селища. Местната инициативна група, която е бенефициент по мярката е най-подходящата структура за планирането на този нов подход за		

развитие на българските селища, предвид натрупания опит в разработването на стратегии, чрез въвличане на местната общност, в т.ч. представителите на публичния, стопанския и нестопански сектор от своите територии, прилагайки принципа „отдолу-нагоре“ при стратегическото планиране вече втори програмен период.

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условиата за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Дейностите за сътрудничество и подготовка за него, следва да допринасят за развитието на териториите на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти и включват:

Дейностите за сътрудничество и подготовка за него, следва да допринасят за развитието на териториите на МИГ, чрез взаимодействие и реализиране на съвместни проекти и включват:

1. Разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. разходи за материални и нематериални активи;
2. Извършване на изследвания, проучвания и анализи, директно свързани със съвместния продукт/услуга/дейност;
3. Реализиране на промоционални и маркетингови кампании;
4. Организиране на заседания, обучения, семинари, съвместни събития, срещи с потенциални партньори или партньори по проекта;
5. Извършване на информационни кампании, включващи организиране на срещи, конференции, публикуване и излъчване в медиите;
6. Дейности по координация (извършване на разходи за наемане на допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, разходи за превод, разходи за комуникация).

Дейностите за сътрудничество трябва да отговарят на следните условия за допустимост:

- да са свързани и да водят до развитието на териториите, обхванати в конкретните стратегии на МИГ;
- да съответстват на и да допринасят за постигане целите и приоритетите на стратегиите за ВОМР на съответните местни инициативни групи и СПРЗСР;
- да се изпълняват съгласно сключено споразумение между най-малко двама партньори - МИГ от България и/или МИГ, изпълняващи стратегии за ВОМР от друга държава - членка от ЕС;
- в партньорството за дейностите по сътрудничество могат да участват и други юридически лица от страната и чужбина със собствен финансов принос.

Дейностите за сътрудничество, могат да са насочени към създаване на „интелигентни селища“ („Smart-villages“) на територията на МИГ. Те следва да съответстват на Регламент

(ЕС) № 2021/2115 и да са свързани с изготвянето на стратегии за създаване на интелигентни селища.

Максималният период за изпълнение на дейностите за сътрудничество и подготвителни дейности за него е до 24 месеца за проекти, включващи строително-монтажни работи, и до 18 месеца за останалите дейности. Срокът започва да тече от датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условиата за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

I. За дейности за сътрудничество и подготовка за него са допустими следните разходи за:

1. разработване на съвместен продукт/услуга/дейност, вкл. материални и нематериални инвестиции;
2. строително-монтажни или строително-ремонтни работи на територията на партньорите от Република България;
3. други материални и нематериални активи;
4. изследвания и проучвания, директно свързани със сътрудничеството, включително за издаване на становища;
5. възнаграждения за външни експерти – физически или юридически лица за изпълнение на дейности, включително за преводачи;
6. възнаграждения, свързани с координацията на планираните дейности на служители на МИГ;
7. промоционални и маркетингови кампании за съвместния продукт/услуга;
8. организиране и провеждане на обучения, семинари, съвместни събития и партньорски срещи;
9. информираност – създаване на интернет страница за проекта, публикации в регионални медии, информационни конференции;
10. публичност – изготвяне и разпространение на информационни материали и осигуряване на публичност, в т.ч. информационни табели;
11. командировки на служителите на МИГ, експерти по проекта, включително преводачи, членове на колективния управителен орган и членове на колективния върховен орган на МИГ, както и други участници от територията в дейности, свързани с изпълнението на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на

Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

12. преводи (писмени и симултанти);

13. пощенски и куриерски услуги;

14. такси за издаване на документи, свързани с изпълнението на проекта.

II. За дейностите за сътрудничество и подготвителни дейности за него, не са допустими разходи за:

1. разходи, за които е получено финансиране от националния бюджет или бюджета на Европейския съюз, в т.ч. по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 – 2020 г.;

2. разходи за обикновена подмяна;

3. закупуване на животни;

4. закупуване на едногодишни растения;

5. закупуване на земя и сгради;

6. принос в натура;

7. разходи, платени в брой (с изключение на разходите за командировки, пощенски и куриерски услуги, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии), както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година);

8. банкови такси;

9. заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива;

10. възнаграждения, свързани с координация на дейностите, надвишаващи 10 на сто от стойността на допустимите разходи за всяка МИГ, партньор по проекта;

11. разходи, платени преди подаване на заявление за планирани дейности за сътрудничество и след крайния срок за тяхното извършване;

12. разходи за закупуване на транспортни средства;

13. разходи за изграждане и ремонт на места за настаняване;

14. разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и

комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;

15. разходи за пътни, дневни и квартирни, извършени в полза на партньор/и по дейностите за сътрудничество;

16. разходи за командировки, надвишаващи стойностите, определени в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

17. дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;

18. за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.).

Общ размер на финансовата помощ по мярката 155 120 лева

Финансовата помощ за дейности за сътрудничество и подготвителни дейности за него се предоставя по условията и реда на Раздел III. „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ.

Интензитет на помощта: На 100% от допустимите разходи по проект.

Мярка М7 „Управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране“

Допустими дейности

Допустими дейности, съгласно приложимите за мярката в раздел 13.3 от Условията за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

Допустими за подпомагане са дейности за управление, мониторинг и оценка съгласно чл. 34, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и дейности, свързани с популяризирането на стратегията за BOMP. Подпомагането за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията и тяхното популяризиране не може да надвишава 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията.

Допустими за извършване са дейности по управление, мониторинг и оценка, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни, съгласно одобрената стратегия. Допустими за извършване са дейности по популяризиране на стратегии за BOMP, съгласно одобрената стратегия.

Крайният срок за изпълнение на дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране е 30.09.2029 г.

Допустими разходи

Допустими разходи, съгласно приложимите за мярката в раздел 14.1 от Условиата за кандидатстване по процедура BG06AFSP001-01.001.

I. За управление, мониторинг и оценка на стратегиите и тяхното популяризиране са допустими следните разходи:

1. Разходи за управление, мониторинг и оценка на стратегиите:

1.1. разходи за заплати, както и задължителни по силата на нормативен акт разходи за социални и здравни осигуровки за персонала, обезщетения за временна неработоспособност и други, дължими от работодателя по силата на нормативен акт;

1.2. разходи за външни услуги, възнаграждения и осигуровки, дължими от МИГ на експерти (физически или юридически лица), свързани с прилагането на стратегията (оценители, консултанти, външни експерти, счетоводно обслужване);

1.3. непреки разходи:

а) за услуги, непряко свързани с прилагането на стратегията (правни, одиторски);

б) разходи за наем на офис;

в) разходи за комуникация и външни услуги (телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, охрана на офиса, електронен подпис, застраховане на дълготрайни материални активи по смисъла на чл. 50, т. 2 от Закона за корпоративното подоходно облагане, закупени със средства от настоящия или предходния програмен период по подхода BOMP);

г) разходи за закупуване на офис консумативи и канцеларски материали;

д) разходи за наем на лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места за МИГ, които нямат закупен лек автомобил;

е) разходи за закупуване на гориво за лек автомобил;

ж) други непредвидени оперативни разходи.

1.4. разходи за командировки на екипа и членовете на колективния върховен орган на МИГ съгласно Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.) и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с Постановление № 115 на Министерския съвет от 2004 г. (Обн., ДВ, бр. 50 от 2004 г.);

- 1.5. разходи за закупуване на офис оборудване, обзавеждане и софтуер;
 - 1.6. разходи за закупуване на един лек автомобил с под 150 к.с. и с над 5+1 места, ако МИГ няма такъв или има закупен преди 2016 г.;
 - 1.7. разходи за обучения на екипа и членовете на колективния върховен орган във връзка с прилагането на стратегията за местно развитие;
 - 1.8. разходи, свързани с публични отношения (разходи за организиране на срещи на МИГ, разходи за работа в мрежа, участие на екипа и членовете на колективния върховен орган в срещи с други МИГ);
 - 1.9. разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ;
 - 1.10. финансови разходи, в т. ч. банкови такси за управление на една сметка и такси за издаване на изискуеми документи;
 - 1.11. разходи за мониторинг и оценка на стратегията за BOMP.
2. Разходи за популяризиране на стратегията за BOMP:
- 2.1. разходи за проучвания и анализи на съответната територия (териториални, икономически, социални и други анализи и проучвания);
 - 2.2. разходи за популяризиране, информиране и публичност:
 - а) за създаване и поддръжка на интернет страница;
 - б) за създаване и реализиране на публикации в печатни и електронни медии и излъчвания в радио- и телевизионни медии на покани за организирани събития и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - в) отпечатване на брошури, материали за обучение и други печатни материали, изработване на рекламни материали и други, свързани с популяризиране дейността на МИГ;
 - г) преводи;
 - д) изработка и монтаж на табели и билбордове за популяризиране на МИГ;
 - е) свързани с изготвяне на материали, подпомагащи потенциалните получатели на финансова помощ при разработването на дейности и подготовката на заявления;
 - ж) други разходи за популяризиране, информиране и публичност;

2.3. разходи за организиране на обучения, семинари и информационни срещи за местни лидери и за уязвими групи и застрашени от бедност целеви групи, включително роми, свързани с подготовка, изпълнение и отчитане на проекти и други, свързани с популяризиране на стратегията за ВОМР и прилагане на подхода.

3. Изисквания по отношение на разходите за управление, мониторинг и оценка на СВОМР и нейното популяризиране:

3.1. Разходите, предвидени за дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране не може да надвишават 25 на сто от общия размер на публичния принос на ЕЗФРСР по стратегията;

3.2. Разходите за популяризиране на стратегията са най-малко 20 на сто от общия размер на разходите по мярката;

3.3. Непреките разходи не надвишават 15 на сто от средствата по т. 14.1.2.1.1;

3.4. Средствата се планират до 30 септември 2029 г., като за последната година се планират най-малко 10 на сто от общия размер по мярката.

II. За дейностите по управление, мониторинг и оценка на стратегиите за ВОМР и тяхното популяризиране, не са допустими разходи:

1. за закупуване на техника или оборудване втора употреба;

2. за застраховка на дълготрайни материални активи, които не са придобити със средства, отпуснати по настоящите Насоки или по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.;

3. свързани с възнаграждения на персонала, които не са задължителни по силата на нормативен акт;

4. за закупуване на земя и сгради;

5. за данъци и данък добавена стойност (ДДС) с изключение на невъзстановим ДДС;

6. за лихви, глоби и неустойки, такси по обслужване на заеми и разходи за съдебни разноси;

7. за членски внос;

8. свързани с договор за лизинг, като печалба за лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи, разходи за неустойки и такси и други разходи, свързани с договора за лизинг;

9. за трудови възнаграждения на повече от четирима служители в МИГ и надвишаващи 4 минимални работни заплати за страната на месец за позицията „изпълнителен директор“ и 3 за позицията „експерт“;
10. за нощувки в страната, надвишаващи 120 лв. за един човек и разходи, надвишаващи определените в Наредбата за командировките в страната, приета с Постановление № 72 на Министерския съвет от 1986 г. (Обн., ДВ, бр. 11 от 1987 г.);
11. платени в брой, с изключение на разходите за командировки, за гориво за лек автомобил, за разходи, свързани с публични отношения, за разходи за участие на МИГ в дейности на Националната и на Европейската селска мрежа за развитие на селските райони, както и на Европейската ЛИДЕР асоциация и други асоциации на МИГ, разходи за комуникация и външни услуги – телефон, интернет, пощенски услуги, куриерски услуги, топло- и електроенергия, вода, както и разходи за техническо обслужване на автомобил и годишни винетни такси, такси за издаване на изискуеми документи и разходи за застрахователни премии, както и за опростени разходи съгласно чл. 83, ал. 1, букви "б", "в" и "г" от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година;
12. дневни пари за командировки в чужбина, надвишаващи определените в Приложение № 2 на Наредбата за служебните командировки и специализациите в чужбина, приета с ПМС № 115 от 2004 г.;
13. за създаване на повече от една интернет страница за МИГ за периода на изпълнение на стратегията;
14. за закупуване на лек автомобил, извършени след 2026 г.;
15. за външни услуги и оценка на проекти, извършени от лица, участвали в комисия за избор на стратегии по СПРЗСР, в т. ч. когато такива лица са представители на или са експерти от юридически лица;
16. за възнаграждения и осигуровки за извършване на външни експертни услуги и оценка на проекти на служители в същата или в друга МИГ;
17. за възнаграждения и осигуровки за председател и секретар на Комисия за подбор на проектни предложения, когато същите са служители на МИГ;
18. за повече от 3 бр. проучвания и/или анализи за годишно;
19. разходи за информираност и публичност, които не отговарят на изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2021-2027 г., съгласно приложение № 1 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.;
20. заявени за финансиране разходи в частта им, която надвишава определените референтни стойности когато има такива.

Общ размер на финансовата помощ по мярката е 1 462 280 лева

Интензитет на помощта: На 100% от допустимите разходи.

2. Финансов план, включващ планираните средства от ЕЗФРСР:

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
M1	Инвестиции в земеделските стопанства на територията на МИГ Левски - Сухиндол	600 000,00	10,23%
M2	Инвестиции за преработка на селскостопански продукти на територията на МИГ Левски - Сухиндол	600 000,00	10,23%
M3	Инвестиции за неселскостопански дейности в микропредприятия на територията на МИГ Левски - Сухиндол	700 000,00	11,93%
M4	Инвестиции в основни услуги и дребни по мащаби инфраструктура на територията на МИГ Левски – Сухиндол	2 150 000,00	36,64%
M5	Подкрепа за съхранение и популяризиране на местната идентичност, културно-историческо и природно наследство	200 000,00	3,41%
M6	Сътрудничество и подготвителни дейности за него	155 120,00	2,64%
M7	Управление, мониторинг и оценката на стратегията и нейното популяризиране (До 25% от средствата на ред „Общо средства за стратегията от ЕЗФРСР)	1 462 280,00	24,92%
	ОБЩО СРЕДСТВА ЗА СТРАТЕГИЯТА ОТ ЕЗФРСР	5 867 400	100.00%

Курсът на еврото, който се прилага за изчисление на бюджета на стратегиите по ЕЗФРСР е 1,9558 лева за 1 евро.

Финансовият план пряко отразява идентифицираните потребности и потенциала на територията, формулирани въз основа на задълбочен анализ на текущото състояние, резултатите от анкетното проучване, консултациите с местната общност и проявения интерес към отделните мерки. Именно този интерес очертава реалистичния потенциал за тяхното ефективно изпълнение, като гарантира постигането на специфичните цели, свързани с приоритетите на Стратегията за BOMP.

Индикаторите по мерките в рамките на стратегията представляват съвкупност от очаквани резултати, които ще бъдат постигнати чрез изпълнението на проекти. В своята цялост те отразяват ефекта от прилагането на стратегията. Обвързването между стратегическата рамка и системата от индикатори осигурява реалистично, измеримо и проследимо отчитане на напредъка по всички специфични и стратегически цели, като същевременно гарантира реализирането на планираните резултати на територията на МИГ Левски – Сухиндол.

Предвид ограничения обем на наличните финансови средства, е възприет подход на приоритетно насочване на ресурса към мерки, за които е установен висок интерес от страна на потенциалните бенефициенти, и които едновременно отговарят на реалните нужди на територията. Целта е постигането на максимален социално-икономически ефект.

Планираният бюджет по мерки и интервенции е изцяло съобразен с установените потребности в избраните приоритетни области. Разпределението на средствата отчита както социално-икономическите и пространствените специфики, така и проявения интерес от страна на заинтересованите страни, идентифициран чрез консултации, анкетно проучване и тематични срещи.

Финансовото разпределение цели постигане на максимален териториален ефект и видим резултат за населението, общините и бизнеса, като:

- Интервенциите са насочени към конкретни въздействия - подобрена инфраструктура, нови работни места, повишена конкурентоспособност на микропредприятията и земеделските стопанства.
- Финансирането се концентрира в области с най-висок потенциал за въздействие върху местните общности и уязвими групи, вкл. чрез подкрепа за неземеделски дейности, културно-историческо наследство и местни инициативи.
- Инвестициите в управление и мониторинг на стратегията допринасят за нейното ефективно прилагане, прозрачност и устойчивост.

Финансовият план съчетава икономическа ефективност със социално въздействие и осигурява условия за устойчиво развитие.

Изборът на интервенции и тяхното финансово обезпечаване са тясно свързани с интереса на местната общност, възможностите за реализация и административния капацитет на бенефициентите. Разпределението на средствата е направено на базата на комплексен подход, включващ анализ на социално-икономическите и пространствени характеристики на територията, приоритизирани потребности по сектори, проявен интерес от местни участници, очаквано териториално въздействие и устойчивост на резултатите.

Всяка мярка е придружена от ясно дефинирани индикатори за изпълнение и резултат, което осигурява реалистично планиране, проследимост и ефективен мониторинг. Финансовият ресурс по мерките е обвързан с конкретни количествени показатели - брой реализирани проекти, създадени работни места, обхванато население, подобрен достъп до инфраструктура/услуги, подобрена конкурентоспособност на предприятията и др. Тези стойности са определени на базата на реалния капацитет на територията, резултатите от предходния програмен период и анализ на очаквания интерес.

Описание и обосновка на съответствието между финансовия план с целите и всяка от интервенциите на СВМР, определени на база потребностите и потенциала на

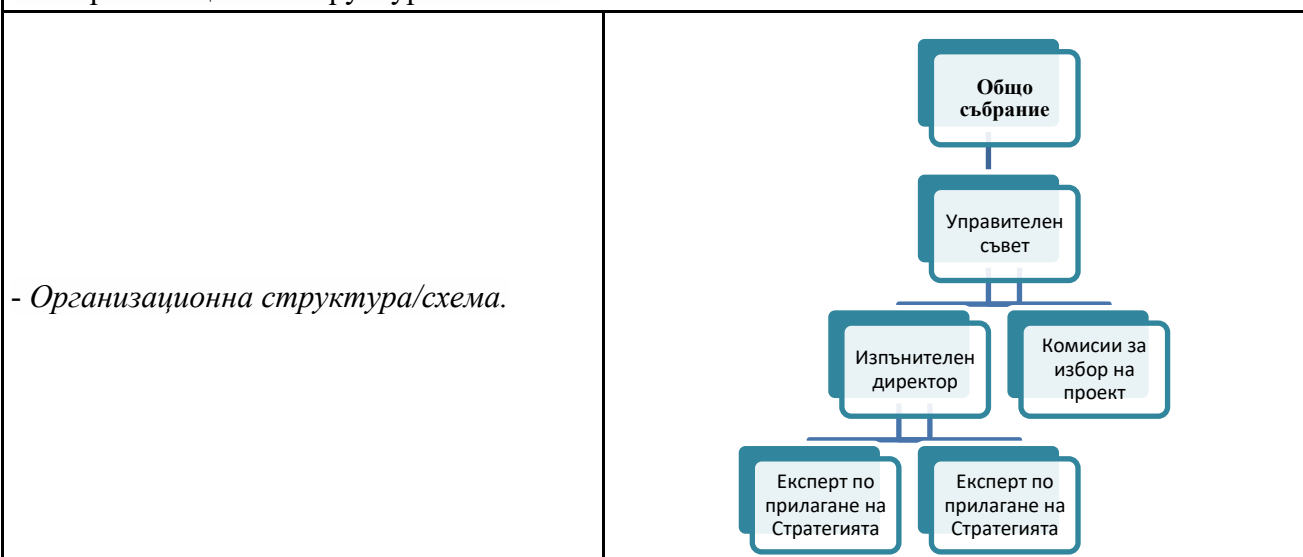

територията. Описание на очакваното постигане на резултатите и индикаторите за мониторинг и оценка на стратегията чрез заложения финансов план.

Съответствието между индикативните стойности на индикаторите и разпределения финансов ресурс гарантира възможността за измерване на напредъка и ефекта от изпълнението на стратегията. Всяка интервенция е свързана с конкретни количествени индикатори, което осигурява възможност за проследимост, мониторинг и навременна оценка на резултатите. Това структурирано и обосновано разпределение позволява ефективно и прозрачно управление на стратегията и постигане на устойчиво развитие на територията на МИГ.

7. Описание на уредбата за управление, мониторинг и оценка, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията: (не повече от 6 страници);

7.1. Организационна структура на МИГ:

7.2. Управление на МИГ:

- Органи за управление и контрол;	Органите на управление на МИГ Левски – Сухиндол са: Общо събрание (ОС) - колективен върховен орган (КВО) и Управителен съвет (УС) - колективен управителен орган (КУО). Дейността на органите на Сдружението се основава на принципите на: изборност и демократичност; равнопоставеност; балансираност; мандатност; отчетност; отговорност и публичност. Общо събрание (ОС) - колективен върховен орган (КВО) и Управителен съвет (УС) - колективен управителен орган (КУО).
--	--

	Общото събрание е върховен орган на Сдружението, в който участват всички негови членове. Представителите на публичния сектор, представителите на стопанския сектор и представителите на нестопанския сектор имат дял в колективния върховен орган на Сдружението, не превишаващ 49 процента от имащите право на глас. Решенията на Общото събрание се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите. Решенията на Общото събрание се вземат с мнозинство 2/3 от присъстващите в следните случаи: 1. изменение и допълнение на устава; 2. вземане на решение за преобразуване или прекратяване на Сдружението. По въпроси, които не са включени в обявления в поканата дневен ред, не може да се вземат решения. Управителния съвет е колективния орган за управление на Сдружението. Управителният съвет се състои от 5 (пет) членове на Сдружението, избрани от Общото събрание. Представителите на публичния сектор, представителите на стопанския сектор и представителите на нестопанския сектор имат дял в колективния управителен орган на Сдружението, не превишаващ 49 процента от имащите право на глас. Допълнителни помощни органи и Комисии за подбор на проектни предложения по мерките, финансирани от стратегията за ВОМР, създадени по решение на Управителния съвет. Съставът, правомощията и срокът на съществуването им се определя с решението за създаването им. Идентифицираните в анализа заинтересовани страни имат 100% представителство в общото събрание на сдружението.
- Описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	За реализиране на Стратегията, персоналят на МИГ ще се състои от служители, наети на трудов договор, съгласно правилата на МИГ. За

	прилагане на СВОМР за периода 2023-2027 г. са предвидени и утвърдени следните длъжности: Изпълнителен директор - 1 бр.; Експерти по прилагане на СВОМР - 1 бр. Счетоводното обслужване на Сдружението ще бъде възложено като външна услуга. Минимални изисквания за заемане на длъжността „Изпълнителен директор“: • завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; • общ трудов стаж най-малко 5 години; • управленски опит най-малко две години; • опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. 1. завършено висше образование, най-малко степен „магистър“; 2. трудов и/или осигурителен стаж най-малко 5 години; 3. управленски опит най-малко две години и/или най-малко 3 години опит като експерт в МИГ/МИРГ по прилагане на стратегия за ВОМР; 4. опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори. Минимални изисквания за заемане на длъжността „Експерт по прилагане на СВОМР“: • завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; • общ трудов стаж най-малко две години. Служител на МИГ може да бъде физическо лице, което: - не е член на колективния управителен орган на МИГ и не е свързано лице с член на колективния управителен орган на МИГ по смисъла на § 1 от
--	--

	допълнителните разпоредби на Търговския закон, с изключение на случаите работодател и работник; - не е общински съветник, кмет, заместник-кмет или служител на централна или териториална администрация на изпълнителната власт, на местната власт или на публично лице; - не е лице, което лично или в качеството си на собственик, управител или контролиращ друго лице предоставя консултантски услуги на същата МИГ, свързани с прилагането на стратегия за ВОМР за периода 2023-2027 г. Наличие на опит като изпълнителен директор на МИГ, изпълнявала стратегия по подхода ЛИДЕР/ВОМР, или като лице, взимало участие в прилагането на подхода ВОМР в УО, участващи в прилагането на подхода, или Разплащателна агенция на ЕЗФРСР от 2 до 5 години включително Изпълнителния директор има следните права и задължения: 1. Ръководи и отговаря за прилагането на СВОМР 2023-2027, в съответствие с Споразумение за изпълнение на Стратегия за Водено от общностите местно развитие, Насоките за кандидатстване по процедура за подбор BG06AFSP001-1.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., АДПБФП за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, ЗУСЕФСУ, ПМС №494/2024г., указания на УО на СПРЗСР/УО на програмите, осигуряващи допълващо финансиране на СВОМР, процедури и критерии за подбор на проекти към Стратегията за ВОМР, други приложими нормативни и поднормативни актове, Устава и правилата за работа на Сдружението.
--	---

	2. Планиране, организиране и провеждане на обществени поръчки в съответствие със ЗОП и ППЗОП. 3. Организиране и провеждане на недискриминационни и прозрачни процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР, вкл. съгласно чл. 26 от ЗУСЕФСУ за разработване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти и ред за оценка на проектни предложения, които гарантират: 3.1. избягване на конфликт на интереси при подбора на проекти; 3.2. че вземането на решения не е контролирано от нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни; 3.3. че резултатите от подбора се документират. Редът за оценка на проектните предложения по т.2. следва да бъде съобразен с минималните изисквания, утвърдени от ръководителя на УО на СПРЗСР. 4. Съгласуване на документите по т.3 с Министерство на финансите, за съответствие с приложимите правила за държавни помощи, в приложимите случаи. 5. Прилагане на указания за приложимия режим за държавни помощи и условия, произтичащи от него, утвърдени от УО на СПРЗСР, съгласно ПМС № 494/2024 г. 6. Разработване и прилагане на правила за извършване на мониторинг на стратегията за ВОМР, в съответствие с чл. 33, ал.3 от ПМС №494/2024 г. 7. Разработване на правила за мониторинг върху изпълнението на проектите в рамките на Стратегия за ВОМР, съгласно чл.47 от ПМС №494/2024 г. 8. Спазване на изискванията на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета
--	---

	от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, приложими за мерките за видимост, прозрачност и комуникация (ОВ, L 231 от 30.06.2021 г.) (Регламент (ЕС) 2021/1060). 9. Спазване на мерките за видимост, прозрачност и комуникация МИГ/МИРГ и бенефициентите спазват изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021 - 2027г., приложение № 1 към Национална комуникационна стратегия 2021 - 2027г. 10. Участва в Комисии за подбор на проектни предложения/оценителни комисии, съгласно издадена заповед на Председателя на УС. 11. Предоставя текуща информация на Председателя на УС и на другите органи на Сдружението, относно Споразумение за изпълнение на Стратегия за Водено от общностите местно развитие, евентуалните закъснения, срещани трудности и проблеми, както и наличие на други обстоятелства от значение за изпълнението на Споразумението. 12. Осъществява координация и комуникация с всички лица и институции, имащи отношение към изпълнението на Споразумението и дейността на МИГ. 13. Организира и отговаря за изпълнението на решенията на Управителния съвет. 14. Организира работата на екипа на МИГ и наетите външни лица, разпределя задачите между тях и следи за изпълнението им.
--	--

	15. Отговаря за организационно-техническото обезпечаване на цялостната дейност на МИГ, в изпълнение на решенията на УС. 16. Разработва индикативен график за приемите по мерки от Стратегията за ВОМР за всяка календарна година и отговаря за актуализацията му. 17. Осъществява комуникация с външни експерти, включени в Комисиите за подбор на проекти, предоставя необходимата им допълнителна информация, информира Председателя на УС за всеки етап от съвместната работа с тях, подписва необходимата документация - договори, приемно предавателни протоколи, списъци и други документи, които предоставя на Председателя на УС. 18. Изготвя и предлага за одобрение от УС индикативен график и годишен доклад за изпълнение на Стратегията за ВОМР. 19. Изготвя и предлага за одобрение от УС планираните дейности и разходи за управление на Стратегията за ВОМР и Доклад за изпълнението им. 20. Отговаря за публикуването на поканите за кандидатстване с проекти по мерките от СВОМР в ИСУН 2020 и на електронна страница на МИГ. 21. Организира и контролира поддържането на електронната страница на МИГ. 22. Организира и контролира поддържането на Електронен регистър на проектите и публикуването му на електронната страница на МИГ. 23. Организира и контролира поддържането на деловодна система и архив, като осигурява проследяемост на актовете на органите на МИГ. 24. Информира и консултира заинтересовани лица и кандидати по мерки от СВОМР.
--	--

	25. Извършва посещения на място по проекти на бенефициенти, в съответствие с процедурите на МИГ. 26. При установяване на затруднения за изпълнение на проектите и целите на Стратегията на МИГ, докладва на Председателя на УС/Управителния съвет и на УО на СПРЗСР 2023-2027, като предлага мерки за преодоляването им. 27. Оказва методическо подпомагане на бенефициентите по мерки СВОМР. 28. Изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на Стратегията за ВОМР и дейността на МИГ, при спазване на регламентиранияте срокове. 29. Отговаря за подготовката и подаването пред УО на СПРЗСР 2023-2027г. на годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР, в срок до 15 февруари на следващата календарна година. Годишният доклад се одобрява от колективния върховен и колективния управителен орган на МИГ. 30. Организира и контролира изготвянето на искания за плащане в съответствие със сключения АДПБФП за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, Насоките за кандидатстване по процедура за подбор BG06AFSP001-1.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г., и др. приложими нормативни документи и указания на УО на СПРЗСР и Държавен Фонд „Земеделие“. 31. Отговаря за прилагане на съответните процедури от Закона за обществените поръчки при избор на изпълнители на дейности, осъществявани от МИГ, както и спазване на
--	---

	приложимите процедури за последващ контрол от страна на Държавен фонд „Земеделие“. 32. Предоставя достъп до документи и съдейства за осъществяване на проверки, както и при посещения на място, извършвани от представители на ДФЗ, МЗХ, Сметната палата, Европейската комисия и Европейската сметна палата, дирекция „АФКОС“ при Министерството на вътрешните работи, Европейската служба за борба с измамите, както и на всеки упълномощен външен одитор. 33. Организира и контролира подготовка на проекти и проектни предложения от името на Сдружението. 34. Изпълнява и други задължения и отговорности, възложени с решение на Управителния съвет или допълнително вменени, съгласно Устава на Сдружението. Експерта по прилагане на СВОМР има следните права и задължения: 1. Подпомага Изпълнителния директор при прилагането на СВОМР 2023-2027, в съответствие с Споразумение за изпълнение на Стратегия за Водено от общностите местно развитие, Насоките за кандидатстване по процедура за подбор BG06AFSP001-1.001 „Изпълнение на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“ от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., АДПБФП за управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, ЗУСЕФСУ, ПМС №494/2024г., указания на УО на СПРЗСР/УО на програмите, осигуряващи допълващо финансиране на СВОМР, процедури и критерии за подбор на проекти към Стратегията за ВОМР, други приложими нормативни и поднормативни актове, Устава и правилата за работа на Сдружението.
--	---

	2. Участва при разработването на недискриминационни и прозрачни процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР, вкл. съгласно чл. 26 от ЗУСЕФСУ за разработване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти и ред за оценка на проектни предложения. 3. Спазване на мерките за видимост, прозрачност и комуникация МИГ/МИРГ и бенефициентите спазват изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за видимост, прозрачност и комуникация 2021 - 2027г., приложение № 1 към Национална комуникационна стратегия 2021 - 2027г. 4. Осъществява координация и комуникация с всички лица и институции, имащи отношение към изпълнението на Споразумението и дейността на МИГ. 5. Участва при изготвянето на индикативен график за приемите по мерки от Стратегията за ВОМР за всяка календарна година и при актуализацията му. 6. Консултира и информира заинтересованите страни и потенциалните кандидати при подготовка на проекти. 7. Отговаря за подготовката и публикуването на поканите за кандидатстване с проекти по мерките от СВОМР в ИСУН 2020, както и за публикуване на електронната страница на МИГ на указания и образци на документи за кандидатстване за всяка мярка, при спазване на регламентирания срок. 8. Поддържа на електронен регистър на проектите. 9. Поддържа електронната страница на МИГ, в съответствие с изискванията на УО. 10. Участва в Комисии за подбор на проектни предложения/оценителни комисии, съгласно издадена заповед на Председателя на УС.
--	---

	11. Прилага на правилата за държавни и/или минимални помощи при оценката на ПП. 12. Информира и консултира заинтересовани лица и кандидати по мерки от СВОМР. 13. Осъществява текущ и последващ контрол на сключени АДПБФП по мерки от СВОМР, в съответствие с правилата и процедурите на МИГ. 14. Участва в дейности в областта на трансгранично и междурегионално сътрудничество по подхода ВОМР и СВОМР. 15. Извършва посещения на място на кандидати/получатели, в съответствие с процедурите и правилата на МИГ. 16. При установяване на затруднения за изпълнение на проектите и целите на Стратегията на МИГ, докладва на Изпълнителния директор/Председателя на УС/Управителния съвет и на УО на СПРЗСР 2023-2027г. 17. Подпомага бенефициентите при подготовката на заявки/искания за плащане. 18. Изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на Стратегията за ВОМР и дейността на МИГ, при спазване на регламентираните срокове. 19. Поддържа деловодна система и архив, като осигурява проследяемост на актовете на органите на МИГ. 20. Подпомага Изпълнителния директор при изготвяне на годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР, в регламентирания за това срок. 21. Отговаря за популяризирането, управлението и изпълнението на целите, формулирани в Стратегията за ВОМР. 22. Провежда консултации с потенциални местни бенефициенти, местни предприемачи и групи в специфични за региона отрасли за предоставяне
--	---

	на информация за достъп до финансиране по Стратегията за ВОМР. 23. Развива връзки между МИГ и други организации, предоставящи подходящо финансиране за потенциалните бенефициенти, желаещи да кандидатстват за финансиране от друг източник извън финансовата схема на МИГ. 24. Осъществява наблюдение на изпълнението на проектите, като следи за спазване на поетите задължения от страна на одобрените бенефициенти и им осигурява експертна, техническа и методическа помощ за изпълнение на поетите от тях ангажменти. 25. Участва в редовните работни срещи на екипа на Сдружението и други мероприятия съобразно указанията на Изпълнителния директор и Председателя на УС. 26. Развива своите професионални умения, чрез участие в обучения, конференции, срещи и семинари след предварително съгласуване с Изпълнителния директор и Председателя на Управителния съвет. 27. Експертът за прилагане на Стратегията за ВОМР работи под прекия контрол на Изпълнителния директор и се отчита пред него. 28. Носи отговорност за настъпили вреди от несвоевременно предадена информация на членовете на МИГ и служителите му, бенефициенти, външни експерти, институции и други свързани с работата на МИГ лица. 29. Събира всички материали, информация и документация, съгласно обявените процедури за финансиране на проекти на бенефициенти по мерки от Стратегията за ВОМР и оформя досие на процедурата. 30. Подпомага Изпълнителния директор при подготовка на проекти и проектни предложения от името на Сдружението.
--	---

	31. Изпълнява и други задължения и отговорности, възложени от Изпълнителния директор и Председателя на Управителния съвет.
7.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
- <i>Административен капацитет;</i>	На територията на МИГ Левски – Сухиндол е изпълняване подготвителна марка: Община Левски е участвала в състава на МИГ „Левски-Летница-Пордим“ и има опит в изпълнение на проект за подготвителни дейности по подхода ЛИДЕР/ВОМР в периода 2014-2020г. Приложен е Договор за БФП от 2015г., по под мярка 19.1 от ПРСР 2014-2020г. Сдружението притежава необходимия административен капацитет за изпълнение на стратегията за ВОМР. Изпълнителният директор и експертите, които ще бъдат ангажирани с прилагането на Стратегията притежават квалификация и опит в посочените - Приложени са документи за удостоверяване на обстоятелствата.
- <i>Материално – технически капацитет;</i>	За прилагане на СВОМР е осигурен обзаведен и оборудван офис на МИГ Левски – Сухиндол. Административният адрес на офиса е: гр. Левски, ул. „Бенковски“ №6. Офисът на МИГ е разположен в квартал характеризиращ се с неоживено и нешумно място с малък трафик на хора и превозни средства, липса на промишленост, изградена улична и тротоарна мрежа. Офисът се помещава на първи етаж в общинска сграда, разположена в централната част на град Левски, със собствен вход и изход. Достъпът до офиса е осигурен чрез външна рампа за хора с увреждания и трудно подвижни лица. Офисът на МИГ включва следните помещения: входно пространство, фойе, зала подходяща за конференции и заседания, три кабинета за нуждите на изпълнителен директор и експерти по прилагане на СВОМР, тоалетна за служители и тоалетна за посетители. Наличните помещения са подходящи за информиране и консултиране на

	заинтересованите лица от територията на МИГ. Сградата е достъпна за лица със затруднения в придвижването (за хора с увреждания и трудно подвижни лица.). В офиса има осигурена интернет връзка, като и оборудване и техника за нужните на екипа на МИГ, с оглед безпроблемното изпълнение на дейностите по прилагане на стратегията, както следва: 1. Лаптопи - 2 броя. 2. Мултифункционално устройство /принтер, скенер, копир/ - 1 брой. 3. Телефон - 1 брой. 4. Фотоапарат - 1 брой.
- <i>Финансов капацитет;</i>	МИГ Левски – Сухиндол има осигурен финансов ресурс за дейностите, свързани с управление, мониторинг и оценка на стратегията и нейното популяризиране, а в размер на 1766,10 лв. съгласно, представено банково извлечение от сметката на МИГ Левски- Сухиндол за целия период прилагане на СВОМР 2023 - 2029 г. , който е реално наличен по банкова сметка на МИГ.
7.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:	
За периода на изпълнение на СВОМР) мониторингът и оценката ще се извършват съгласно вътрешни правила за мониторинг, разработени на основание чл. 33, ал. 3 от ПМС № 494/2024 г. и утвърдени от компетентните органи на сдружението. С цел проследяване на напредъка в изпълнението на дейностите и постигане на резултатите от стратегията, МИГ прилага интегрирана система за текущ мониторинг и оценка, която обхваща следните компоненти: 1. Текущ мониторинг на изпълнението на СВОМР; 2. <u>Годишна външна оперативна оценка;</u> 3. Външна междинна оценка (при необходимост); 4. Външна последваща (ex-post) оценка; 5. Годишни доклади за напредъка; 6. Процедура за промяна на стратегията; 7. Въвличане на заинтересовани страни. Основната цел на системата за текущ мониторинг и оценка е да следи непрекъснато процеса на изпълнение на Стратегията за ВОМР и промените в средата, за да се анализира	

своевременно напредъкът, качество и проблемите в изпълнението, и да се предприемат навременни корекции, ако това е необходимо.

Планирането и изпълнението на дейностите за текущ мониторинг е отговорност на Екипа на МИГ Левски - Сухиндол.

Провеждането на външните оперативни, междинни или последващи оценки се планира от Управителния съвет, подпомага от Екипа на МИГ и се изпълнява от външни независими експерти/оценители. Външните оценки се представят на компетентните органи на МИГ, в съответствие с приетата уредба за контрол на сдружението.

Системата за мониторинг и оценка предвижда:

1. Текущ мониторинг на изпълнението на СВОМР:

Текущият мониторинг се организира от Изпълнителния директор и се осъществява от експертите на МИГ. Той включва:

- 1.1. Систематично събиране на данни за изпълнението на дейностите, усвояването на средства и постигането на индикаторите;
- 1.2. Използване на предварително утвърдени таблици, формуляри и бази данни;
- 1.3. Анализ на отклонения, забавяния, затруднения или потенциални рискове;
- 1.4. Докладване на резултатите и евентуални рискове пред Управителния съвет и при необходимост на общото събрание на МИГ;
- 1.5. Въвеждане на корективни действия при установени несъответствия.

Посещения на място на проекти (част от текущия мониторинг)

В рамките на текущия мониторинг, МИГ осъществява регулярни посещения на място на проекти, финансирани по СВОМР. Целта на тези посещения е: да се провери действителното изпълнение на дейностите, съгласно одобрения проект; да се установи съответствие между отчетените резултати и реално постигнатото; да се идентифицират рискове, забавяния или проблеми при изпълнението; да се проследи състоянието на обектите и оборудването, закупени или изградени по проекта в периода на мониторинг; да се провери видимостта и публичността на подкрепата от СВОМР и фондовете на ЕС.

Организация и провеждане: Посещенията се извършват от представители на екипа на МИГ - от двама експерти. При необходимост в проверката се включва изпълнителния директор или член на УС. Извършват се по предварително изготвен график, при сигнал за нередност или съмнение за отклонение. Всяко посещение на място се документира с протокол, придружен със снимков материал, констатации и препоръки към бенефициента (при необходимост).

Информацията от посещенията се включва в текущите справки и годишните доклади за напредъка. При установени несъответствия се предприемат коригиращи действия, включително изискуеми писмени обяснения от бенефициента или предложения за подобряване на изпълнението.

2. Годишна външна оперативна оценка:

Провежда се **веднъж годишно** от външни независими експерти и включва:

- 2.1. Анализ на напредъка по цели, приоритети и индикатори;
- 2.2. Идентифициране на рискове и структурни проблеми;
- 2.3. Оценка на дейността на МИГ по управление и прилагане на стратегията;
- 2.4. Изготвяне на аналитичен доклад с препоръки за подобряване.

Оценката се използва за вземане на информирани управленски решения и се представя на УО и КВО.

3. Външна междинна оценка (при необходимост): Провежда се по решение на Управителния съвет при необходимост от съществена промяна в стратегията, установени трайни затруднения при изпълнение и нови външни обстоятелства с въздействие върху СВОМР. Оценката включва:

3.1. Преглед на индикаторите и степента на напредък;

3.2. Анализ на причините за затрудненията;

3.3. Предложения за корекции и подобряване на ефективността.

Оценката установява отклонения/рискове/проблеми при изпълнението на СВОМР и дейността на МИГ, и дава изводи и препоръки, в т.ч. за постигнати резултати спрямо целите, за слабостите, трудностите и отклоненията, рисковете и проблемите, за необходимостта от вземане на решения за актуализация на стратегията или преразпределение на ресурсите по мерките.

4. Външна последваща (ex-post) оценка: За оценка на цялостното изпълнение на стратегията в края на нейното прилагане ще се извърши външна последваща (ex-post) оценка. Тя оценява използването на ресурсите, ефикасността и ефективността на изпълнението, въздействието и устойчивостта на основата на съпоставяне на постигнатото с предварително определените цели. На база на оценката се извеждат факторите, определящи успеха/неуспеха на прилагането на стратегията за ВОМР и поуките за бъдещо планиране и изпълнение на други подобни стратегии за развитие на територията. Оценката се извършва в годината на приключване на прилагането на стратегията за ВОМР. Изпълнението на тази оценка ще се възложи на външни експерти. Тя включва анализ на всички основни параметри на стратегията - постигането на целите, приоритетите, индикаторите за резултати, установяване на отклонения/рискове/проблеми при изпълнението на СВОМР и дейността на МИГ.

5. Процедури за Годишните доклади за напредъка:

Всяка година МИГ изготвя доклад за отчитане изпълнението на СВОМР въз основа на осъществената дейност и събраната информацията за напредъка при изпълнение на текущия мониторинг. Докладът се разработва от експерти на МИГ и се предоставя на УС. Годишните доклади се одобряват от Общото събрание на МИГ. Докладът за отчитане изпълнението на СВОМР се представя пред УО на СПРЗСР, в регламентираните срокове. МИГ ще спазва процедурата за отчитане изпълнението на СВОМР, разработена от УО на СПРЗСР, както и всички останали указания за отчитане изпълнението на СВОМР. МИГ ще спазва изискванията на ПМС № 494/2024 г. и указанията за отчитане изпълнението на СВОМР.

6. Процедура за промяна на стратегията за ВОМР: МИГ ще спазва нормативните изисквания на УО на СПРЗСР и ПМС № 494/2024 г. в случай на необходимост от изменения на Стратегията за ВОМР. Изменение на СВОМР е допустимо само в определените от УО случаи и ще бъде предхождано от процедури, произтичащи от реда за приемане на настоящата СВОМР, в т.ч. положително решение на върховния колективен орган на МИГ за измененията в СВОМР.

7. Въвличане на заинтересовани страни:

С цел повишаване на прозрачността и ефективността при прилагане на стратегията и системата за мониторинг и оценка ще бъде осигурено:

- участие на заинтересованите страни чрез допитвания, фокус групи и обществени обсъждания;
- събиране на предложения и мнения относно изпълнението и въздействието на стратегията;
- възможност за подаване на сигнали и коментари чрез различни комуникационни канали.

8. Описание на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 при изпълнението на стратегията: (не повече от 2 страници)

Спазването на принципите на прозрачност, принципа „отдолу–нагоре“ и хоризонталните принципи на ЕС в процеса на разработване на СВОМР 2023 - 2027 г. са представени в т.2 от настоящата стратегия.

В процеса на прилагане на СВОМР за периода 2023 - 2027 г., МИГ ще осигури прилагането на четирите хоризонтални принципа на ЕС, съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060, както и с принципите, залегнали в Хартата на основните права на ЕС.

1. Зачитане на основните права и спазването на Хартата на основните права на ЕС:

МИГ ще гарантира зачитането на основните права, включително свободата на стопанската инициатива (чл. 16 от Хартата), правото на собственост (чл. 17), равенството пред закона (чл. 20), недискриминацията (чл. 21), културното, религиозното и езиковото многообразие (чл. 22), равенството между жените и мъжете (чл. 23), интеграцията на хората с увреждания (чл. 26) и опазването на околната среда (чл. 37). Тези принципи са системно внедрени във всички аспекти на дейността на МИГ и прилагане СВОМР - от управлението на МИГ и достъпа до информация, през подбора и изпълнението на проекти, до актуализирането на стратегията и възлагането на дейности.

Членство в сдружението и управление: МИГ ще поддържа открито и прозрачно членство, гарантирайки, че в КВО са представени различни сектори и заинтересовани страни, без дискриминация по признак пол, етнически произход, религия, увреждане, възраст или други характеристики. Правилата за прием на нови членове и участие в органите за управление осигуряват равенство пред закона - всички кандидати и членове се третират еднакво и при ясни критерии. Структурата на управление съблюдава равенството между жените и мъжете, като МИГ се стреми към балансирано представителство на половете в КВО. МИГ осигурява участие на представители на различни етноси, религиозни общности и социални групи като гарантира културно и езиково многообразие, интеграция на хората с увреждания и активно приобщаване.

Достъп до информация и дейности на МИГ: МИГ гарантира, че цялата информация за дейността, включително за поканите за набиране на проектни предложения, критериите за подбор и отчетите от изпълнението на проектите и Стратегията, ще бъде публично достъпна, прозрачно представена и навременно разпространена до всички заинтересовани лица. В дейността си МИГ спазва принципите на публичност и прозрачност, като публикува информация на уебсайта си и на информационни си табла в общините, осигурявайки равен достъп за всички. Няма да се допускат никакви форми на дискриминация при достъпа до информация или организиране на събития.

Разработване и изпълнение на процедури безвъзмездна финансова помощ (БФП): МИГ ще прилага принципите на равнопоставеност, откритост и обективност. Всички покани, насоките към кандидатите и критериите за оценка са изготвят така, че да осигуряват равни възможности за участие на допустимите бенефициенти. Недопускането на дискриминация е гарантирано чрез ясно определени и еднакво приложими критерии, без скрити изисквания, които биха изключили определени групи.

Свободата на стопанската инициатива (чл. 16 от Хартата) се насърчава чрез подкрепата на предприемачеството: процедурите няма да създават неоправдани пречки пред участието на местния бизнес, а напротив - ще стимулират местните фирми и стопани да развиват нови дейности и иновации, в рамките на действащото законодателство. При мерките, насочени към бизнеса, се съблюдава и лоялната конкуренция, като се гарантира спазване на правилата за държавна помощ (чл. 107 и 108 от ДФЕС) с цел защита на вътрешния пазар.

Стратегията и свързаните с нея процедури отчитат и принципа на устойчиво развитие и опазване на околната среда. Още на етап подбор се проверява дали проектните идеи съответстват на екологичните стандарти и няма да нанесат вреда на околната среда.

Изпълнение и наблюдение на проекти: На етап изпълнение на одобрените проекти МИГ следи за стриктното спазване на хоризонталните принципи от страна на бенефициентите.

При изпълнението на инфраструктурни и инвестиционни проекти стриктно ще се спазва правото на собственост.

Актуализация на стратегията и възлагане на дейности: Стратегията за ВОМР е документ, който може да бъде изменян и допълван при промяна на местните нужди или нормативни изисквания. При всяка актуализация МИГ спазва принципа на партньорство и включване на общността, чрез провеждане на обществени обсъждания, така че всички заинтересовани (граждани, бизнес, неправителствени организации, уязвими групи) да имат възможност да изразят мнение.

При възлагане на дейности на външни изпълнители, МИГ прилага процедурите на законодателството за възлагане на обществени поръчки, при стриктно спазване на принципите за свободна конкуренция, прозрачност и недискриминация.

Свободата на стопанска инициатива се уважава, като не се поставят неоправдани условия, които биха ограничили участието на честни търговци или специалисти.

2. Насърчаване на равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола:

Спазването на принципа за **равенство между жените и мъжете** е основополагащо за изграждане на справедливо и приобщаващо общество и допринася за ефективното и устойчиво прилагане на Стратегията. В съответствие с чл. 23 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060, МИГ ще прилага целенасочени действия, гарантиращи равнопоставеността на половете във всички етапи от изпълнението на стратегията.

3. Предотвратяване на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация,

по време на подготовката, изпълнението, мониторинга, докладването и оценката на СВОМР, по-специално достъпността за хората с увреждания:

Ще бъдат прилагани политики, които забраняват дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия, увреждане, възраст или сексуална ориентация, като предпоставка успешното функциониране на МИГ и прилагане на СВОМР. Прилагането на тези политики са ключов фактор за успех и ще гарантира:

- **Създаване на безопасна и приобщаваща среда** - гарантиране на равни възможности за включване в процеса, без риск от дискриминация, за всички кандидати и бенефициенти;
- **Повишаване на доверието** - чрез прозрачни и справедливи процеси МИГ ще привлече подкрепата и участието на всички групи от местната общност;
- **Осигуряване на устойчивост на стратегията**: интегрирането на принципите на равенство и недискриминация ще гарантира, ефективност, дългосрочност и устойчивост;
- **Подпомагане на социалното сближаване**: Намаляване на напрежението между различните групи, чрез насърчаване на разбирателство и солидарност.

В процеса на прилагане на СВОМР, МИГ ще осигури равни възможности за активно участие в процесите, предотвратяване на всякаква форма на дискриминация, като:

- в процеса на изпълнение, мониторинг, докладване и оценка на СВОМР ще се спазват принципите за предотвратяване на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация;
- осигури достъпност за хората с увреждания и равнопоставеност в процеса на изпълнение. Ще бъде гарантирана достъпна среда за хора с увреждания при изпълнението на инфраструктурни проекти, с прилагане на законодателството в областта на строителството, като чрез критериите за оценка МИГ ще насърчава осигуряването на мерки за достъпност над минимално изискуемите по закон. МИГ гарантира и достъпна среда за хората с увреждания при осъществяване на дейността си, като работните помещения имат осигурена такава.

4. Насърчаване на устойчивото развитие и принципът за ненанасяне на значителни вреди и опазване на околната среда:

Концепцията за ненанасяне на значителни вреди („do no significant harm“) играе ключова роля, като гарантира, че действията в областта на развитието не водят до отрицателни последствия за околната среда. Основни аспекти на тези принципи:

Опазване на околната среда: Тук се включват действия като намаляване на замърсяването, опазване на биоразнообразието и устойчива употреба на природни ресурси.

Екологична оценка: Преценка за потенциалното въздействие на даден проект или инициатива върху околната среда преди тяхното реализиране.

Кръгова икономика: Насърчаване на рециклирането, повторното използване и намаляване на отпадъците.

Социална отговорност: Подпомагане на равнопоставен достъп до ресурси, образование и здравеопазване, докато се опазват екосистемите.

Прилагането на Стратегията и финансираните проекти, ще се осигурява принос към екологичния преход и съответствие с екологични цели съгласно принципа за ненанасяне на

значителни вреди: 1. Сметчане на изменението на климата; 2. Адаптация към изменението на климата; 3. Устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси; 4. Преход към кръгова икономика, предотвратяване на образуването на отпадъци и тяхното рециклиране; 5. Предотвратяване и контрол на замърсяването; 6. Защита и възстановяване на биоразнообразието и екосистемите.

Стратегията подлежи на съгласуване с РИОСВ относно спазването на Закона за опазване на околната среда и нормативните актове в сферата на биологичното разнообразие и защитените зони. В процедурите за подбор по мерките от СВМР ще бъде заложено изискването за недопустимост на проекти и дейности, които оказват отрицателно въздействие върху околната среда.

Принципът за опазване на околната среда ще се прилага и чрез критериите за оценка/подбор на проекти. По мерките за бизнеса се дава приоритет на проекти, с които се въвеждат процеси и технологии, целящи опазването на околната среда, в т.ч. инвестиции във ВЕИ, инвестиции, съответстващи на принципите на „кръговата икономика“ - насочени към ефективно използване на ресурсите, развитие на биоземеделие. Насърчават се проекти, които водят до интегрирани дейности, свързани с съхраняване и популяризиране на местното културното и природно наследство, и устойчиво развитие в контекста на опазване на околната среда. Опазването на околната среда и биоразнообразието сред целите МИГ, съгласно Устава на организацията.